דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם „למרחב"

ס ו', י"ב בכסלו תשל"ד, 7 בדצמבר 1973 ● גליון 14852 ● השנה הארבעים ותשע

היום 14 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" ● המחיר 140 אג'

מזג האוויר

מעונן חלקית.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 16—9 מעלות, תל-אביב 20—11, חיפה 20—12, צפת 21—7, נצרת 19—12, נהריה 21—9, באר-שבע 21—7, לוד 21—9, אילת 25—11, מפרץ שלמה 26—12, רמת-הגולן 14—4, הר-שומרון 18—10, עזה 21—11, יריחו 23—9 מעלות.

היום ב„דבר":

● דיין והאמריקאים / נחום ברנע ● גם „סבירות נמוכה" מחייבת כוננות גבוהה / שבתאי טבת ● להושיט יד לסובייטים / הגי אשד ● אלכימיה / חיים איזק ● ההלהבות ללא ההלכדות / דניאל בלוך ● כשהגבול יעבור בין כורם לכורם / יהודה אלון ● אתגרים ליהודי ארה"ב / שלמה שפיר ● כי ייצג את הפלשתינאים / צבי אליפלג ● אפשר להצעיד פיקוד צה"ל / דן בבלי ● יחסי ישראל-ערב בלי נוגעות מכה / יהודה גוטהלף ● פקק בנמל / יוכי מילצקי ● האם יפה שעה אחת קודם / יוסי ביילין ● התעלות הקדומות / צבי אילן ● קברות / ז. דויד ● „דבר הפועלת" ● „משא" / כיסוף לספרות להרבות ● שחמט ובולים.

קיסינג'ר: ועידת השלום תתקיים למרות המתיחות

הפרדת הכוחות ייפתר בוועידה ✶ אנו מוכנים לשקול ערבות אמריקאית בלעדית או משותפת עם מדינות אחרות ✶ עניין הייצוג הפלשתינאי יוסדר בין המשתתפים בוועידה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). — שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר הביע במסיבת עתונאים כי בטוח את בטחונו כבך ועידת השלום אמנם תתכנס כ-18 בדצמבר למרות המתיחות בקווי הפסקת האש.

הקרוב על קיסינג'ר למדבן יקדש להבהרת פרטים בעלי אופי טכני בעיקר, הוועידה; בין היתר — הזמנות וסיבן. „אין לנו כל כוונה להטיל ברגע זה ספק בוועידה" — אמר קיסינג'ר. הנריך, שאם לא יוחדשו להפרדת הכוחות בקו"ם ה-101 תהיה בעיה זו הראשונה שתידון בוועידה ותיפתר בהתערבות פעילה של ארה"ב ומדינות אחרות. „אני מאמין שבעיון החדשים האחרונים הבהיר לצדדים כי יש צורך בניתוק כוחות כל כנת למנוע מלחמה" — אמר.

בתשובה לשאלה על הסיכויים להקמת כוח שלום אמריקאי—סובייטי כחלק מההסדר הכולל, אמר קיסינג'ר, כי ארה"ב מוכנה לשקול את שאלת הערבויות במובן הרחב ולבחון כל רעיון שיועלה על ידי הצדדים. אבל „אנחנו מאמינים שאלת הערבויות חייבת לעלות לדיון רק אחרי שיוסכמו הצדדים ביניהם את שאלת הגבולות וכיוצא בזה".

„אנחנו מוכנים לשקול — אבל לא בהכרח להסכים — לערבות אמריקאית בלעדית או משותפת עם מדינות אחרות" — אמר קיסינג'ר. „לגבי הקמת כוח אמריקאי—סובייטי משותף אנחנו מפקפקים. איננו מבטלים זאת לחלוטין אך אנו נרתעים מלהיכנס לזה".

לגבי כוונות הסובייטים בוועידה, אמר קיסינג'ר, כי בדיונים הפרוצדורליים איבדו הסובייטים קו של מדיניות ושיתוף פעולה, והוא מקווה שימשיכו בו גם בוועידה. „אם תנסה ברה"מ לדחוף לפתרון קיצוני — יקשה הדבר על השגת הסדר".

קיסינג'ר אמר עוד, כי הוא מקווה, שלאחר השלבים הראשונים המוצלחים של הוועידה יחלו דיונים פומביים פחות, שאפשר להשיג בהם התקדמות רבה ביותר.

בתשובה לשאלה בעניין הפלשתינאים אמר קיסינג'ר, כי ארה"ב סבורה ששאלת ההשתתפות שלהם בוועידה ויחסיהם כלפי ירדן, ישראל והמשתתפים האחרים במלחמה הוסדר בדרך הטובה ביותר בין המשתתפים עצמם במהלך הוועידה.

לגבי פתרון בעיותיהם אמר השר האמריקאי, כי יש לבוא לידי הסכם בין זכויותיהם של הפלשתינאים לבין מגבלות הקליטה של ארץ ישראל בגבולותיה המנדטוריים.

לגבי חרם הנפט של מדינות ערב, אמר קיסינג'ר כי ארה"ב אינה סבורה כיום שעם לפני פתיחת הוועידה בז'נבה — להגיע להסכם נפרד עם מדינות הנפט. הסכם שיתייחס לבעיות שיידונו בוועידה.

בתשובה לשאלה שקישרה בין הגרמ"ל על ויאטנאם לברים הבורח תימני אמר קיסינג'ר, שהשגת ההסדר במזרח התיכון היא הרבה יותר מסובכת. „מכל בקום" — אמר. „כי שחייב לדון בשנה אחת עם שלושה צדדים וייטנאמיים ועם חבילה צדדים מזרח תיכוניים — זקוק במוקדם או במאוחר לאיספוו".

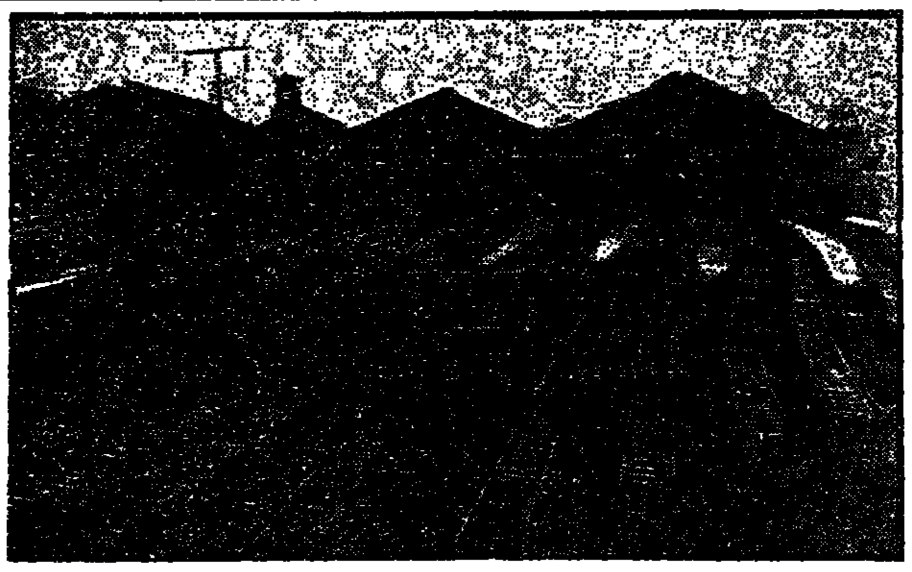

קרונות רכבת מושבתים בתחנת הרכבת הגדולה „סאן-לאזאר" שבצפון פאריס. רוב האיגודים המקצועיים הגדולים של צרפת קיימו אתמול שביתה כללית במחאה על ההתייקרויות האחרונות.
(צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

מיליוני פועלים השביתו כלכלת צרפת

פאריס, (יופ"ע). — מיליוני פועלים השביתו אתמול את חיי הכלכלה של צרפת — בשביתה הכללית הראשונה המוקדשת את המדינה בזה חמש שנים. השביתה פרצה על רקע מחאות נגד עליית המחירים והאינפלציה.

הפסקת העבודה ל-24 שעות, שאורגנה על ידי האיגודים המקצועיים הקומוניסטיים והסוציאליסטים, פגעה בבתי חרושת, בתחבורה, בשירותי הרדיו, הטלוויזיה, העתונים, הנמלים, בתי הספר, שירותי התעופה, אספקת האנרגיה והשירותים הממשלתיים.

בפאריס כבתו פקידים לאור נרות כאחר שאספקת החשמל הופסקה כדי פעם באחדים מרחבי העיר. הנכנסים בקראות כלפנימות לכ„הכ"ת אנשים של „נתקפי" בבכיות. בשאירית של הצבא הסיעו את תושבי פאריס לעבודה, מאחר שאירועה האוטובוסים פעל רק כדי 50 אחוז.

„פראבדה" מצדיק הפעלת נשק הנפט

מוסקווה, (יופ"ע). — בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראבדה" כתב אתמול, כי הצעד הערבי בנשק הנפט הוא מוצדק, לאור הסיכות שבקן ההתמשר המעצמות האימפריאליסטיות כדי לעכור משאבי טבע במדינות אחרות.

„הפעלת הארצות הערביות להשתמש בנפט כדי להשיג מטרה צודקת, נובעה להאשמות כי הן הביאו לפוליטיקה של כוחה" — כתב העתון. „האשמות כאלה נשמעות אווילית, אם כנגד כל ארצות אימפריאליסטיות שיגרו שיטות, הנחיתו כוחות ומבצעו קשרים, כדי להחזיק עמים אשר ניסו לכונן את בעלותם על עושריהם, וביחוד נפט".

פהאמי: נבוא לז'נווה

אוסלו, (א.פ.). — שר החוץ המצרי איסמעיל פהאמי אמר אתמול בראיון ברשת הטלוויזיה הנורווגית, כי מצרים כוונה להשתתף בוועידת השלום בז'נבה.

פהאמי הביע את התקווה, כי היא תיפתח ב-18 בדצמבר, „באר אופי „עיסקי". הוא הביע את הדעה, כי על ועידת השלום לעסוק בנושאים עניינים ומכריעים עוד לפני הבחירות בישראל ב-31 בדצמבר.

„השר המצרי הבהיר, כי מצרים לא הוכל לקבל כל נוסחת פשרה שתבטל את דרישתה לנסיגה ישראלית מלאה לגבולות ה-4 ביוני 1967. „הסכנה הגדולה ביותר הנשקפת על הפסקת האש הבהירה היא המשך הכיבוש הישראלי של שטחים ערביים" — אמר פהאמי.

„מיג 21" הופל מעל מפרץ סואץ

מאת כתבנו הצבאי של „דבר"

מטוס „מיג 21" מצרי הופל אתמול בקרב אווירי מעל מפרץ סואץ כאשר נפל בשטח מצרים. כל המטוסים הישראליים חזרו בשלום.

מקורות צה"ל אמרו שהקרב בסיור באזור מפרץ סואץ התקל סמוך לשעה 2 אחר הצהריים בשטח קרב מצריים שניסו ליירטם. בקרב אוויר קצר הופל המטוס המצרי.

לאורך החזיתות נמשכה אתמול ההתיחות העכורה בין זה כמה ימים. בעקבות ההיערכות של צבא מצרים וסוריה מוסיפים כוחות צה"ל לקיים כוננות גבוהה.

עשר תקריות

בחזית המצרית היו אתמול כעשר תקריות, שבהן לא היו נפגעים לכוחות צה"ל. המצרים פתחו כמה פעמים באש נשק קל לעבר כוחות צה"ל בגזרות הבאות: דרומית מערבית לפאיד, דרומית לאבו-צוויר, דרומית מזרחית לכביש סואץ—קאהיר וכן בגזרה המזרחית — לאל בלח ולאגם המר הקטן. בכל המקרים הושבה האש.

גם הסורים פתחו אתמול פעמיים באש נשק קל בגזרה מזרחית בית ג'ן ובמובלעת צה"ל השיבו אש.

דובר הצבא המצרי טען, כי מטוס ישראלי הופל בקרב האווירי עם המטוסים המצריים בשטח מערבית לעיר סואץ.

הדובר אף טען, כי המטוסים המצריים חזרו בשלום לבסיסם.

תמרוני שריון נערכו בסוריה

דמשק, (עי"ן). — תמרונים של יחידות שריון, שבמהלכם הורתה אש חיה, נערכו שלשום אישם בסוריה — נמסר אתמול ממקור רשמי.

נמסר, כי התמרונים שהתנהלו בנוכחות סגן המפקד העליון של כוחות צבא סוריה ועד הגנה מוסטפא תלאס — הוכתרו בהצלחה. התמרונים „הוכיחו את הרמה הגבוהה של האימונים והמוראל של הקצינים והחיילים הסוריים".

תמרונים אלה מציין אותו מקור כתחילים במסגרת סידרה של כבצעים, הנערכים עליידי כוחות צבא סוריה לאור הלקחים של המלחמה האחרונה.

נתגלה שדה נפט גדול בים הצפוני

לונדון, (עי"ן). — חברות הנפט האמריקאיות „קונוקו" ו„גטי" ו„אויל" הודיעו אתמול יחד עם מועצת הפחם הבריטית הממשלתית, כי התגלה שדה נפט עשיר חדש בים הצפוני.

שדה זה, „הטן", בברחק 130 קילומטר צפונית מזרחית לאיי שטלנד, עשוי להפיק 300,000 חביות נפט ליום.

גילוי שדה נפט זה עשוי אפשריות בבריטניה בדבר האפשרות להגיע עד כוף המאה לאירופה בהלמת בנפט זה.

החיילים הפיניים חגגו — והאספקה לארמיה השלישית לא הועברה

האספקה לארמיה השלישית ולעיר סואץ לא הועברה אתמול.

כתב „סידורי ישראל" בגזה היבשתית של האו"ם צייר, כי הסיבה לכך היתה העובדה שרוב חיילי האו"ם, שמוצאם מפינלנד, חגגו את יום העצמאות הפיני. צה"ל סיפק לחיילים הפינים משקאות חריפים ותפוחים לרגל החג.

בכתבו על הכוננות, צייר הכתב, כי בקרב הארמיה השלישית ניתן להבחין בתנועות של כוננות. המרינים לדיכות. הכוחות המצריים האחרים נראים כמבצרים ובחכונים. בפתח העיר סואץ הקיבו המצרים מכוונים לטנקים.

ב-10 הימים האחרונים גבר מספר התקריות בזירות המצרית. מבוים ביוד במקצות ומנוקים. רכב של צה"ל עלה על מוקש סמוך לק"מ ה-101, והיו לא נפגעים. גם ליד דופים איר לים אתמול, עד הכצרים באש משק קל סמוך לאו אל בלח. אתמול ראו בגזרה המצרית את הקרב האווירי, שבעקבותיו נפל מטוס „מיג" מצרי בצד המצרי של התעלה.

הכוננות הצבאית של צה"ל מגבר לתעלה גבוהה. המתח רב והצירות כרוכה, לגובה מה שההתרשם בכבר לקוחים.

דיין עומד להגיע היום לוושינגטון

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — שר הבטחון משה דיין עומד להגיע הבוקר לוואשינגטון לפגישות עם כמה אישים בממשל.

לפי לוח הזמנים שלו, ייפגש היום דיין עם שר החוץ קיסינג'ר ואחר כך עם שר ההגנה קלמנטס. בערב יערוך השגריר דיניץ קבלת פנים לדיין, בהשתתפות חברי קונגרס ופקידים בכירים. כן יופיע בכינוס הפלוגה „מגבית המאוחדת".

במוקד שיחותיו של דיין בוואשינגטון יעמדו ההצעות לניתוק מגע צבאי בחזית התעלה, ועידת ז'נבה ובעיות הרכב.

פגישתו הצפויה של שר הבטחון מ. דיין עם שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר תתרכז כנראה בתחום ההכנות לוועידה השלום בז'נבה, ובעיקר בחילוקי השקפות על הבעיה הפלשתינאית — כלך אתמול כתב „כלי בה"ל" בוואשינגטון.

ישראל וירדן מבורות, להבעיה הפלשתינאית תיפתר במסגרת הממלכה הירדנית. ארה"ב טרם גיבשה עמדה סופית בנושא זה. מפאת האופי הסבוך של הבעיה, אין מצפים בוואשינגטון לשינוי כחותי בעמדה האמריקאית. ללא התייעצות מוקדמת וללא הסכמה של ישראל וירדן — נאמר בכתבה.

הכתב הוסיף, כי בארה"ב מקבל מ. דיין כמומחה לבעיה הפלשתינאית, וכמי שמדיניות הגשרים הפתוחים שלו עמדה במבחן הכלכלה. כמה תפקידו עבד דיין בקשר ההדוק ביותר עם המנהיגות הפלשתינאית, ולכן יש משקל רב להערכות שישמיע באוזני ד"ר קיסינג'ר. מפאת הסדרו של שר ההגנה ג'יימס שלזינגר, ייפגש דיין עם סגנו ויליאם קלמנטס.

הלקח הצבאי של ארה"ב: לברה"מ עליונות בפיתוח טילים נגד מטוסים

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — בוויכוח שפורסמה ב„כריסצ'ן סיינס מוניטור" מפורט מקורות המקורבים למשרד ההגנה, כי הלקח הצבאי שהפיקה ארה"ב ממלחמת יום הכיפורים הוא שברה"מ קנתה עליונות על ארה"ב בפיתוח טילים נגד מטוסים ונגד טאנקים.

בעזרת ה„סאם 6", ה„סגר" ר.פ.ג.-7 כלי נשק שהופעלו לראשונה במלחמה — גברו הערבים על היתרונות בשבעת הראשון לקרבות.

לדברי העתון, השמידו הערבים 115 מטוסים ישראליים ו-800 כלי רכב משוריינים. בפנטאגון מעריכים, שיעלה לפחות 100 מיליון דולאר וארבע שנים לייצר טיל נגד-מטוסים שיהיה שווה או טוב יותר מ„סאם 6".

לדברי העתון, ה„סאם 6" שנכבש על ידי ישראל חסר את הציוד האלקטרוני הצבעה אליו הלכן לא יכלו המומחים האמריקאים אלא ללמוד — ולהעריך — את תכונותיו האווירודינאמיות ואפשרויות הביצוע. גם אין תשובה לנייה להערכת הכיוון בבעיית ראדאר של החומה האנטי-אווירית הסובייטי הקוטר 23 מ"מ. וכך גם לגבי טילי „סטרלה" („סאם 7") שהופעלו במלחמה על גבי משאיות והוזן בקבוצות של ארבע.

...פעי מציע לכלול נציגי המחבלים במשלחת הירדנית

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

בממשלת ירדן דיון ריפאעי חלוקת תפקידים בין רבנוי ירדן. המחבלים בוועידה בשלחות ירדן תופיע כמצבת לה המערבית. ואילו כמי השיתורד הפלשתינאי מבר הערבי המוסמך בגבול התוקיה, שנשללו כן עמשאים לפני 1967. פי, שדיבר במניבר פתוח. ם לשתף את נציגי המחבלים במשלחת הירדנית וזו מציגה תהיה הלק בבמשלחת ערבית מלה, כתמכל באופן בשותף בכל נושא. ריפאעי חזר ואמר, כי אין הוא רואה תועלת בהליכת ירדן לדעות ללא הסכם בין-ערבי מוקדם על העמדות שיוצגו שם.

המלך חוסיין, מצידו, אמר לשבועון הלבנוני „מבאחיר", כי לא יסכים לכך שאירגון השיחרור הפלשתינאי ייחשב כנציג יחיד של הפלשתינאים ובמקרה שיוכבד ארצות ערב על החלטה זו — יתרים את ועידת השלום, הוסיף הציר. בתשובה לשאלה, כי ירדן מסוגלת להתקיים בלי הגדה המערבית ונמצב כזה „אפשרי מאד".

מכבי ת"א גברה על „לויס" 71:90

עלתה לשלב רבע הגמר בגביע אירופה

מאת יעקב פתאל

אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי ת"א הבטיחה אמש את עלייתה לשלב משחקי רבע-גמר בגביע אירופה אחרי שניצחה ביד אליהו את הקבוצה ההולנדית קבוצת לויס-הרלם בתוצאה 71:90 לאחר שהוליכה במחצית 36:47.

בכך מחקו המכבים הפרש של נקודה אחת שרכשו ההולנדים במשחק הראשון כאשר ניצחו 84:83.

נצחונם של המכבים לא הוטל בספק ורק בדקות הפתיחה הלכו האורחים עם בארי ליבוביץ להוות יריב שקול — 19:19. המשך היה שייך למכבים.

במשחק התקפה בעולה מוכשו המכבים את הקבוצה ההולנדית שלא יכלה לעמוד מול הלחץ שהפעילו ברודי וחבריו. ...

10,000 צופים שמילאו את ההיכל, ביניהם כ-300 מבני לוד מה יום הכיפורים, חזו במשחק ...

קלעים למכבי ת"א: ... (22), פלס (20), מנקין (18), ברודי (16), גוייבורק (9), אביבר (6). קלעים להולנדים: אקרבויים (22), כמית (14), אכבורה (9), קאלס (8), ליבוביץ (8), קס (6), ארדין (4).

מתנת הוקרה

התרגשות התעוררה בקרב ... הקונסול ההולנדי ... „ריביתי להביע בתודה ..." — אמר לאיגר.

סטוסל — שגריר ארה"ב במוסקווה

וואשינגטון, (יופ"ע). — דיפלומט אמריקאי מקצועי, וולטר סטוסל, יתמנה כשגריר ארה"ב במוסקווה — אמרו אתמול פקידים בוואשינגטון.

תנו כח לשלום
רכשו
מלווה מלחמה

מוגש ע"י סיגריות לוד בע"מ

לעונת החורף
מבחר גדול של בגדי
תשלובת
פולגת
LEE · בגיר · אומן
בחנויות
אומן
תל-אביב, רח' אלנבי 100
ירושלים, דרך יפו 42
חיפה, רח' הרצל 18

המערך — מפלגת העבודה הישראלית — מפ"ם
סניף הוד השרון
עצרת עם
שנועדה לשבת, י"ג כסלו תשל"ד 8.12.73
עם הח' יצחק רבין
נדחית
ותתקיים ביום חמישי, 13.12.73 בשעה 20.00 באולם המפלגה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי חיפה
ביום שישי 7.12.73 בשעה 11.30 לפני הצהריים
באולם הישיבות של מפ"ה, רח' החלוץ 45
במה חודשית
מועצת פועלי חיפה מארחת
את שר העבודה
יוסף אלמוגי
דברי פתיחה:
אליעזר מולק
מזכיר מועצת פועלי חיפה
מפגש חברתי ייערך משעה 11.00 לפנה"צ

בית ליסין
תכנית השבוע

שבת — 8.12.73
כינוס הפרס השוב — בשעה 7 בערב — „בבוי מהיום" — בימוי המן פלגסקי, עם ז'קלין ביטה ופרנסואז דאורליאק.

יום א' — 9.12.73
בשעה 5.00 אחה"צ — מבגן אהלר — ברבו יעוץ להורים.

יום ב' — 10.12.73
בשעה 2 אחה"צ — ביה"ס לבלט, התעלמות וג'ז בהדרכה לילי גבן. בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — „נורבן בקוטלנדיארד", קובדית עם מדבן ויקדוש + סרט פרפי.

יום ג' — 11.12.73
בשעה 7 בערב — ביה"ס גבוה לשולים — קורס לעובדים סוציאליים. מנחה — אהוי יוהם.

יום ד' — 12.12.73
בשעה 4.00 אחה"צ — אולפן לריקודי עם;
בשעה 4.00 אחה"צ — סרט לילדים — „ביכאל פברוטף" לפי דול ורן;
בשעה 6.00 בערב — מבגן אהלר — ברכו יעוץ לנוער בהדרכת אהוי יוהם.

יום ה' — 13.12.73
בשעה 2 אחה"צ — ביה"ס לבלט, התעמלות וג'ז בהדרכת לילי גבן. חוג לאמנות הקולנוע — בשעה 7.15 בערב — „הגאסי" עם הגרי פונדה, בימוי הביקוק. בשעה 9.15 בערב — „יצרים" — בימוי אנטוניוני.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
מועצת פועלי תל-אביב—יפו — המחלקה לתרבות ולנוער

הערב לילות שבת בבית-ברנר 8.00
הסופר והעתונאי אריה השביה
משבר האנרגיה בעולם והנפט כנשק מדיני
מחזור הרצאות בתנאי בבית-ברנר — עיונים בספר יעקב — המרצה: ישראל ברוידא (מרצה בחוג למקרא באוניברסיטה ת"א) — נמשך כל יום שני בשעה 5.30

ספ:1 מן הארשיף

אישור 14 הסעיפים והצבעת אמון

בישיבת ליל־שימורים אישר מרכז מפלגת העבודה את העקרונות למצע הבחירות וחידש אמונו בגולדה מאיר

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

בקבלו אור ליום אתמול, ברוב מכריע, את „מיסמך 14 העקרונות", כבסיס לתכניתה המדינית של מפלגת העבודה ולמצע של המערך לקראת הבחירות הקרובות, העניק מרכז המפלגה בתום 16 שעות רצופות של דיונים מכנה משותף רחב ומקיף לכל גווניה של מפלגת העבודה המיוצגים על כל ראשיה.

מרכז מפלגת העבודה חזר וחידש ברוב גדול, בהצבעה חשאית — לפי תביעת ראש הממשלה — את אמונו במנהיגותה של גולדה מאיר כמועמדת בראש רשימת המערך לבחירות הקרובות כמועמדת להרכבת הממשלה הבאה. בהצבעות אלה הצליח מרכז מפלגת העבודה לגשר על פני חילוקי דעות פנימיים, ולהבטיח את ההופעה המשותפת של כל חלקי המפלגה בבחירות.

ההסכמה הרחבה שהושגה במפלגת העבודה, ואשר זכתה לתמיכה כמעט מלאה בהצבעה על „מיסמך 14 העקרונות", הביאה עמה אתמול לתגובות חיוביות מצד כל הגורמים הרציניים במפלגה, שראו במיסמך פשרה הולמת. לפיה היא תובעת את כל העקרונות הבסיסיים שהנחו עד כה את מפלגת העבודה, ובהדגשת את נכונותה של המפלגה לקראת ההתפתחויות המדיניות של המדינה וההתפתחויות המרכזיות שבאו בעקבות מלחמת יום הכיפורים.

עם זאת, ההסכמה הכמעט כללית שבאה לידי ביטוי גם בגיבוש המיסמך עצמו, גם בהצבעה עליו, גם בחילופי הדברים של רוב המשתתפים בדיון, וגם בהבעת האמון בהנהגתה של גולדה מאיר, לא מחתה שורה של הבדלי דעות שנלמו בהלך הישיבה המתמשכת, כמו: תקפותו של „מיסמך גלילי"; הגישה לשיכונים בהגדה; אחריות קולקטיבית או אינדיבידואלית לגבי מה שאירע ערב המלחמה ובפתיחתה; ועמדותיהם של „יונים" מול „ניצים".

כפי שדווח בהוצאה השניה של „דבר", שהופיעה בשעה 3 אחה"צ אתמול, אישר מרכז מפלגת העבודה אחרי 16 שעות דיונים את מיסמך 14 העקרונות ברוב מכריע בהצבעה גלויה שיכוון את מפלגת העבודה בעיצוב תכניתה המדינית ובקביעת מצע המערך לבחירות הקרובות. הוא חידש את אמונו בגולדה מאיר כמועמדת מפלגת העבודה והמערך לראשות הממשלה הבאה.

מיסמך 14 העקרונות, אשר עליו הגיעו 15 מראשי שלוש התנועות לשעבר במפלגת העבודה עוד בשבוע שעבר, התקבל ברוב מכריע של חברי המרכז הנוכחים בהצבעה. בישיבה משותפת שהתקיימה אתמול בבוקר בין צוות הי15 לבין נציגי מפ"ם הושגה הסכמה כללית לגבי קבלת העקרונות הכלולים במיסמך זה כבסיס למצע המשותף של המערך. באותה ישיבה הוסכם גם להוסיף למצע במיסמך זה גם התייחסות לנושא השוויון, לגבי פעילות בכלכלה, הטיפוח ל־פערים פתוחים.

לפי תביעתה של ראש הממשלה גולדה מאיר אשר סיכמה את הויכוח המדיני בכינוס מפלגת העבודה, שהגיע לסיומו קרוב לשעה 2.00 אחר חצות, הביעו חברי המרכז, בהצבעה חשאית, בקלפיות את אימונם בראש הממשלה כמנהיגת המפלגה ומועמדת המערך לראשות הממשלה הבאה.

בהצבעה החשאית בקלפי הביעו 291 את אמונם בג. מאיר כמועמדת „העבודה" המערך לראשות הממשלה הבאה: 33 הצביעו נגדה, 13 נמנעו ו־9 פתקים היו ריקים.

בהצבעה השתתפו — בגלל השעה המאוחרת — רק 341 מבין 615 חברי מרכז מפלגת העבודה.

דברי ראש הממשלה

בדברי הסיכום שהסתיימו לאחר חצות, תבעה ראש הממשלה גולדה מאיר להביע מחדש על מועמדותה לראשות רשימת המערך לכנסת ועמדתה לראשות הממשלה הבאה, בהצבעה חשאית. „אהיה מאושרת אם יפצרו בו מעמדים אחרים", אמרה.

ראש הממשלה ביקשה להבהיר כבר בראשית דבריה כי על פי חוק יסוד הממשלה חלה האחריות הקולקטיבית על כל חברי הממשלה, ועל פי חוקת המפלגה יש אחריות קולקטיבית של שליחי המפלגה בממשלה.

דברים אלה נשמעו כמסויגים, אם כי לא במפורש, לדבריו של סגן ראש הממשלה י. אלון בפתיחת הדיון אתמול בבוקר, אשר בהם הביע — כדי להקל על ראש הממשלה בהרכבת הצוות החדש של הממשלה — לראות את כל עליוני המערך בממשלה בבחינה בתפקידים. ראש הממשלה גם הדגישה כי היא גורסת לראות את אחריות כל השרים חלה לא רק על הצלחות הממשלה אלא גם על אי הצלחות.

היא ביקשה להדגיש בסיום הדברים, בתגובה לביקורת, שנשמעה במהלך הדיון על הנשיאה באחריות הפרלמנטרית למה שקרה בתקופת המלחמה או לפניה, כי היא רואה עצמה בראש ובראשונה אחראית לכך, והדגישה כי כבר בימים הראשונים של המערכה דחתה את הצעתו של שר הבטחון כי יתפטר מתפקידו.

ראש הממשלה הטעימה, כי יש אחריות קולקטיבית בממשלה, ויש גם אחריות כזו לגבי שרי המערך, כל השרים אחראים גם לחוסר הצלחה. היא דחתה ביקורת כאילו היתה התחמקות מצידה, יכול להיות שאיחרנו בשבוע שבועיים בהקמת ועדת החקירה. אבל עלינו כל פורום מדיני שיחקור בנושא, אמרה. ראש הממשלה צריכה לקבל אחריות, אך כיון שיש עתה בחירות — הציבור ישפוט, הלא נהג כרגע אחרת.

מסמך גלילי היה תכנית פעולה בשטחים ל־4 שנים, ולא תכנית מדינית, כיום אין בטחון שאפשר להוציא 1.3 מיליארד ל"י לפעולה כזו.

כשסאדאת אמר שמסמך גלילי היה גורם למלחמה, ואחריו אומרים זאת אחרים בארץ. אין צורך לבטל את מסמך גלילי כדי לפלס את הדרך לשלום בדעות אבל אפשר להצביע על כך כאן, אמרה.

זה לגיטימי לדרוש שינויים בהנהגה. אבל אין לדבר על כך בצורה אנונימית. אלא צריך להצביע, כי חייב ללכת, בשינוי בהנהגה. רצוי לחכות עד לאחר הבחירות. „מעולם לא הבטחתי לאף אחד מקום בממשלה", אמרה. מסמך גלילי אינו מבוטל. אבל ספיר יכול לדחות ביצוע סעיפים שונים. (ספיר: אם כך, אני מקבל את הצעת לובה אליאב).

נסיונות למגעים שלא נעשו

תכנית אלון — אמרה ג. מאיר — היא סוד הידוע לשכנינו ולכל העולם, אך איש משכנינו לא קיבל אותה. עשינו בעבר הכל כדי להגיע „בסוף" לקראת שלום. יבוא יום ונפתח את הארכיונים ואפשר יהיה לפרסם הכל. יהיו דברים מעניינים המפתיעים, ויתברר שלא אנחנו מנענו את השלום.

ראש הממשלה גילתה, כי לפני שלוש שנים הציע יהודי שמאלי, שלובה אליאב, שהיה אז המזכיר הכללי, יצא למצרים. לובה אליאב נענה בהתלהבות ללונדון, בתקוה לנסוע למצרים למו"מ על שלום. אבל לבסוף נאלץ לחזור ארצה.

כן סיפרה, כי לפני שנה וחצי הציע יהודי אחר, שמשה דיין יסע למצרים ויפגש עם סאדאת או עם שר הבטחון או שר החוץ במצרים. ראש הממשלה נתנה את הסכמתה לכך, אולם אחר כך הודיע אותו יהודי, שהמצרי, שכבר קיים מגע, בדק את המצב במצרים ועתה לא הזמן לכך.

עוד הוכיחה, כי שלחה דבר לסאדאת שפלה לצלמה, וכן קראה לו לבוא כאשר הרוסים יצאו ממצרים, הערבים דחו גם את ההצעה להסדר חלקי.

„אינני מאמינה שאנו יכולים לתת הכל, אך הקולות בעד החזרה הכל הנשמעים בתוך ישראל. יכולים, אמרה, להכביד על המו"מ לשלום".

בסיום דבריה אמרה ראש הממשלה: „סאדאת רוצה גם את תל־אביב והיפה ואני רוצה בכל תוקף דיבור על סימטריה. כאילו יש טרגדיה של העם היהודי והעם הפלסטינאי. זה לא נכון, שיש בני עמים בלי מולדת. הפלסטינאים לא צריכים להיות מפוזרים בגולה, אלא יש להם מקום ב־10 מדינות ערביות. עוד מדינה בארץ, בנוסף לירדן, תהיה ראש חץ נגדנו".

בדיון סוער זה, שנערך בבית כה של ראש הממשלה, עלו חילוקי דעות בבית שורה של נושאים בכללם „מיסמך גלילי", עבודתה על המדיניות המוצהרת של מפלגת העבודה והממשלה בבמואי השבועות האחרונים; נהלי קבלת החלטות ממלכתיות; התמיכה בהנהגה והתביעה לשינויים בה.

לישיבה אתמול על מרכז מפלגת העבודה קדמו תכונה וכו' והיא מבויימת על רקע ההדזית על גילויי ניגודים קשים, פנימיים, אישים ומדיניים.

בשעות הערב עלה המתח ובמשך חילופי דברים נסערים מפעם לפעם במיוחד סביב הויכוח על ביטולו או הקפאתו של „מיסמך גלילי".

הסתייגויות

בדיון על אישור „מיסמך העקרונות" הוגשו הסתייגויות שונות בכמה סעיפים. אולם במנין הצבעות רק בודדים. ד"ר רענן וייץ הציע להכה את הסעיף הדן בחזרה לקווי הי4 ביוני, כך ש„הקווים החדשים לא יהיו קווים לקווי הי4 ביוני". מתוך הנחה כי לכמה מקווי הי4 ביוני אי־אפשר להחזיר אליהם. יחזקאל לקס ופיכה חריש, מהמשמרת הצעירה, הציעו לקבוע שאופייה של המדינה הירדנית־הפלסטינאית תיקבע על פי הגדרתם העצמית ורצונם החופשי של התושבים. הרב מנחם הכהן ביקש להדגיש, כי תיתכן התיישבות של מיעוט יהודי בתוך של מדינה הערבית, שתוקם בחלק בהארץ.

תחילה ביקש לובה אליאב לקיים הצבעה על הצעתו ביחס לביטול „מיסמך גלילי". אולם לאחר נאומה של ראש הממשלה ג. מאיר, פנה אליו שר האוצר פ. ספיר בקריאה להסיר את הצעתו. ספיר ציין, כי גם מאיר מכירה בכך שלא יהיו הקציבים בכספי קים לביצוע תכנית הפעולה בשטחים עתה, ולפיכך לא ניתנך כמעט חילוקי דעות בנושא זה.

כאשר לובה אליאב נענה לפנייה והסיר את הצעתו, עמדה ג. מאיר על כך, שבכל זאת תיערך הצבעה על הצעה זו. „אינני רוצה שאחר־כך כל אחד יפרש אם המיסמך בוטל או לא בוטל", אמרה.

לתביעת מאיר הצטרפו גם השרים י. גלילי ומ. דיין, תוך הבולה התרגשות באולם. אולם השר פ. ספיר השיב: „מוטב שלא יפלגו בזה, וכל אחד יישאר עם תורתו". מזכיר המפלגה א. ידלין לא העמיד את הנושא להכרעה. בציינו: „אינני זקוק לעוף הצבעה, לא הוצע לבטל ולא הוצע לאשר".

להלן עיקרי הדברים שהושמעו לקראת סיומה של ישיבת מרכז מפלגת העבודה אשר לא נכללו במהדורה הראשונה של „דבר" אתמול:

ספיר: מיסמך יחיד

שר האוצר פ. ספיר אמר אמש בישיבת מוסדות מפלגת העבודה, כי מיסמך העקרונות הוא בעיקר המיסמך היחיד ל־4 השנים הקרובות.

למעשה — אמר ספיר — יתבטל מיסמך גלילי, משום שלא נבנה את העיר ימית, לא נשקיע מאות מיליוני ל"י ביישוב פליטים, לא נקים נמל עמוק בים בימית. לא נשקיע בתעשייה ובתשתית כבישים בשטחים ולא נעסוק בספסרות של קרקעות בשטחים. צורכי הבטחון והעליה קודמים אלף מונים לצרכים אלה, ולכן כל זה מבטל למעשה את „מסמך גלילי". עם זאת גם מיסמך העקרונות מדבר על המשך התנחלות.

לדבריו הסכים בעבר למיסמך גלילי, משום שהיו הבדים שיצרו אוירה של ערב פילוג במפלגה. אינני מצטער על כך שהמפלגה לא נתפלגה ערב המלחמה. גם דיין מצטער כיום על דבריו נגד אשכול וספיר בעבר. המיסמך החדש מבטא המציאות החדשה. „תמיד השיטתי שהשקט לאחר מלחמת 6 הימים הוא שקט מדומה", אמר. הוא אמר, שיידרשו סכומים אדירים לכיסוי הוצאות המלחמה. והם יכבידו מאד על אזרחי ישראל. על גזלול בהתלות בגורמי הון בעניין זה. ההכרעה הצבאית תלויה ביכולת המשק לפסוד. התמוטטות כלכלית כמוה כמפלה מכרעת בחזית הצבאית. והצמאת שוות.

יש להימנע מצעדי מסמת. טיבה ביותר עלינו את הברים לשלום, אמר ספיר. 25 שנה ייחלנו למו"מ על שלום, וחיפשנו כל סדק לשלום. אין לומר שרגע זה של כבוי סה לבורים הוא רגע של תחילה במלחמה חדשה. גם אם יהיו משברים בעתיד. אין להתנבא ברוח קודרת על המו"מ. ויש להדביק באמונה בו גם את הערבים. המו"מ יחייב לגמישות ולוויתורים. יש גם סכנה בהמשך השליטה על כמליון ערבים בשטחים. נוותר על כל צעה. כל עוד לא יפגע הבטחון. אין מקום ל„תלועת יעקב". אבל אין גם מקום ל„עם לבדד ישכון". יש לשמור על הידידות עם ארה"ב.

בסיום דבריו אמר ספיר, כי גולדה מאיר תרכיב את הממשלה הבאה לפי צרכי הזמן והמשימות בארבע השנים הבאות.

כ. כרמל אמר, כי נהיה חייבים בפשרות מרחיקות לכת כדי להשיג את השלום על ראש ועידת השלום יהיה תלוי שוט המלחמה. יש לחזק את צה"ל. תוך הערכת מצב חדשה ואמיצה. יש לערוך את העם למצב חירום.

גלילי: להיחלץ מן המבוכה

השר ישראל גלילי אמר אמש בדיון במרכז „העבודה", כי יש להכין את העם לקראת סכנה של התחדשות המלחמה אשר אין אנו רוצים בה, וכי עלינו לעשות את כל שיש בידינו כדי למנוע אותה.

גלילי, שדבריו לוו קריאות ביניים, בעיקר על ידי אנשי החוג „לשילוב", אמר, כי „כחבר הממשלה אני מודיע כי עד הרגע הזה לא ידוע לי שקבלנו הזמנה לועידת ז'נבה אף שהממשלה הודיעה עקרונית כי תלך אליה. אנו נלך אל הוועידה כשם שאנו רוצים בשלום אף שהדברים איננו מובטחים".

גלילי קרא למפלגת העבודה להיערך למערכה כדי לחלץ את הציבור מהמבוכה — לא מצבב — להתלכדות לבנין של חברה ולצימודה איתנה, כדי להפוך את מאורעות המלחמה למנוף לשלום על יסוד פשרה טריטוריאלית.

בדבריו הדגיש גלילי, כי ב־14 הסעיפים מדובר על המשך ההתיישבות הנוסיף, שאין כוונה להחל מפעולה התישבותית בפיתחת רפיח. אין זה מן הנמנע, אמר, שנעמוד בפני הכרעה קשה. גלילי הדגיש, כי מפלגת העבודה לא קיבלה את תוכנית גח"ל של „אף שעל" מפני שהיא דוחה את השלום. אנו מוכנים לשלום תוך ויתור טריטוריאלי משמעותי. גלילי הדגיש את העובדה, שלאחר מלחמת יום הכיפורים התקבלה החלטה על הקמת מרכז תעשייתי בגולן. תוכנית 14 הסעיפים איננה מבטלת גם את ההחלטה על הקמת מרכז אזורי בפיתחת רפיח.

בזכות העומק האסטרטגי

גלילי סיפר, כי בישיבה משותפת של צוות הי15, יחד עם חברי מפ"ם התקבלו אתמול בבוקר סידרה של הצעות מוסכמות כשותפות, המתייחסות למדיניות בשטחים, הוא מנה את עיקרן:

* עד בוא השלום יינתן עידוד לפעילות עצמית של האוכלוסיה בשטחים בתחומי מינהל, חינוך, תרבות ודת, וטיפוח דפוסי הדמוקראטיה בחיים החברתיים, הציבוריים והמוניציפליים.
* תיתמך מדיניות הגשרים הפתוחים.
* תיתמך הפעולה לקדום שירותי החינוך, הבריאות והסעד.
* תיתמך במסגרת יכולתה של ישראל, הפעולה לישוב הפליטים, לשיפור תנאי החיים המגורים, ללא שינוי המעמד האזרחי והבטחוני של הפליטים.

„אלה הם ורציה של תוכנית הפעולה של ארבע השנים. שאליה החליטה מזכירות המפלגה ואשר „נעשתה ללא סיסמת קרב". (הכוונה לתכנית הקודמת „מיסמך גלילי"). „אני רוצה לומר לכם" — הדגיש גלילי בישיבת המרכז. „כי באותה ישיבה הוסכם שעד בוא השלום אנחנו השלטון היחיד בשטחים. באין שלום אין אנו בעלים ואין אנו נסוגים. והאם זה השתנה על ידי מיסמך 14 העקרונות".

גלילי הדגיש, כי אם צריך ללמוד משהו ממלחמת הכיפורים הוא הערך המכריע שיש לעומק, למרחבים, שלעולם לא נוכל להיות מופתעים ולעמוד בפני הפתעה ולכן העומק האסטרטגי יש לו עבורנו מישנה ערך ומישנה אקטואליות.

השר גלילי אמר כי אחר המלחמה נכתבו נתונים. מהם סיכוי כמותי שנתגלגל לאיכות חדשה ובהם הדוקרות על תופעות בלתי חזויות מראש. בסמנתו את הדברים אמר, כי ישנה התבלטות של היהודי המיהדי של ישראל.

אבן: הסכנה — הליכוד

השר אבן אמר בראשית דבריו, כי יש לקבוע סדר עדיפויות והדבר הראשון בעיניו עתה הוא המאבק נגד הליכוד, כדי לבצע את ההתקווות. גורל ישראל מהרתה הדמות. עצם יכולתה להתמר לשלום מותנים על כף המאזניים של המאבק הפנימי לקראת ה־31 בחודש. „עליית הליכוד לשלטון פירושה עקירת שמש למדינת ישראל". „מדוע אין נצרכים לסבר כה זאת" — שאל אבן.

אבן הזכיר בהקשר זה את מימצאי דעת הקהל וציין את העובדה, שבהם משתמעת ההרגשה שכאילו הציבור רוצה להחליף את המערך בשלטון ובאותה עת למסור את כל התפקידים המרכזיים במדינה לידי אנשי מפלגת העבודה. אבן הדגיש, שלא התקבלה החלטה בדבר אי שינוי הגבולות של הי4 ביוני. המדיניות חייבת להיות בכוונה לכך שלא רק האויב לא יהיה מסוגל להילחם בנו אלא גם לא ירצה בכך.

בהקשר זה הדגיש כי ההוץ את האשליה שספגנו בעבר. הוא מנה את האשליה שהפסקת האש תימשך לעולם ועד בגלל דיפלומטיה ללא פעילות פוליטית; האשליה כיכולתנו להחזיק מיליון ערבים בשליטה ישראלית לעולם ועד בתנאי לסמבם הכלכלי והחברתי יזכה לקידום ברשים.

• סגן יו"ר הכנסת יצחק נבון: יש לא כעס כבס על בעיה דיין, כך הלבנו על בחירות. זה לא יעמד בדיון. שמפתי שים אלה סכנות נגד אבן על מצבנו המדיני באפריקה ובאירופה. יהיה את הפגלה וסיסו עוד אנטים בעולה. לא נכון שגולדה יוצאת בהד תמונה. היא אחראית להשגים, היא אחראית לכל. זה צוות אחראי לכל. אנו עומדים בפני ועידת ז'נווה. אם הליכוד יגיע לשלטון בתקופה זו, יהיה זה פאטאלי למדינה.

• סגן שר התקשורת ג'אבר מועדי: אני בטוח כי לישראל דעמה כאחלים למדינות ערב ועמיהן רק את הטוב. אכן, עינינו רואות היום כי יש במפלגת העבודה אנשים המתחרים זה עם זה בבנין השלום. אני בטוח כי אחרי הפיס לא תהיה עוד מלחמה. והיא תפנה מקומה לשיקום ולבנין. כחבר מפלגת העבודה הגדולה הזאת ובשם הדרוזים והערבים במדינה, אני מביע אמונו תצלא במשלחת השלום שתצא לשיחות ז'נבה.

פרישה מנורמות של עם לוחם

• דני רוזוליו, מהמד־הקיבוץ המאוחד: איננו נמצא במבוכה. מרחב התגשמות הציונית הוא בארץ־ישראל, וזה מקור הסיכסוך עם הערבים. ועידת ז'נווה היא פונקציה של המדיניות שלנו. המחדל היה בכך שפרשנו מנורמות של עם לוחם. שמצא את הביטוי בצורה בה היו משולבים ישובינו במערך הגנה. יש להביע אמון בהנהגת גולדה מאיר ותקווה בצוות ההר"ם יורכב לא בהפגנות רחוב אלא בצורה דמוקראטית ויוכל להגשים את מיסמך 14 העקרונות.

• שר המשטרה שלמה הלל: הבעת להתפטרות כדי שממשלה יכולה להביא ראש הממשלה ולא סגן ראש הממשלה. באה הצעה כזורה של יגאל אלון שעלינו להתפטר. אני מוכן לעשות זאת. אך נעשה זאת היום בעיצומה של מלחמה ושל מלחמת בחירות? להצעה זו מוסמכת יותר ראש הממשלה מאשר סגן ראש הממשלה. את אלה הטוענים, כי גבולות 1967 לא מנעו מלחמה חדשה, צריך לשאול. כלום עלינו להסתלק מגבולות 1948 ו־1956, מכיוון שלא מנעו מלחמה? מי שמגיע למסקנה, שהתנחלות לאורך גבולות איננה משרתת את האינטרסים החיוניים שלנו, צריך לשאול: אולי נדון גם את ההתיישבות שלנו מגבול לבנון וממקומות אחרים ונרכז את כל ההתיישבות שלנו בין חדרה וגדרה".

• משה בזהר, ליגאל אלון: „צר לי שבוהר היית. כי יהיו ההזדמנות להשבתות בינך לבין חבר זה או זה בממשלה" — אמר. „כל עננה, כי העם רוצה לדעת, מי יהיה בממשלה הבאה. אין לה שהר. יש הנהגה למפלגה. מה הדיבורים הלהה".

• הרב מנחם כהן: זאת לא היתה רעידות אדמה אלא כשל בעיתבות שחיתות בירות. יש לכלול במצע עניינים הנוגעים באורח־חיים לכלל ולפרט. ללא אשכול ז"ל היתה תסכנת אדם: אשרי מפחד תמיד. זה צער לא כבר. שצה"ל נכנס מוכן להלהפת שעת היום. הוא לא שש אל קרב ולא התרכוב שביכולתנו להכריע את האויב. הוא לא חיפש הרפתקאות בקהיר ובדמשק. עלינו לעשות חשבון נפש. אך אין יום כיפורים לנצח. הוא מסתיים ב„נעילה" ועלינו להפסיק את ההלקאה העצמית.

• ח"כ משה שהל: אינני מאמין בכך שהערבים שינו עמדתם לגבינו. ה„לאומים" של הארגונים בעים עובדים.

• ח"כ אברהם עופר: מיסמך 14 העקרונות מאחד את המפלגה ויאפשר לנו לנהל בכנות ובראש מורם שיחות שלום. המיסמך ברור ועונה על כל השאלות העומדות על הפרק. היו התנחלויות שהממשלה לא החליטה עליהן (ג. מאיר: אף אחת). בפיתחת רפיח נעשה דבר בלי החלטת הממשלה. כאם לא כן לא היו מעמידים קצין לדין. גם פרישת עקרבה היתה לא לפי החלטת הממשלה. (י. גלילי: אם עד אחד יוכל יטעון זאת. שיקום ויטען). אם יש חברים החושבים למיסמך גלילי עוד רלוונטי, שיביאו אותו לאישור המרכז. אנו עומדים בפני מערכת בחירות קשה ביותר. בכל הסעיפים שומעים שאלות דהנהיהות. יש לגולדה מאיר שליחות היסטורית להוליך את העם ישראל לשלום.

• אורי גורדון: ההנהגה צריכה להתנער מן החלוקה שתקפה אותה ולהראות לנו דרך. עד למלחמה הכבו שאפשר לנקוט מדיניות על „שב ואל תעשה". היום אי־אפשר להמשיך בניסוחים מעורפלים. לא בניגו הפיסה חזקה נגד „אף שעל". הרדכנו עצמנו בסטאטוס־קוו ונקלענו לקפאון מדיני. שגרם למלחמת יום־הכיפורים. (ג. מאיר: „לא את כל העובדות אפשר להשמיע"). מיסמך 14 העקרונות הוא גמיש ובכל גוון יוני. אי אפשר לבוא לוועידת שלום עם תכניות מלפני המלחמה ועם תכנית להתנחלות בכל השטחים? הגידו לנו, איפה הקובע האיסטראטגי שלכם?

• ר. ינאית בן־צבי: בימים הראשונים של המלחמה היינו כר לנו כוכים מהכהה. רק באחרונה התחיל להתעורר מחדש ההמור היהודי. אתם יודעים, מה אומרים על קו בר־לב? שהוא ברוח ל־ילות של הקבלנים. מיסמך גלילי הוא כמו דתי. חסרה בו התודעה ההיסטורית העברית על מולדתנו. לא דיברנו כל אותם הכנים דברים ברורים הקובעים ובמבצעים את החזקה שלנו על המולדת של עם ישראל.

* פרופ' כרמון: הקונצפציה שלפיה אפשר לפייס את הערבים על ידי ויתורים טריטוריאליים היא הרביה. אסור לנו לגלוש לפת הוה. כי הוא עלול לסכן את המדינה.

• ש. צהור: דרושה בהנהגת רצנה. אין לצדד בקיבוצים מכאן ומכאן. אלא בתבונה כהן הראוי ביבור להסדר שלום.

שר האוצר יצא לארה"ב

„מיסמך גלילי כולו הוא לא אופרטיבי" — אמר אתמול לפנה"צ שר האוצר פנחס ספיר, לפני צאתו במטוס „אל־על" לארה"ב בשליחות מפעל איגרות הבלוה.

בתשובה לשאלה אם יצא שבע־רצון מישיבת המרכז אמר: „אני שבע־רצון". כשנשאל, איזו קבוצה במפלגת העבודה יצאה בדיוני המרכז כשידה על העליונה, אמר ספיר: „מפלגת העבודה היא שיצאה לתחוקה".

להלן נתבקש להגיב על ההצעה שהשמיע ביום ד' מנהיג תנועת החרות מנחם בגין, בדבר הקמת ממשלת ליכוד לאומי אחרי הבחירות. ספיר השיב: „קודם כל תהייגה הבחירות. עוד מוקדם לדבר".

ספיר עומד להיפגש במבוע הבא בואשינגטון עם שר האוצר האמריקאי. יש להניח ששני השרים ידונו בסיוע האמריקאי, בקבוצה האישור הראשוני של ההקצבה בסך 2.2 מיליארד דולר לישראל. הצבה ביום זו שודנה בבצאת בהחליכי הדיון בבתי הקונגרס של ארה"ב בהעזעדותיו, אך לפי כל הסיכויים יש להניח כי תאושר סופית.

נהרג בהתפוצץ חומר־נפץ

כפרי מהכפר כורנת אל־קבלה שבאזור ראבלה נמצא אתמול בבוקר ללא רוח חיים בבית השימוש בחצר ביתו, לאחר התפוצצות שארעה שם.

לשמע קול ההתפוצצות מיהרו בני הבית לבקום, פרצו את בית השימוש ומצאו את ראש המשפחה הרוג. כנראה, מהתפוצצות חומר נפץ שטיפל בו. ההרוג הוא יוסף מחמוד אבו קרה, בן 48. בני המשפחה מסרו על המקרה למשטרה וזו פתחה בחקירה.

בטיהם, כי האיש הבין את הדבר הנפץ כדי להתקין מכשור בר־קפ לצרכי פעולה הבלה. אולם הדבר טרם הובהר סופית. ויתכן גם כי הבין אותו לצרכי חבלה.

המשטרה נוקטת אמצעי בטחון מוגברים לסיכול כוונות פיגועים

משטרת ישראל נוקטת עתה אמצעי בטחון מוגברים כדי לסכל כוונות פיגועים.

אמצעי הבטחון המוגברים באו בעקבות [illegible] הפיגועים האירועים שהיו בירושלים ובאשקלון ליד [illegible].

האמצעים הללו כוללים, בין היתר, הגברת השמירה על בתיר הדיפלומטיים, התחנות „אגד", [illegible] ובמקומות ציבוריים אחרים. [illegible]

הליגה הפגינה נגד נסיגה

קבוצה של צעירים מ„הליגה להגנה יהודית" הפגינה אתמול בשעה 5 אחה"צ ליד משרדי [illegible]

[illegible]

שר החוץ האיטלקי: „הצהרת בריסל" מוצדקת ומציאותית

מאת [illegible], סופר „דבר" באיטליה

רומא, (ביוחד ל„דבר"). — במליאת הסנאט ברומא הצהיר אתמול שר החוץ האיטלקי אלדו מורו, כי „הצהרת בריסל" על מדיניות השוק האירופי בענין המזרח התיכון היתה מבוססת על גישה מוצדקת ומציאותית". מורו, שדיבר במהלך דיון בבית, אמר, כי הצהרה זו יכולה לשמש בסיס [illegible] לקידום סיכויי השלום באזור המסוכסך. הוא אמר, כי אי־אפשר עוד שלא להתחשב בדעות וברצונות של אירופה כאשר מדובר בסכסוך כזה. הוא שב והדגיש כי קירבתו הגיאוגרפית של המזרח התיכון לאירופה מחייבת מעורבות אירופית באמצעים ליישוב הסכסוך.

דרום־תימן קובלת על ריכוזים איראניים

ביירות, (יופי"ע). — ממשלת דרום תימן הודיעה, כי [illegible] איראניים [illegible]

[illegible] 30.000 [illegible] 4 [illegible]

יותר מ־3500 חיילים — בכוח החירום

[illegible], (צ"ר). — 3.559 חיילים [illegible] במדינות שונות [illegible] או"ם [illegible]

[illegible] 898 בקנדה, 584 [illegible], 407 [illegible], 495 [illegible], 387 [illegible], 350 [illegible], 265 [illegible], 89 [illegible], ו־34 [illegible].

[illegible] 7.000 חיילים [illegible].

י. פי: במצרים גוברת הנכונות להשתתף בוועידת השלום בז'נווה

קאהיר, (יופי"ע). — פקידים בקאהיר אמרו אתמול כי במצרים, התחזקה העמדה, המצדדת בהשתתפות בוועידת השלום הערבית־ישראלית בז'נווה על אף פרסום הצהרות פומביות, המביעות אי בטחון בקשר עם שינוי בשלהת מצרית לדיוני השלום.

עם זאת שללו הפקידים את האפשרות שמצרים תחזור לשיחות הצבאיות, בקילומטר ה־101 לפני פתיחת הועידה, ב־18 בדצמבר.

דובר של כוח החירום של או"ם אמר לעתונאים, כי ביום ג' נמסר על 41 הפרות של הפסקת האש, כולל 14 מקרים של פעילות אווירית. הוא ציין, כי תשע הקריות אוויריות נגרמו על ידי מצרים וחמש על ידי ישראל.

הדובר אמר עוד, כי אין לו מספרים מדוייקים באשר להפרות של הפסקת האש ביום ד', אך לפי הדיווח הראשוניים נתברר, כי חלה ירידה ניכרת בהשוואה למספר ההקריות ביום ג'.

דיפלומאטים אמרו כי השינוי שחל בעמדת מצרים בקשר עם השתתפות בשיחות ז'נבה נובע מהקוותם של המצרים שניתן לפתור את בעיית הנסיגה החד־צדדית של ישראל בהגדה המערבית באמצעות מגעים עם ארה"ב. כזו, החדירו המצרים קודם לכן כי לא ישתתפו בוועידת ז'נבה אם לא הסכים ישראל לנסיגה מוגבלת מהגדה המערבית.

צויין, כי מנהיגים מצריים קיימו פגישות עם הממונה לתפקיד שגריר ארה"ב בקאהיר הרמן איילטס מאז השעיית השיחות הצבאיות להפרדת הכוחות ב־29 בנובמבר.

עוד אמרו הפקידים, כי מצרים מקווה ששר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר יצליח לשים קץ לקפאון השתרר בשיחות להפרדת הכוחות במהלך סיורו זה, המתחיל ביום ה' זה.

לקראת ביקור זה הבהירה מצרים את עמדתה המעודכנת בתזכיר שנמסר על ידי שר החוץ איסמעיל פאהמי לשגרירי ארה"ב. בתזכיר זה הבהירה מצרים, כי לא תסכים לחידוש השיחות עם ישראל בק"מ ה־101 כל עוד שאין סימנים המעידים על שינוי בעמדה הישראלית בענין הפרדת הכוחות.

סוכנות הביון האמריקאית תעדכן מחקר על יכולתה הגרעינית של ישראל

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (ביוחד ל„דבר"). — שר החוץ קיסינג'ר הורה לסוכנות הביון המרכזית לעדכן מחקר שנערך לפני שלוש שנים בקשר ליכולתה הגרעינית של ישראל — כך טען אתמול „כריסטיאן סאיינס מוניטור" בידיעה מואשינגטון.

לדברי העתון, גרמו להחלטה הסכנה להתחדשות המלחמה והחשש בשילוב נשק גרעיני בזירה המזרח תיכונית על ידי המעצמות.

לדברי העתון, יש ויכוחים בממשל האם ישראל פיתחה נשק גרעיני או לא. כמה אישי ביון בכירים מאמינים שישראל עשתה זאת. אך השקפותיהם מתבססות על הסקת מסקנות יותר מאשר על עובדות מוכחות.

פרשת הבאת טילי „סקאד" למצרים עוררה בממשל שאלות לגבי יכולתה הגרעינית של ישראל ולגבי הנסיבות בהן תחליט ישראל להשתמש בנשק זה. העתון טוען, שבמשך שלוש שנים נדחו על ידי הבית הלבן הצעות לחקור את הנושא באופן יסודי. ריצ'ארד הלמס, לשעבר ראש הסי. איי. אי. אמר, כי הבית הלבן התייחס למחקר כזה כ„בלתי נבון מבחינה מדינית". האמריקאים חששו, בין השאר, שתוצאות המחקר יודלפו לשרותי הביון הסובייטיים והצרפתיים.

מחבל נשא מטען נפץ — ונהרג

חקירת זרועות הבטחון בנסיבות ההתפוצצות שארעה אתמול באוטובוס „אגד" ליד בית ליד הצלפה, כי הצעיר תושב נפת טולכרם שנפצע קשה ומת אתמול מפצעיו — הוא שהכין ונשא את מטען החבלה.

בחיפוש שנערך בביתו נמצאו אבזרים המשמשים להכנת מטעני חבלה מאולתרים.

ניקוסיה שיחררה שבעת המחבלים

ניקוסיה. (א. פ.). — שבעת המחבלים הערביים שישבו בכלא בניקוסיה לאחר שהורשעו בתקיפת מטרות ישראליות בקפריסין — שוחררו אמש על־ידי ממשלת האי ויצאו במטוס לקאהיר.

לפני שבועיים, כאשר נחטף מטוס „ג'אמבו" של חברת התעופה ההולנדית ק.ל.מ. העבירו החוטפים את שחרור מחבלי־ניקוסיה כאחד התנאים לשחרור נוסעי המטוס וממשלת קפריסין נענתה להם.

בנמל התעופה של ניקוסיה אמר אחד המחבלים המשוחררים, כי הוא חש חובה להודות לארכיבישוף מאקאריוס על היחס ההגון ועל „השחרור הנדיב".

לפי שעה לא פורסמה בניקוסיה הודעה רשמית על השחרור. עתונאים ששהו בנמל התעופה סיפרו כי השבעה עלו על כבש המטוס כשהם מנפנפים בידיהם בסימן „וי".

נאשמים ביציאה לא חוקית ללבנון

שני צעירים תושבי כפר סכנין מואשמים ביציאה שלא כדין מישראל ללבנון.

סגן פרקליט מחוז חיפה, עו"ד אביגדור רבייה, הגיש אתמול כתב אישום לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד מחמד מוססה חניף זבידאת, בן 19, וצעיר בן 16 ששמו לא ניתן לפרסום בגלל היותו קטין.

התביעה טוענת, כי שני הנאשמים חצו ב־11 בנובמבר השנה את הגבול בקרבת קרית שמונה והדרו לשטח לבנון מבעד לפירצה שבגדר הבטחון. לטענת התביעה נעצרו השניים ע"י חיילים לבנונים ובתום 11 ימי חקירה, טוענת התביעה, הוחזרו השניים לישראל ביום 22 בנובמבר באמצעות משקיפי או"ם.

גיניאה — מרכז תצפית סובייטי

ניו־יורק, (צ"ן). — ברה"מ משתמשת בגיניאה כבסיס־תצפית על תנועות הספינות בדרום האוקיאנוס האטלאנטי — מסר אתמול „ניו יורק טיימס" בהסתמך על מקורות בפנטאגון.

לפי מקורות אלה, נראו מטוסי תצפית סובייטיים בעלי טווח ארוך מדגם „טו־95" כשהם ממריאים מנמל־התעופה של קונקרי.

המומחים סבורים כי ברה"מ בוחנת את תנועת הספינות המערביות בצפון האוקיאנוס האטלאנטי באמצעות מטוסים שבסיסם במורמאנסק ואף בקובה. קיבלה רשות מגיניאה להשתמש בנמלי קונקרי, כדי להרחיב את תצפיותיה לדרום האוקיאנוס האטלנטי.

דורש בדיקה של המיקלטים בת"א

עו"ד יצחק ארצי, ראש סיעת ל"ע בעיריית ת"א־יפו, אמר בכנס פעילים של מפלגתו, כי על עיריית תל־אביב־יפו, תוך שיתוף־פעולה עם הג"א, לערוך בדיקה מיידית של מקלטי העיר ולהבטיחם במצב תקין. המצב המדיני והבטחוני מחייב מצב כוננות תמידי של אמצעי ההגנה האזרחיים אמר.

„ביסוד השלהזירה ביום ד', אמר עו"ד ארצי, תקף את מידת חוסר הכוננות. את מידת זלזולו של הציבור ואת מידת אדישותו של העירייה לנושא חשוב זה. בנושא המנהגות האחראית חייב להיות בעתיד הקרוב הנושא המרכזי של עיריית ת"א—יפו, ובתור נבחרי הציבור אנו נדאג לכך", אמר.

התקנות בדבר בחירת רבני עיר, שתוקפן פג ב־י"ז טבת (31.12), הוארכו על ידי שר הדתות. הודעה על כך פורסמה בילקוט התקנות מתאריך 22.11.

ג'. פורד נכנס לתפקידו כסגן־נשיא

ואשינגטון, (ע.ס.). — בית־הנבחרים בוואשינגטון אישר אמש את מינויו של חבר הבית התחתון ג'ראלד ר. פורד כסגן הנשיא ה־40 בהיסטוריה של ארה"ב. זוהי הפעם הראשונה בהיסטוריה האמריקאית שהקונגרס נוטל חלק פעיל כזה בבחירת סגן־נשיא.

פורד, חבר קונגרס ממדינת מישיגן המכהן בבית זה 25 שנים, יכנס רשמית לתפקידו הבוקר, [illegible] ספירו אגניו.

נעצר חשוד בהטלת הרימון בירושלים

אחד החשודים בהטלת הרימון בעיר העתיקה בירושלים ביום ב', יואם כלאם ערגב, בן 18, מכפר דורה שבהר חברון, נעצר אתמול אחה"צ ל־15 יום בפקודת שופט השלום אליהו גולדברג בבירה.

החשוד הודה בפני השופט, כי הוא ביצע את המעשה. הרימון, מתוצרת סובייטית, הוטל ברחוב דוד בעיר העתיקה. בהתפוצצות נפצעו 18 איש — גברים נשים וילדים.

חקירת המשטרה נמשכת לגבי חשוד נוסף אשר היה בחברת ערגום. ולדעת החוקרים היה גם הוא קשור למעשה הפשע. (צ)

צעירים מגרמניה לביקור בישראל

מאת סופר „דבר"

קבוצה של שלושה צירי הבונדסטאג הגרמני, בראשותו של הציר הסוציאל־דמוקראטי לודוויג בצגר, עומדת להגיע לארץ בשבוע הבא לביקור סולידאריות עם ישראל.

בקבוצה משתתפים שלושה צעירים, חברי האגודה לידידות גרמניה־ישראל, ביניהם ציר מטעם המפלגה הנוצרית־דמוקרטית.

כן נודע, כי יו"ר השיכון המערב גרמני ד"ר הנס פוגל, שעמד בראש המשלחת הגרמנית להלוויית בן־גוריון ז"ל, עומד להגיע בחג המולד לפגישה קצרה בארץ, [illegible] לבקר בעתיד הקרוב.

בוטלה כהונת ארכיבישוף בי־ם

לונדון. (צ"ר וצ"ק). — הארכיבישוף ג'ורג' אפלטון מירושלים העומד לפרוש מתפקידו במארס 1974, יהיה איש הכמורה האנגליקאני האחרון שיכהן בתפקיד זה.

הארכיבישוף מקנטרבורי, ד"ר מייקל רמסי הודיע אמש, כי בעתיד יכהן בעיר ירושלים בישוף. במקום הארכיבישוף שכיהן עד כה, ואשר כונה בהתאם.

מוחים נגד מעצר שני עתונאים מלבנון

ציריך, (צ"ר וצ"ן). — הלשכה הבין־לאומית לעתונות, שמרכזה בציריך, הודיעה אתמול כי [illegible]

[illegible]

בבנין העתונות הבין־לאומי חברים 1,800 עורכים ומו"לים מ־62 מדינות.

אישים בעזה: המצרים אדישים לגורל הרצועה

מאת סופר „דבר" בעזה

אישים בעזה מציינים את מדיניות המצרית הנוכחית לגבי רצועת עזה, כאי רצון מצד מצרים להסתבך שוב בבעיית ארץ ישראל ולהתפנות לעניניה של מצרים עצמה, הפיטי הישראלי של סיני.

ההוכחה לכך, שאותה הביאו אישים אלה היא שבעתה, לא כבשלהי 1956, אין המצרים [illegible] את דעת הקהל העזתית [illegible] שוב תדרוש, כמו אז, את [illegible] בתורה לרצועה.

אדם שמילא תפקיד בכיר [illegible] פלסטינאי בתוך רצועה אחרונה לאזור, הביע דעה [illegible] פירוזה בעזה של הרצועה, הכרזת [illegible] בעזה ושילוב הרצועה [illegible] עם הגדה כחלק מפדרציה [illegible] ירדן.

איטליה תקבל נפט איראני „מחוץ למיכסה"

רומא, (צ"ן). — רשות [illegible] האיטלקי א.ג'.י. עומדת לחתום הסכם עם איראן בדבר יבוא 17 מיליון טונות נפט [illegible] „למכסה" — מסר אתמול [illegible] האיטלקי „לאירופיאו".

כמות זו מספקת כדי למלא המחסור בנפט שנגרם עקב צמצום המשלוחים הערביים [illegible].

[illegible] בהסתמך [illegible] „הדלפות", כי ההסכם בין [illegible] האיטלקית לבין איראן [illegible] ערער את המצב הקיים בשוק הנפט העולמי ואת מאזן הכוחות [illegible] המדינות המפיקות נפט [illegible] הצורכות אותו.

עוד הוסיף השבועון, כי [illegible] הסכם זה [illegible] פתוח לאירופה, [illegible] ברכישת [illegible] הבין־לאומית אשר [illegible] שוק מוצרי נפט [illegible] אירופה.

ירידה תלולה במניות בלונדון

לונדון, (יופי"ע וצ"ר). [illegible] שערי המניות בבורסה [illegible] ירדו אתמול בתלילות [illegible] ידיעות כי מדינות ערביות [illegible] להוציא חלק מפקדונ[illegible] המופקדים במערב.

מומחים אמרו, כי [illegible] ערבית על הבנקים הבריטי[illegible] תעמיד בסכנה את [illegible] הכלכלי של בריטניה [illegible] עקב [illegible] הנפט [illegible] המודעה הערבית בדבר [illegible] הדרגתית של כספים ערבי[illegible] בנקים זרים, גרמה לירידה [illegible] התעשייתי של ה„פיננשל [illegible]" ב־12.8 נקודות.

סוחרים הגדירו את המצב [illegible] להיסול השקעות במיליוני [illegible] כ„מרחץ דמים" והביעו חש[illegible] והדרדרות זו עלולה [illegible]

זכו בהגרלת הפ[illegible]

בסך 150,000.— ל"י זכו [illegible]: 078261 ; 730889.

בסך 50,000.— ל"י זכה [illegible]: 035428.

בסך 12,500.— ל"י זכו [illegible]: 068055 ; 089854.

בסך 6,250.— ל"י זכו [illegible]: 442979 ; 509245 ; [illegible]59 ; 682773.

בסך 600.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 25884 ; 35046 ; 40302 ; 65691 ; 95493 ; 99172 ; [illegible] ; 36899.

בסך 250.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 04405 ; 06610 ; 10879 ; 15686 ; 17694 ; 18922 ; 25437 ; 38841 ; 42643 ; 44838 ; 57411 ; 57730 ; 62034 ; 69362 ; 75623 ; 83918 ; 85926 ; 93507 ; 94097.

בסך 100.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 3209 ; 4843 ; 5480 ; 6119 ; 9407.

בסך 50.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0160 ; 0797 ; 0871 ; 1187 ; 2979 ; 3634 ; 3798 ; 3851 ; 3975 ; 4233 ; 4365 ; 4708 ; 5479 ; 5788 ; 6219 ; 6267 ; 6167 ; 6302 ; 6793 ; 6976 ; 7653 ; 7783 ; 8164 ; 8389 ; 8736 ; 8759 ; 8969 ; 9184 ; 9616 ; 9666 ; 9902.

בסך 4.— ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: [illegible]

בסך 1,250.— ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 005096 ; 060638 ; [illegible] ; 150025 ; 196366 ; 225384 ; [illegible] ; 257310 ; 281582 ; 313135 ; [illegible] ; 363379 ; 505597 ; 553106 ; [illegible] ; 646570 ; 669096 ; 674567 ; 741567 ; 231983.

המשביר המרכזי
חברה קואופרטיבית לאספקה של העובדים בארץ ישראל בע"מ

האגף הצרכני

המחלקה לנייר, ציוד וריהוט משרדי
בסניף ירושלים עוברת החל מיום
ראשון 9.12.73

למקומה החדש

בדרך חברון 42, מחסני הרכבת, ליד המדפיס הממשלתי, טלפון 32170.

עם הרחבת שטח המחלקה במקום החדש, הוגדל מבחר המוצרים
שירות יעיל ונאמן

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 3־231251.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3—2—642111.

אנשים בחדשות

מדוע הלך ג'ו

מאת ישראל לנדרס

יום תדרך אחד כוסתה ואשינג־טון בשכבה עבה של שלג ותנוע ההמכוניות בעיר שותקה. עוזר שר־החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו סירב להגלים עם בגנר השלג, והיה עליו לטפל בעניין דחוף ולכן כך ביקש להגיע אל הסטייט־דפארטמנט מביתו שבפרבר הבירה. מה עשה? „גייס" מכונית לפינוי שלג, כעסקה בניקוי הכבישים והכביש על גביה הגיע אל משרדו. ידידיו של ג'ו סיסקו, המכנים אותו ג'ו, נוהגים לספר בשמחה זו כראיה לדבקותו בבשרה ולכושר האילתור שלו. הוא אינו מצליח עם נסיבות מכבידות ומוכן תמיד לשנות את ה„סטאטוס קוו".

ג'וזף סיסקו

ב־22 שנות עבודתו בשירות החוץ האמריקאי לא קנה סיסקו את התכונות והדרכי ההתנהגות, שנוהגים ליחסן לדיפלומטים שיגרתיים. הוא אינו מנומס, הוא אינני אפור והוא מצדיק דיבור ישיר על פני נוסחאות מעורפלות. רק כמשו של סיסקו יכולה היתה לצאת הנוסחה המפורסמת, שאיפיינה את היוזמה המדינית האמריקאית לכינון הפסקת האש ב־1970 — „הפסיקו לירות והתחילו לדבר". ורק לאחר עיון קצר אתה מגלה, כי גם דיבור ישיר זה הוא למעשה נוסחה מעורפלת, המצליחה בכוונה איך ידברו הצדדים — האם בשיחות ישירות או עקיפות. סיסקו היא אבן הבוחן ואת בעיות הערבי בתחום זה הצליחה השכלתו בתחום היחסים הבין־לאומיים. מי שאינו מכירו לא יעלה על דעתו, שהוא בעל תואר ד"ר. הוא אינו טיפוס של כלומד השקוע בספרים. אלא איש מעשה בעל יוזמה. ארציו ושרי לפתוח כוחשם בהליכותיו עם עוזריו.

סיסקו הוא בן למשפחת מהגרים מאיטליה, שנולד וגדל בשכונת מגורים צנועה בשיקאגו.

בין שכנים היו ילדים יהודים והוא נהג לספר למבקרים כי לא אל כי עוד מאותם ימים חביב עליו כרק עוף באטריות. ייתכן, כמובן, כי למבקרים ערבים היה מספר על החיבה הנודעת כמנו ל„קבאב" ולשישליק. סיסקו התקדם בהתהירות רבה בשירות החוץ ויריביו בשירות היו כהמודים על כך, שזכה בתפקיד כשהר שר־החוץ אף שלא שירת כפולה בנציגות אמריקאית מחוץ לארה"ב. יש אומרים, כי לא רבה לבא באיזור ואקינגשנין, כדי שאשמה, הכמלאה תפקיד בכיר בהנהלת רשת של בתי כלבו. לא תיאלץ לוותר על מקום עבודתה. לשיא השפעתו בעניני המזרח התיכון הגיע סיסקו בימיו של שר־החוץ וויליאם רוג'רס. ראשית, משום שהבית הלבן הפקיד את הטיפול השיגרתי בהם — להוציא המהלכים עקרוניות — בידי משרד החוץ ושנית, משום שרוג'רס לא היה מוכשה בנושא בענייני החוץ ונטה לסמוך על הצעותיו והדעותיו של סיסקו. ולסיסקו לא הסור בעולם רעיונות. תמיד היה מוכן להצעת נוסחה חדשה כדי להתקדם להסדר מדיני במהירה החיבה. כל פעילות מדינית. אפילו אינה מביאה להתקדמות — היא טובה בעיניו מקפאון מדיני, העלול להביא לידי התלקחות. ומתוך הכבה שלאחר מעשה אפשר לומר, כי צדק בעניין זה.

בתקופת כהונתו של סיסקו נוצרו יחסים טובים ביניו לבין שגריר ישראל בוואשינגטון לשעבר יצחק רבין. ולא פעם היו מבלים יחד במסיבות הכרתיות או בתחרות של כדורגל — אחד התחביביו של סיסקו. להבדיל מרבים בקודמיו בתפקיד — לא היה סיסקו ערביסט מקצועי. הוא הבין יפה את השקפות הערבים ואת תביעותיהם והשתדל לשמור על האינטרסים האמריקאיים בעולם הערבי, אך לא גילה דעות קדומות לטובת הערבים. סיסקו הטיפשון אהב פרסום וידע איך לקיים קשרים עם עתונאים. זה לבעלה כשמה היו שמועות, כי הוא בקשה להתכנות להפקיד חשוב יותר — משנה לשר החוץ או שגריר ארה"ב ברוסיה. יחד עם זאת נפוצו שמועות, כי אם לא יתגשמו תקוותיו, יפרוש ויקבל אחת ההצעות לשמש נשיא אוניברסיטה בארה"ב. הידיעה שלפיה יפרוש מתפקידו כעידה, כי שוכנע שאין לו עוד סיכויים להתקדם במשרד החוץ האמריקאי. כאשר שר החוץ הנרי קיסינג'ר עומד באור הזרקורים בזירת המזרח התיכון. אין סיסקו יכול לעשות כמוהו אותו כאשראי, אם ישנו הישג מדיני בתחום זה. הוא הצדיק איפוא לקיים את קירבתו כדיפלומט ולכבוש נשיא קולג' בדינת ניו־יורק.

מי רוצה מה בחברון

מאת דני צדקוני, סופר „דבר"

בחברון מצדיעים את דיון על חוסיין, אבל מפל לכל תוצאים בהקמת „מדינת פלשתין". נראה, שהפיר המפלגה ביבים אלה בין כהי כבמות לפי הדרותיה. בעוד שההוגים הנציגים באזורים ברצינות הפלשתיני, אותרים המכובדים את רצינות המיזוג מחדש עם ירדן. בעוד שפיים מכבד אתמול להשיב יקירות לשאלותי על עמדותיהם הפוליטיות. אמרו לי נשים וגברים ברחוב — חלקם אף בציון שמם, המצדדים בהקמת מדינה פלשתינאית, אם כרפובליקה של ערפאת או בגבולות 242 הדך זיקה הדוקה עם ישראל — שהם כבר רוצים את המשך הממשל הצבאי הישראלי בעירם כל עוד פלשתין איננה מוקמת, באשר את שובם של הירדנים לחברון.

בצירים שפגשו, כי הנכבדים בחברון על ידי כסף המועבר אליהם מירדן והקנים שלא גילו התמכה לרעיון הפלשתינאי. יחד באותיים, עם זאת, בדיבה שראש העירייה השייך ג'עברי הוא הנציג המוסמך ביותר להביע את עמדת תושבי חברון. איש בהם לא ידע להגדיר מהי בדיוק עמדתו של השייך. להערכתם הוא לא ייצא להשתתף בוועידה פלשתינאית שתכנס בירדן, אם תכנס. כן ביטאו אנשים את מבוכתם של המופתי הירושלמי לשעבר השיבה פתה בירדן, ואמרו שהוא אינו יכול להשפיע כיום על דעת תושבי חברון.

סופר „דבר" ששייר אתמול באזור חברון מוסיף, שמבקרים יהודים כמעט אינם פוקדים את מערת המכפלה ההרבה בעצר את אנבי העסקים בסביבת האתר.

כתבי אישום נגד החשודים בלילהאמר

אוסלו, (עט"א). — כתבי אישום רשמיים הוכנו באוסלו נגד שישה אנשים החשודים בקשר לרצח אורח מארוקאי בעיר לילהאמר שבנורבגיה בחודש יולי — כסר אתמול הנובע הכללי, ל. י. הלדנפלדט.

השישה, בהם שני ישראלים, המואשמים, כפי שסבורים, לקשר בגין ישראלית רשמית. הם עצמו בקבירת קשר לביצוע רצח לילהמלוק ריגול. שני החשודים הישראלים הם מיכאל דורף וצבי שטיינברג.

כל השישה הוקמים בהתערבות בית הרוצחים של אחמד בוצ'יקי, אשר לדברי ידיעות שלא אושרו היה חבר בארגון „ספטמבר השחור".

המשפט יערך ב־7 לינואר, במקום עבודה נקבע. בקודות כשפעולים ארבע, כי ייבקשו אמצעי זהירות לשלושים, כדי לשנות תקירות בעת המשפט.

יוחלפו ספרי־לימוד אנטי־ישראליים בכפרים סוריים

מאת יואב דה, סופר „דבר"

שלטונות ישראל החליטו להחליף חלק ניכר בספרי הלימוד שנלמדו עד כה בשלושת הכפרים הדרוזיים בצלע החרמון, שנכבשו במלחמת יום הכיפורים.

ההחלטה על החלפת ספרי הלימוד באה לאחר שנתברר, כי הם מכילים תעמולה ארסית נגד ישראל ונגד העם היהודי.

את ספרי הלימוד הסוריים יחליפו ספרים הנלמדים בבתי הספר בקואזה ושוכרון ואבר נוקה, ולפני שנים אחדות מתנהלות אנטי ישראליות. לכם כיום בפרה זו הקצב סכום של 26,000 ל"י.

שלטונות ישראל הפעילו כבר את כל בתי הספר בכפרים הללו וכינו להם בפקח חינוך. רוב המורים שלימדו בתקופת השורים. ממשיכים ללמד גם עתה.

נהגי אוטובוסים מתנדבים יגויסו בחו"ל

שליחי הסוכנות היהודית בחו"ל יפעלו לגיוס נהגי אוטובוסים מתנדבים ומשרד התחבורה יביא לישראל בקואופרטיבים „אגד" ו„דן" בארץ. על כך החליט אתמול סגן שר התחבורה ג. יעקבי, בדיון בו השתתפו נציגי מחלקת הגוער והחלוץ והקואופרטיבים „אגד" ו„דן", בשגמה להתגבר על המחסור, הנאמד ב־1000 נהגים, בתחבורה הציבורית.

נמסר, כי „אגד" ו„דן" הכשירו בארץ כ־500 נהגי אוטובוסים חדשים והגדילו את מספר הנהגים בסניפים בחודש האחרון ב־700.

כן השתתפו בדיון, בבכל משרד התחבורה, המפקח על התעבורה, יו"ר מזכירות „אגד" ו„דן", ונציגי מעורד הצבא הקומבנת הר היהודית.

בשלב זה — תימשך שנת הלימודים כמתוכנן

בעקבות השמועות המפסיקות להתפרסם בימים האחרונים בדבר הקדמת סיום של מבחני הבגרות ויבקיצור שנת הלימודים, הודיע משרד החינוך והתרבות, בתיאום עם שלטונות צה"ל הם יו"ר ועדת החינוך של הכנסת הממלכתית הדמייעצת לשעת הירום, כי בשלב זה, לפי ההחלטות הקיימות, תימשך שנת הלימודים כמתוכנן ובחינות הבגרות תתקיימנה במועדן.

אם המורים המוסמכים בהמשך יעבודת הדרכת שהייבוה שינויים במבנה שנת הלימודים, ידוון הדבר בבוא העת, בכלמהם עם משרד החינוך והתרבות, והוגדרם על כך הודעה מוסמכת.

אין להרחיק תלמידים בשל פיגור בתשלום

אליעזר שמואלי, המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות, הודיע בכנס מנהלי בתי ספר בקיבוצים שנערך אתמול בארכן הכללי ביהוד, כי משרד החינוך והתרבות אוסר על מנהלי בתי הספר העל יסודיים להוציא תלמיד בבית הספר בגלל אי תשלום שכר לימוד.

ועדת ערעורים מיוחדת, שנקבעה לצורך זה, דנה בכל אחד מן המקרים ובכפיקה הקלות, בעיקר ל־התלמידים שהוריהם בגיוסים ועסיפוקיהם ניזוקו בגלל המלחמה.

נעצר חשוד בהפצת צ'קים מזוייפים

חשוד בהפצת צ'קים בנקאיים מזוייפים בשווי של רבבות לירות, נעצר אתמול ל־10 ימי הקירה. החשוד, לואיס בן שמואל להרכן, בן 44, ללא כתובת מגורים קבועה, הובא לבית־משפט השלום בת"א ע"י חוקרי המדור לחקירת הונאות של משטרת מחוז ת"א. החקירה המשטרתית החלה לאחר שנודע כי שני אלמונים גנבו במספר כניסי בנקים בתל־אביב כפסים ריקים של צ'קים בנקאיים. הם הסוחרים כי זייפו אותם והשתמשו בהם כדי לרכוש מסחורים שונים בארץ ותהילים ותהורות אהרות.

במהלך החקירה התעורר חשד, כי מדובר בתכנון שרשרת מעשי הונאה ובירמה המבוצעים ע"י כנופית נוכלים.

במהלך החקירה עלה בידי חוקרי המדור לחקירת רמאויות לעצור את לואיס להרכן כחשוד בגניבת הצ'קים ובהפצתם. על פי ביגנאי החקירה התברר, כי הצ'קים נגנבו בכניסי הבנקים בעת שהשודדים רוכזו צ'קים בנקאיים אמיתיים. בעיסקה זו, כשהם פועלים להסתת ידגנים של הפקידים, נגנבו 51 צ'קים. נודע, כי בפרשה זו צפויים מעצרים נוספים. (פ)

חשוד בהחזקת נשק שלא כחוק

צעיר שיהודה במעצר לפני בחודש, לאחר שנמצאה ברשותו תת מקלע „עוזי" שלא כחוק.

הצעיר, ראובן זגורי, הובא אתמול לבית משפט השלום בחיפה. בא כח המשטרה טען, כי ב־29 בנובמבר נערך חיפוש בבר הוא ברחוב ר"ש"י בשכונת הדר הכרמל ואז נתגלה תת מקלע „עוזי" מפורק ומחסנית. בא כח המשטרה טען, כי התוקרים מבקשים עתה להקיר את מקור הנשק.

השופט ר. כביר האריך את מעצרו של החשוד לעשרה ימים נוספים. בעניינו כי הבקירה הסוד היא לאפשר למשטרה לערוך הקירה יסודית. (ש)

בריונים פגעו בגן־ילדים

קבוצת נערים התפרצה ביום ד' בלילה בגן־ילדים של „אגד" ברבתי הבריא. השלכה על אישובים ופגעה הגן כדי נסיבה בגדר של הילדים.

קודם לכן תקפו הנערים את שומר המתקן שביקש לסלקם מהוגה. בדרך זו הצליחו להסתולל על האוטובוס ולהתגייס. אך הנסיכה לא עלתה בידיהם והם פגעו בגדר הגן הסמוך ובגרבו לה נזק. ניידת משטרה הוזעקה למקום הצליחה לעצור 4 מתוך קבוצת הנערים — כולם בני 16. (פ)

הבית הלבן: ניקסון אינו עומד להתפטר

וואשינגטון, (ע"ר). — הבית הלבן הכחיש אתמול שמועות שנפוצו באירופה, כי אילו הנשיא ניקסון חולה או עומד להתפטר. „מצבו תקין ו"ד אף פעם לא הרגיש טוב יותר" — אמר דובר הבית הלבן ג'יראלד וורן לכתבים.

הדובר ציין, שלאחר שניקסון השתתף שלשום בקבלת־פנים לכבוד נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו, הוא הצטרף בארוחת בלתי צפוי לסעודה של פקידים ממשלתיים בכירים. הנשיא שוחח עם הפקידים במשך כ־40 דקות לפני שחזר לבית־הלבן.

וורן שוחח עם העתונאים על נושא זה, לאחר שבבבה בורסות אירופיות נפוצו שמועות על מצב בריאותו של ניקסון. שמועות אלה שודרו בתחנת רדיו באירופה.

מיקוניס: תיווך רומניה קיים זמן רב

התיווך הרומני בסיכסוך הישראלי—הערבי קיים זמן רב, ולאחר מלחמת יום־הכיפורים ההזמן כר החריף א. אבן לביקור עם נשיא רומניה נ. צ'אושסקו — אמר אתמול חה"כ ש. מיקוניס, שחזר מביקור ברומניה. בראיון ששודר בתכנית „היום הזה" ברדיו.

מיקוניס ציין, כי שר החוץ הרומני מקובסקו, בתקופה שהיה סגן שר החוץ, ביקר פעמים בירושלים ובקהיר. במסגרת תיווך צ'אושסקו נפגש עם סאדאת ור אחריכך הזמין את ג. מאיר לבוקרשט.

כן ציין, כי ביום ד' פורסמה במלואה בכל העתונות הרומנית ההצהרה המשותפת, שסוכמה בתום שיחות בשלהוה מקיף עם צ'אושסקו. ההצהרה כדברה על המצב בכללו, כבלי להיכנס לשאלה האחרונות. בהצהרה הודגשו החשיבות של הפסקת־האש ושל ועידה לשלום, כדים להתריחה.

6 אניות סיורים עם 2500 נוסעים יגיעו החודש לחיפה

מאת סופר „דבר" בחיפה

ש־6 אניות סיורים עם 2500 נוסעים, תיירים וצליינים, יגיעו החודש לנמל חיפה. האניה הראשונה „פירדינזה", תיכנס לנמל הבוקר ועל סיפונה 500 צליינים, בכללם הבשלהקות אמריקאיות ידועות של נישושי נספה שיופיעו בכנס גם יבירת־שלים. הם הבישו נכונות להופיע גם בבתי חולים בארץ.

ערב חג המולד יבואו לחיפה שתי אניות סיורים וב־1 בינואר תפקוד את הנמל האניה הרומנית „טראנסילבניה" עם תיירים רומניים. אניות אלה ישהו בארץ מיום אחד עד 5 ימים.

„בימס", קול נוספים תחדש את הסיורה ביום ד' הקרוב כאשר האניה „בילי" תפליג עם 150 נוסעים ותשיב לארץ עם 250 נוסעים.

שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר (מימין) בשיחתו שלשום עם שר הנפט הסעודי אחמד זאכי יאמאני. (צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

מפקדי צבא מצרים מלבים אוירת מלחמה

מאת סופר „דבר" לענייניים ערביים

לאחר ש„אל־אהראם" כתב אתמול במקור על „הודרדרות המרירי בחזית, בעקבות התקריות האחרונות, השמיעו מפקדי הצבא המצרי עתירה של תמהרות מלוחמתיות, אם כי הדגישו שהבחירה בין המשך המאמץ הפוליטי לבין חידוש האש נתונה בידי הנשיא סאדאת.

שר המלחמה גנראל איסמאעיל אמר, כי כמצרים הוקמה היום יותר כאשר ב־6 באוקטובר ובבאה בוא להחזיק הקרבות. הוא דיבר בפתיחות תצוגה של ציוד ישראלי שנפל בידי המצרים. באותו אירוע אמר מפקד חיל־האוויר גנראל חוסני מבוארק: „הכבא צלול להשתגות בכל רגע. טייסינו מוכנים לתהילה".

הרמטכ"ל, גנראל סעד שאזלי אמר בראיון ל„אל־אהראם", כי כיהות צה"ל בגדה המערבית של התעלה — כבהרים ואין להם דרך צבאי. „אם האצבעים הבודדים לא יעליהו — נהיה מסוגלים להסל סוחה אלה", הבטיח. יש לציין, כי ההבהגה בקאהיר הקורת על הבהרות כאלה, בלא הנוך, באה הרכבת הפסקת האש.

למלחמת העצבים הסבירית הצטרפה גם סוריה, שהפיצה אתמול ידיעות על ריכוזים ישראליים בגבה התקפיה במרחב הגולן.

ידיעות סותרות

על רקע הכרזות אלה המתחות בתוכי החדשות הגיעו אתמול מקאהיר ידיעות סותרות לגבי מגוהיו של הנשיא סאדאת בנוגע לישיבת בגל בקום בדרה, שמצפה את החרום גנראל סילאסוואו שיבט קיבל תשובה מברית על הצעתו לחזרת הצבאות בקילומטר ה־101. סילאסוואו עצמו ביקר אתמול אצל החיילים הסיוים ליד סואץ. בצד אחד אמר דובר ממשלה מצרים אתמול אביב, כי סרבנותה של ישראל „בסילה צל" על הסדרים לביטוי רצית הכונה. הוא הזר ואמר, כי עמדת קאהיר תיקבע על פי מידה הישראלית ביחס לאולה הפרדה הכוחות ו„קידי הדבר באוקטובר". הוא האשים את ישראל ב„טהבה" ובתכסיסיה התחבקות.

ואולם מקורות במרים אחרים אברו במצרים, כי כאדאת עומד לנהלים, לבסנה, לתוא ידבות, אלא כונא דוחה את הארכה של כך לרגע האחרון. להכריתם, בפה סאדאת לביקורו של קיסינג'ר בקאהיר בעוד כשבוע לפנו ברור סופי בעניין זה.

אסיפת־חירום של בעלי בתי־הקולנוע

באסיפת חירום של בעלי בתי הקולנוע הובעה דאגה כיצד הלכבר שפקד את בתי הקולנוע מאז כלות יום הכיפורים והסכנה לסגירתם.

הבורי ההנהלה מסרו לאסיפה על המגע עם מרכז השלטון המקומי והדעתו ההודות מהיום של יודי היודה הביאתית לקיומם של מרכז השלטון המקומי, אביגדור ורזה. הבבבית שקירית הבנה מצד מרכז השלטון המקומי לטובתה, על בתי הקולנוע נפגעו קשות כתוצאה מהמלחמה ומצב החירום הנמשך, והוזר על הבטחתי לייבצא הסודר בהקדם על בנת לאפשר הבר של קיום של בתי הקולנוע ולבצרן את בעיותם.

האסיפה ייפתה את כוחה ההנהלה לבמצות את כל האפשרויות להסדר עם העירייות, הוך כגך צריכות להיזוקות עם עסקים בתי הקולנוע בפני סגירה.

45 מיליון ל"י — גרעון התיירות כתוצאה מהמלחמה

הגרעון הכספי של גורמי התיירות בישראל בחודשים אוקטובר בארם 1974 צפוי להסתכם בכ־45 מיליון ל"י — זאת אמר אתמול יו"ר התיירות מ. קול, בישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת. בפקדו את מצב התיירות בעקבות המלחמה. הנזק הפגיע ביותר כתוצאה מהמלחמה שפל בתנועת התיירות הוא צנף בתי המלון, שגרעונו בתקופה זו יגיע לכ־25—30 מיליון ל"י.

בסמוך לחגן על עתיד ענף התיירות, הגיע שר התיירות לידי הסכמה באבעות להענין לגורמי התיירות שנפגעו בבירור, פיצוי נזקי מלחמה, כמתקבל בעסקי כנף אחרים.

יו"ר ועדת הכלכלה א. שכטמן, ביקש משר התיירות להדוק את כל האפשרויות לארגון תירות פנים בהודעים מוזלים ע"י „ציפוית הברזל", כפי שזה נעשה לגבי תיירות חוץ. דרך זו נראית תשובה בעת כאשר יש שפל בתיירות החוץ.

ההודיים התייקרו

מאת סופר „דבר" לענייני הקלאות

במיבוד השבועי של כבירת הודיים הלה אתמול עליה של 20 אגורות לק"ג לתברים ל־25 להודיות. דבר הצוכר להתבטא בעליה של כבי לירה לק"ג לצרכן. בשבוע שעבר חלה עליה הזהה.

בנובמבר כוסקו להוקים 9000 טונות עופות ו־3000 טונות הודיים, רק 100 טונות עופשר עופות ו־100 טונות עודפי הודיים באו בבתי הקירור, כיוון שבריכת הספות ההודיים גדלה ב־500—600 טונות בגלל הצלאת בהודיה הבשר הקפוא הטרי.

דובר משרד החקלאות מסר כי גם ההודים הספק כמות דוגה של צפות הוודים והבתידים יישארו יציבים. אולם בינואר החל ירידה באספקה והבהודיים יעלו שוב.

אתמול החלים לייבא באירופה עד 10 מיליון ביצים־באכל.

שי לפצועי צה"ל מהתאחדות עולי איראן

התאחדות עולי איראן בישראל בראשותו של שכון סיקו־טוב ביקרה אצל פצועי צה"ל בבתי החולים השונים ברחבי הארץ וחילקה לפצועים שי מרנחמר כדי להביע עם זמנם עד להחלמתם. בסיור התתתף כמה ההתאחדות והבריה בהלה.

עגלון נפצע קשה ע"י מכונית פרטית

תושב מושב זוהיה שליד אשקלון נפצע קשה כאשר בהג בעגלה רתומה לחמור בכביש אשקלון—קרית גת.

העגלה נפגעה על ידי מכונית פרטית נהוגה בידי תושב שדרות. הפצוע, יעקב ערפיאני, בן 55, הועבר לבית"ה באשקלון. המשטרה פתחה בחקירה. (פ)

שר הפנים ההודי כוהראנ סינג הוחיד אתמול לקיצה, לפתוח הבריה ונוד שירותי נבל לבי ה מינייר באוקיאנוס ההודי. המבר ה סייס כלכלי כיבייבי להוה.

כנופיית פורצים נלכדה בת"א; צפויים גילויים ומעצרים נוספים

כנופית פורצים וקוני רכוש גנוב נלכדה אתמול בתל־אביב על ידי חוקרי המחוז המרכזי של משטרת תל־אביב, בעת שניסו עיסקת מכירה של כלי כסף בשווי רבבות לירות. עד כה נעצרו ארבעה חשודים וצפויים גילויים ומעצרים נוספים.

זה זמן מה מנהלים חוקרי המדור המרכזי חקירה מקיפה בעקבות כנופיה שפעלה בתחום גניבת הכסיסים וכלי כסף וזהב מבתי דירות בצפון תל־אביב. במהלך החקירה נתגלו עקבות שהוליכו אל אחד מקוני הרכוש הגנוב — צורף בעל חנות צורפות בדרום תל־אביב. הוחל במעקב אחר הנכנסים ויוצאים בחנות זו, ביניהם בעלי עבר פלילי.

אתמול שבוך יהזוחרים הבחינו במרחק המחוז המרכזי בשני חשודים, המובכים כבעלי דירות צורפות, נבנסים לחנות הצורף, כשבידיהם שק כבד. זמן לאחר כניסתם נסגרה דלת החנות מבפנים. חוקר המחוז המרכזי נאלץ לפרוץ דלת בכוח, כאשר שהמבצאים בפנים לא נמנו להבקהו לפתוח אותה.

כשאקוה שלוקו בידה ממש לעתגודות, הציע החוקר פגישה ומר בבקום עבד צורף בן 44. תבר דהקבקג, את עוזרו בת 27, תושבת תל־אביב. הפיכוה לכפר סורה. זאת נבני 22 ו־20, תושבי יפו ובת־ים. בתק נמצאו כבוצתה יקרות ערך של כלי כסף, כצעי כסף ושכיות אומנותיות, במשקל כ־20 ק"ג.

בהמשך החקירה גילו החוקרים החודשות, אשר ביתם אליו קיים השד כהוא שייך לבצל החנות ועוזרים. בביתו נמצאו כמויות עצומות של הכסוסים, אביזרים ויהלומים, כוסבבים בתוך מקרר חשמלי ובמקומות מוסתרים אחרים בחדר. כן התברר, כי בחדר זה נתגו כביראה ביעליו להבוות את תיכביב של תכשיטים וכלי כסף ותוב גנובים, כדי לקשות מהם מוצרים אחרים. בחדר נמצאה גם כמות קטנה של זאבר הבשוד כאופיום.

לדעת החוקרים צפויה התפתחות בחקירה בקיפה זו. החשודים יובאו היום לבית המשפט בתל־אביב המשטרה תבקש ארכת מעצר להמשך החקירה. (פ)

נעצרה עדה שחזרה בה מהודעותיה במשטרה

עדת התביעה הראשית במשפט רצח חיים אפרגן, שחזרה בה כבר הודעות במשטרה — נעצרה אתמול שלידי בחדשה חיפה בחשובה בהכן עדות שוחרה.

הפדה, אסתר זגורי, הובהה ביום ד' במשפט רצח אפרגן, שאירע על רקע חיסול החשבונות בעולם התחתון החיפני. היא הכחישה בבית המשפט את הדעויותיה במשטרה, בה סיפרה כיצד עסקה שיחות בין הנאשמים בעניין הרצח. לקבוה זאת טענה בעדותה בבית המשפט, כי הדעות אלה נגבו בכוחה בהכפעתם של עד־המדינה בכשפט זה, כמכוד עבאי, והמרדיפה של המשטרה פתחיה חסון.

כוזכור נבור אתמול, כי הצדה אסתר זגורי הוכרזה על־ידי בית המשפט כעדה צוינת על־פי בקשת סגן פרקליט המחוז צו"ד ע. ביאהנר. בעקבות הכרזה זו נעצרה עתה ע"י משטרת חיפה. היא הובאה היום לפני שופט שלום לצורך הארכת מעצרה או שחרורה בערבות. (ש)

צו סגירה נגד מפעל הקומפוסט

צו סגירה נגד מפעל הקומפוסט בחירייה ניתן אתמול על ידי בית משפט השלום בתל־אביב. אך נקבעה לו ארכה של שלוש שנים, למציאת בקום אלטרנאטיבי כר רחוק יותר מישוב. בית המשפט הטיל גם קנס בסך 4500 ל"י על החברה ו־500 ל"י על בנהלה בשל ניהול המפעל ללא רשיון תוך גריכת מפגע לציבור.

תמונה אמנותית בצבעים של **דוד בן־גוריון** במלאת שבעה למותו מצורפת היום לגליון ערב שבת של „ידיעות אחרונות" התמונה מוגשת בשיתוף עם „מנורה" חב' לאחריות ולביטוח משנה בע"מ

אגף המדידות - משרד העבודה

■ ■ ■

יצאה לאור מפה פיסית עדכנית של

ישראל 1:1,000,000

וסביבתה מלטקיה עד אלכסנדריה

במפה מופיעים שמות בעברית ובאנגלית, ומשובצת בה מפה מדינית של המזרח התיכון. מחיר המפה —4 ל"י

וניתן להשיגה בחנויות הספרים

המפיץ הראשי:

התוצאה לאור, משרד הבטחון,
רחוב ב' 29, הקריה, תל־אביב.
ההפצה לחנויות: לוני כהן ושות' בע"מ
רחוב נחלת בנימין 5, תל־אביב

": אין לשוב לרמת [...]יכה שלפני הכיפורים

[...]ב בשנת 1974 רמת חיים [...]19, נוכל לעמוד בגמל [...]הוסף — אמר אתמול [...] ישראל, משה זנבר, בכנסים בשמם המרכז הישראלי שנערך במלון „הכר [...]אביב.

הוא ברמת חיים, תנומכה [...]ים מוז שהיתה קיימת [...] הכיפורים. הצמצום חייב [...]רק על הצריכה הפרטית [...]גם על הצריכה הציבורית. „לא נוכל לחזור כבר [...]ריכה הפרטית והציבורית [...]אליה עד יום הכיפורים [...]ר הנגיד.

[...]ילה, כי רמת הצריכה [...]שמאה יום הכיפורים [...]אבית לנקודה גבוהה יותר [...]צגת ב־1973, ולפיכך מותר [...]פס רמה זו. אולם אין [...]את קצב הגידול בצריכה [...]שהיה באחרונה.

[...]הציה, כי גם אילמלא באה [...] היה הייב המשק להצר [...]ירוך הגידול של הצריכה [...] כוהתייב הריסוק עבם [...]א ההמיר שאם לא ננהג [...]זה זה, יצטרכו הצעירים [...] כיום בהווים לשאת בכל [...] הכבד בשנים הבאות. כן [...] הצורך כיום ישלם את [...]להכה בקשיים המכרתיים [...] הנגיע.

[...]ת בלתי שיגרתיים

[...] דבריו אמר, כי קומה [...]קים בעירה של פתרונות [...]"היים לנוכה תקופת ההרחבה. אם עד כה דגל [...]בור בהדינות שכר והווה [...]עתיים, יש ברגע לאמץ [...] חוות שכר לשנה אחת [...]היוד להאריך את הווה [...]של המדפקים לשנה נוספת [...]אירוז כגות שווא. הכמנה היא למנוע זעזועים במערכת יחסי העבודה ולחזק את כל מערכות המשק. לאחר מכן, יש לשוב לשיטה הבדוקה יותר של חוזה עבודה ובהדינות שכר לשנתיים.

במסגרת הפתרונות הבלתי שגרתיים הצביע נגיד בנק ישראל על צעדים, שבהם יש לצמצם או אף להפסיק את הייצור וכן את תעסוקות. אשר לסולם המחירות, יש להצמיד כבכול בראש הסולם את צרכי הבטחון ואת האספקה לצרכי הבטחון. לאחר מכן יש להצב לאספקת הצריכה הבוכפה של האוכלוסיה כדי למנוע מיספטומים של מחסור ובעיות הצלולות להיגרם כתוך כך. במקום של צריכה נבוהה לא פחות, יש להעמיד את הייצוא. בתוכחית סולם זה יש להעמיד את הצריכה הפרטית, הפחתת הרגזה.

עדיפויות בבנייה

בתחום הבניה, אמר הדובר יש לקבוע עדיפויות מיוחדות: יש להקדיש משאבים לבנייה התעשייתית כגון בניית כפעלים, יש להמשיך בבניית שיכונים ומעונות עולים, אך יש לצמצם את הבנייה הפרטית.

להלן עמד על סוגיה אחרת של מחסור בבעלי מקצועות כמוחסכים בבשק, מחסור שהיה קיים קודם אך הוחרף על ידי המלחמה, לדבריו: בבתואי רבב. הוא ציין, כי ניתן לייבא בעלי מקצועות כאלה בחו"ל. אולם יש להבטיח ימים מיניכות של שינה או קליטה הדבר עבודה בארץ. כיון שהמבצבעים אינם יכולים להתחייב להקיבה זו, על הממשלה ליבצא דרך לספק ערובה למקרים כאלה כדי שבידם יהיה להעבירם במקום עבודה אחר למשנהו. ג הנגיד ליבירה אורוכה של פתרונות בלתי שגרתיים שיש לדון בהם וליבצבם על ידי תקופה הזירום.

[...]ות במכס ליבוא משאיות נוספות

[...]את סופר „דבר" [...]לענייני התבורה

[...] התחבורה הואצבר לאפשר הקלות מכסים [...] ליבוא 500 משאיות [...]בנוי", כדי להגדיל את [...]משאיות שהוזמנו בחו"ל [...] — לעומת 2,500 שקודם לכן.

[...]ת לגבי יבוא משאיות אלה הן תשלום בשיעור 65 אחוז מכס, לעומת 80 אחוז כנהוג בקודם וכן באזור ובבית.

בסביבה שתנואים כבר ער ת. התחבורה לבעלן פרס, כי כיכוד הובלה במשק האורחי כיום נע בין 60,000 עד 70,000 טונות שבועי שלום הוא היה 250,000 טונות. כוחה ארוכה של פעולות, בעין כפי כניד־התחבורה בשיתוף עם כשורדי כנבלה אחרים האבר הליק נמצא בבעלי ביצוע, יגבירו את כושר ההובלה עד 150,000 טונות ביום, אך עדיין יישאר פער של 100,000 טונות ליום לעומת ימי שלום, כאשר אין רכב אורחי מגויס.

שר התחבורה אמר, כי כ־2,500 המשאיות שהוזמנו ע"י הממשלה הובאו לישראל כבר כאלף כמשאיות. כן נוקם בנוף כיוזף במשרד העבודה והתחבורה להכשרת נהגים לרכב כבד. עד כה הוכשרו 450 נהגים כאלה, כאשר המטרה היא להכשיר 2000 נהגים כאלה.

קופ"ח תשקיע בבירה 100 מיליון

מאת סופר „דבר"

ההשקעות המתוכננות של קופת חולים בירושלים בשנים הקרובות יסתכמו ביותר מ־100 מיליון ל"י — אמר יו"ר ועדת הכספים של קופת חולים אהרון אפרת, בפקבת ביקור על בהלות קופ"ח בירושלים.

אפרת הוגיש, שיופנו אמצעים כיוחדים לתיגבור שירותי קופ"ח באזור ירושלים. התכניות כוללות בנין מרפאה מעצעית מרכזית בהמכוגת גדולה בקרבת בית־החולים „שערי צדק" ובבית־מפעלה ליד מאי עם בית החולים. בתיכנון גם גם הקמה בית־חולים של קופ"ח להחלמה כמוסכות ולמחלות ויקבה בירושלים.

בלי נגינה

[...]ימים במצב מגוון, החל [...]רות, אביאות, הכביאים 6. [...]ים פסנתרים משומשים. [...]מרוזי לוין 3, טלפון [...]

[...]ים אקורדיונים משומשים [...]ים, בכל מצב, אביאלה, 6, טלפון 663395.

אבידות

[...] 2 פוליסות בשחורים [...]705, 709911, „הסנה" ע"ש [...]ק — נגניה.

שונות

[...] דברי אמנות יפניים וסי[...]ומבות, חרבות, נמשקות, הרסינה וכו' בשבת יפן. 03-237823

[...]עות עבודה

[...]ים זמרים לחברת להקה [...]ראי תליים, רקדנים. הוק[...]לבלם. תנאי עבודה מובים לפנות ת.ד. 1412 תל־אביב בכתב.

ביהיס התיכון ע"ש מיי בויאר ירושלים

פנויה משרה של

פקידה כתבנית

במשרד בית הספר

במשרה חלקית או מלאה.

[...]מועמדות תפנינה לטלפונים: 02-527026 או 532696 [...]בשעות לפנה"צ.

השבוע בבית־הסופר

[...] א' — 9.12.73

[...] אחה"צ — ספרי ילדים ויצירותיהם — [...]

[...] בערב — הפצת המליקודים: [...] 2001. דברי פתיחה [...]

[...] ב' — 10.12.73

[...] אחה"צ — כדנא יוצרת — שירה. בהדרך המשורר [...]

[...] ג' — 11.12.73

[...] אחה"צ — כדנא יוצרת — פרוזה. בהדרך הסופר [...]

[...] ד' — 12.12.73

[...] אחה"צ — התהליך היצירה הספרותית — [...]

[...] ה' — 13.12.73

[...] אחה"צ — כדנא יוצרת [...]

[...] בערב — [...]

[...] עיריית ירושלים — המחלקה לתרבות, אגודת הסופרים [...]

[...] — 1963

מרחב תכנון מקומי חוף השרון

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[...] בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה — [...] כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז אישרה תכנית [...] המקומית: „תכנית מפורטת" [...] 30 [...] על התכנית [...] 170, [...] 1505, [...] 1332.

[...] הועדה המקומית לתכנון ולבניה [...]

א. [...]

[...] הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

מישלב **מכון ישראלי להשכלה**
ליד המרכז לתרבות ולחינוך
וייצמן 53, ת"א, ת.ד. 373

מישלב מקיים 4 ימי עיון לבחינות בגרות

בשעה	יום א' 16.12.73	יום ב' 17.12.73	יום ג' 18.12.73	יום ד' 19.12.73
13.00—15.15	הבעה עברית	הבעה עברית	פיזיקה	פיזיקה
15.30—17.45	גיאוגרפיה	גיאוגרפיה	מתמטיקה	מתמטיקה

ימי עיון אלה מוקדשים לסיכום חומר הלימודים ולבקורת מבחני־בגרות לדוגמה **והם מתקיימים בבית מישל"ב, רח' וייצמן 53, תל־אביב.** דמי השתתפות בכל מקצוע 10 (עשר) ל"י.

לתלמידי מישל"ב המגוייסים ההשתתפות בימי העיון — חינם.

הכ: מונ' ולאל

אין בעד
מי להצביע!

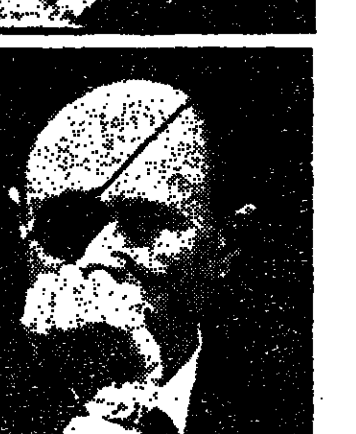

הרבה אנשים אומרים זאת. חושבים על הימנעות ועל פתק לבן. אבל הם לא צודקים.
יש בעד מי להצביע. יש בעד מה להצביע.

אתה יכול להצביע

בעד מנחם בגין, נגד הפסקת האש. בעד ארץ ישראל השלמה. „אף שעל". „לעולם לא תחולק ארץ ישראל". הדרך למלחמה חדשה. ועוד מלחמה ועוד מלחמה.

אתה יכול להצביע

בעד משה דיין. דיבורים על שלום. חבלה בשלום. האסון של יום הכיפורים. „שארם אל-שייך חשובה יותר מאשר השלום". הנוקשות הטוטאלית של גולדה מאיר. רשימת ששני שלישים ממועמדיה הם ניצים. קיפאון. ובסוף: עוד מלחמה.

אתה יכול להצביע

בעד אורי אבנרי. האיש שהזהיר מראש שתפרוץ מלחמה. שדרש לנקוט ביוזמות שלום שקולות ומחושבות. הפרלמנטר מס' 1 של ישראל. הלוחם בשחיתות ובהסתאבות. האדם שבילעדיו היתה הכנסת הופכת לשממה.

שלושה אנשים • שלושה דרכים
הליכוד - המערך - מרי

אלה הן שלוש האפשרויות העומדות בפניך בבחירות אלה. לשאר אין משמעות

מה יכולה סיעה קטנה לעשות? היא יכולה להצביע על כל סיכוי לשלום. לא לתת מנוח. להתריע על המחדלים. לעורר את הרוב הדומם במערך. בצורה היחידה האפשרית – מבחוץ. ואם תתן לה כוח רב יותר. היא תשפיע יותר – ואולי תהווה את לשון המאזניים בין שני הגושים הגדולים.

כל קול הניתן לנו - הוא קול לשלום נטו!

מרי - העולם הזה

תל־אביב, רח' ברכוכבא 71, טלפון 283288/9.

ברדיו ובטלויזיה

בטלויזיה:
מחר מוצאי שבת
בשעה 8.12 בערב
ח"כ מנחם בגין
ח"כ
ד"ר אלימלך רימלט
ברדיו:
יום ראשון בשעה 7.35 בבוקר
ח"כ מנחם בגין

חל
טעם

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החופשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

הודעות המכס והבלו

הודעה ליצרנים בדבר מכירת סחורות מיצור מקומי לעולים ולזכאים לפטור

מובא בזה לידיעת ציבור היצרנים, כי ב־1.1.74 ייכנסו לתוקף הוראות צו מס־קניה (פטור) תשכ"ב—1962 בדבר מכירת סחורות מייצור מקומי לעולים ולבעלי זכות פטור אחרים כפי שפורסם בק"ת מק"ה 56 מיום 17.12.72.
בצו האמור נקבעה רשימת סחורות אשר מכירתן לזכאים לפטור כאמור תהיה פטורה מתשלום מס־קניה כולו או מקצתו.

א. להלן רשימת הסחורות:
- מכשירי חשמל וגז מסויימים לשימוש ביתי
- אופניים
- מכונת תפירה
- שמיחים
- פכנתר
- תנור הסקה
- קומקומקור להסקה

ב. רהיטים (לרבות רהיטים שאינם מעוצים מס־קניה ואשר בעבורם תינתן הנחה לעולים ע"י היצרן והאוצר כפי שייקבע).
ג. מכירתן של הסחורות דלעיל בפטור מתשלום מס־קניה כולו או מקצתו מותנה בכך כי יימכרו בידי יצרן שיאושר לצורך זה ע"י מנהל המכס והבלו כמקיים תנאים אלה:
1) לרשות היצרן רשת שיווק ואמצעים למתן שירות תיקונים לסחורה.
2) היצרן מספיק לרשת השיווק שלו מחירון מקובל המובא לידיעת הלקוחות.
3) היצרן מנהל ספרים כדין.
4) היצרן יתן לעולה זכות קדימה לגבי מועד הספקת הסחורות.
ד. כל אישור אשר ניתן בעבר ליצרן בדבר מכירת סחורות לזכאים לפטור בטל ותוקפו יפוג ביום 31.12.73.
ה. יצרן שברצונו לקבל אישור כאמור המקיים את התנאים שפורטו לעיל יפנה תוך שבוע מיום פרסום הודעה זו למשרדינו האזוריים שלהלן לקבלת טופס בקשה לקבלת האישור.
משרדינו האזוריים הם:
* מחלקת מס־קניה ת"א — רח' אחד־העם 27, תל־אביב.
* בית המכס יחידת מס־קניה חיפה — בית המכס, שער הנמל 3, חיפה.
* בית המכס יחידת מס־קניה ירושלים — רח' קרן היסוד 20, ירושלים.

ה. פלר
מנהל המכס והבלו

השבוע ביד יצחק בן־צבי
ירושלים
י"ד - י"ח כסלו תשל"ד
9-13.12.73

יד יצחק בן־צבי ממשיכה לקיים סדרת הרצאות מיוחדות מדי יום בשעה 17.00.
התכנית
יום ראשון
משגתו הבטחונית של דוד בן גוריון (במלאת שבעה למותו)
— רב שיח
פרטים במודעות
יום שני
מדבר יהודה בימי שלום ובימי מלחמה
— ד"ר מנשה הראל
יום שלישי
מבצרים במדבר יהודה
— מר דן בהט
יום רביעי
חפירות בית הכנסת בעין גדי
— ד"ר דן ברג
יום חמישי
חיי הצומח במדבר יהודה
— פרופ' יהודה פליקס
ההרצאות תתקיימנה בצריף יד יצחק בן־צבי; הכניסה מרחוב אברבנאל — גן הכוזרי.
הציבור מוזמן

משרד הפנים
אזרח זכור!
ההצבעה ביום הבחירות אך ורק באמצעות תעודת הזהות.
אם תעודתך אבדה או בלתה פנה מיד ללשכה לעליה ולמרשם בקרבת מקום מגוריך לשם קבלת תעודת זהות חדשה.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ — תל־אביב
מודיע על פתיחת
קורס הכנה יסודי — נוסף
לבחינות המיון לטכניון ולמוסדות להשכלה גבוהה
הקורס מיועד לבעלי תעודת בגרות במגמה הומנית וביולוגית, וכן למועמדים משאר המגמות שהפסיקו לימודיהם לפני מספר שנים רב.
מועד הפתיחה: יום ראשון, 16.12.73.
כן נמשכת ההרשמה לקורס
אנגלית להשכלה גבוהה
הקורס מיועד למתעתדים ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה ומטרתו להכין את התלמידים לבחינות הכניסה
קטלוג, פרטים והרשמה: הטכניון, רח' ליסין 14, תל־אביב, טלפונים 268126/7, 266992.

מכרז
מוצע בזה למכירה
1. פסולת ניר שונה המצטברת במשרדי „אגד" בדרום ובצפון.
2. פסולת מתכת שונה המצטברת במוסכי „אגד" בדרום ובצפון.

המעונינים ברכישת הנ"ל יגישו הצעותיהם במעטפה סגורה לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדי מחלקת הקניות הארצית של „אגד" בית־אגד, דרך פ"ת 142 ת.ד. 33091 ת"א, לא יאוחר מ־19.12.73.
הזוכה במכרז יתחייב לקנות את הפסולת האמורה משך שנה אחת מיום זכיתו במכרז.
אין הנהלת אגד מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
הנהלת „אגד"
אגף המשק / מחלקת הקניות

המועצה האזורית סולם צור
בתוקף הסמכויות שהועברו לנו ע"י שר החקלאות עפ"י סעיף 1/2 לחוק הגנת הצומח תשכ"ו—1966 הרינו להודיע כדלהלן:
1. ביום 17.8.70 אושרה תכנית הדברה כל עשבים רעים במועצה אזורית סולם־צור ע"י ועדת ההדברה עפ"י החוק הנ"ל.
2. תכנית ההדברה הופקדה בהתאם לחוק במשרד החקלאות, אגף להגנת הצומח, והעתק ממנו נמצא במשרדי המועצה החל מיום 1.11.72.
3. לפי סעיף 2ד(א) של החוק הנ"ל, על הרואה עצמו נפגע מביצוע תכנית ההדברה רשאי לערור עליה תוך 24 יום מיום פרסומה, לפני ועדת ערר.

המועצה האזורית סולם־צור מודיעה בזה לידיעת הציבור, כי בתוקף הסמכויות שהוענקו עפ"י חוק הגנת הצומח תשכ"ו—1966 תבצע המועצה פעולה להדברת עשבים רעים בהתאם לתכנית שאושרה ע"י ועדת ההדברה.
פעולת ההדברה תבוצע בזמנים כדלהלן:
הדברת עשבים חד־שנתית בין הימים 25 לדצמבר 1973 עד 15 לאפריל 1974.
הדברת עשבים רב־שנתית בין הימים 1 אפריל 1974 עד 31 אוקטובר 1974.
צבי בן־ישי
ראש המועצה

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/161
לבנית בית ספר תיכון מקיף ע"ש פרנטיס בנשר
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות), מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בי"ס תיכון מקיף ע"ש פרנטיס בנשר.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־4,000 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג', 11.12.73, בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של —500 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ב', 17.12.73. הפגישה במשרד מהנדס המועצה נשר בשעה 9.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצויינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד', 23.1.74, שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שייקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר, על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות, כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/160
לבנית מעון יום ע"ש וולדנברג במגדל (ע"י טבריה)
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות), מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש וולדנברג במגדל (ע"י טבריה).
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־320 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א', 9.12.73, בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 250 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ב', 17.12.1973. הפגישה ליד המועצה המקומית במגדל בשעה 12.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצויינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד', 9.1.1974 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שייקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות, כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר ספורט

הפועל כפ"ס — מכבי ת"א במשחק המרכזי בלאומית

המאבק בין שתיים מהקבוצות שמרים שמעמד העונה נקודה, הפועל כפר־סבא ומכבי ת"א, יעמוד בתור במוקד משחקי המחזור השלישי בליגה הלאומית.
אם בשבת החולפת סיפקה ירושלים את סממני המתח המציין בוכות ה„דרבי" העירוני, יעשו זאת הפעם שתי ערים נוספות — חיפה ופתח־תקוה. במשחקים אלה, כל תוצאה לא תפתיע: „החוקים" של המפגשים „העירוניים" פועלים בניגוד ליחסי הכוחות המוקדמים ולהוראות הסיכויים.

הפועל כפר־סבא — מכבי ת"א
הכפר־סבאי ישראל פוגל הבקיע עד כה את כל 5 השערים שהשיגה קבוצתו. מחר הוא ינהל מאבק „פרטי" עם מבקיע מורה אחר, המכבי דרור בר־נור. בסיר מו ייקבע לא רק פני הטבלה הלאומית, אלא גם תמונת טבלת „מלך השערים". מכבי היא פייבוריטית „על הנייר", אולם לכפ"ס יומרות רציניות בצמרת ר יתרון ביתיות.
התחזית: תיקו.

מכבי יפו — הפועל ת"א
יפו השכילה ללקט 3 נקודות בפני משחקי חוץ. מחר, על מגרשה, היא תנסה שלא „לשבור" מסורת זו, דווקא לצייני אוהדיה המושבעים. אבל גם ת"א לא אמרה את המלה האחרונה; טעם שתי הנקודות הראשונות עדיין טרי אצלה.
התחזית: תיקו.

מכבי פ"ת — הפועל פ"ת
„דרבי" פתח־תקואי כיצד? בכל זאת עובדה קיימת. מכבי, המאורות, מקיימת העונה את משחקיה ב„בלומפילד" ותאורה, לפיכך, את יריבתה העירונית הרחק מן הבית המשותף. אלא שלעובדה זו לא תהיה השפעה גדולה. „דרבי" הוא „דרבי" גם אם הוא מתקיים על מגרש זר. מבחינת הסיכויים? מכבי טובה ללא כל ספק, אבל הפועל טרם צברה נקודה והיא חייבת כבר „לשבור" את הקרח.
התחזית: נצחון להפועל או תיקו.

ביתר ת"א — הפועל באר־שבע
הופעת הבכורה של באר־שבע ב„בלומפילד" הזהיר אצל חניכי אלי פוקס משקע מר (הפסד 2:0 למכבי פ"ת). לכן ינסו מהר הדרומיים לתקן את הרושם שהשאירו ב„היכל הכדורגל הישראלי". אלא שביתר מעוכבת לנצחון בשל הביתיות והרכב הציב יותר.
התחזית: נצחון לביתר.

מכבי חיפה — הפועל חיפה
מכבי טרם צברה ולו גם נקודה אחת — זו עובדת היסוד. מתוך כך ניתן לחזות שהמכבים יחתרו מהר בתנופה רבה בביות ברצון ובהקרבה ויהמרו על ההתקפה. גם הפועל שואפת, באותה מבבי, לנצחון, אולם מול השאפתנות של מכבי תהיה מרוצה אם תשיג נקודה אחת.
התחזית: נצחון למכבי.

הפועל ירושלים — הכח רמת־גן
השאלה העיקרית היא: האם הביב ירושלים — בטעם הראשונה העונה, הרכב סביר? אם תעשה כן צפוי לה נצחון ראשון על האלופה הבלתי־משכנעת. הרכב בציה, ודוגמה שני המשחקים הראשונים, יעביק ל„סבלים" את הנקודות על כבש של כסף.
התחזית: נצחון להכח או תיקו.

הפועל חדרה — ביתר ירושלים
כמרומי הטבלה הלאומית תצפה ביתר לשתי נקודות ליגה נוספות. אלא ש„העולה החדשה" עשויה לטמון לה פח על מגרשה הביתי. לחדרה — אתגר מיוחד להדיח את המובילה ויש לה גם צוות שחקנים מוכשר, שיכול לעשות זאת.
התחזית: נצחון לחדרה.

מכבי נתניה — בני־יהודה
ככל שה„זהובים" מסתגלים לאווירה הלאומית, הולכת ומשתפרת רמתם. וההוכחה לכך — היכולת הטובה שלהם נגד מכבי פ"ת בשבת החולפת. אולם נתניה, בכל זאת, טובה יותר ויש לה „להיט" חדש בדמות המבקיע הצעיר שודר מכבס.
התחזית: נצחון לנתניה.

בליגה א'
מחוז הצפון: הפועל טבריה — הפועל מגדל־העמק; הפועל קרית־שמונה – הפועל קרית־אתא; הפועל צפת — מכבי הרצליה; בני־נצרת — הפועל עכו; הפועל נהריה — הפועל טירת־הכרמל; הפועל הרצליה — הפועל נתניה; שמשון — הפועל נחליאל; הפועל רמת־גן — ביתר נתניה.
מחוז הדרום: הפועל חולון — הפועל אשדוד; ביתר רמלה — מכבי רמת־עמידר; הפועל בית־שמש — הפועל ראשל"צ; הפועל דימונה — מכבי שעריים; מרמורק — הפועל באר־יעקב; נס־ציונה — הפועל בת־ים; הפועל לוד — הפועל רמלה; הפועל יהוד — מכבי חולון.

במוקד הליגה האנגלית
ה„דרבי" העירוני בליברפול בין אברטון וליברפול, שיתקיים בגודיסון־פארק, יעמוד במרכז משחקי הליגה האנגלית מחר.
ביתר המשחקים: איפסוויץ' — לידס; צ'לסי — לסטר; ניוקאסל — סטוק; וסטהאם — מנצ'סטר־סיטי; קווינס פארק ריינג'רס; בירמינגהאם — ניוקאסל; ברנלי — גוויז; קובנטרי — וולבס; דרבי — ארסנל; מנצ'סטר־יונייטד — סאותהמפטון.

● שלושער של רודני מארש העניק נצחון למנצ'סטר־סיטי על יורק־סיטי מן הליגה השלישית, בשיעור 1:4, במשחק החוזר של הסיבוב הרביעי בגביע הליגה האנגלי. השער הרביעי הובקע מרגלי פרנסיס לי בבעיטת־11.

● בטורניר בכדוריד בין־ארצי בטביליסי נוצחה האלופה האולימפית, יוגוסלאוויה ע"י ברה"מ בתוצאה 22:16 האלופה העולמית, נבחרת רומניה, נוצחה ע"י מערב־גרמניה בשיעור 20:16.

ירושלים

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
מודיעה על הרצאת חבר האקדמיה — פרופ' חיים וירשובסקי על הנושא המאגיה האורפית של ג'ובאני פיקו דה־לה מירנדולה, שתתקיים ביום שלישי, 11.12.1973 בשעה 6.15 בערב, בבית האקדמיה, רחוב ז'בוטינסקי 43, טלביה, ירושלים.

הרטה ברלין תבוא בפברואר

קבוצת הכדורגל הרטה ב.ס. בניגת ברלין בליגה הלאומית, מודה לבוא לארץ במתנית פברואר 1974 למשחק ידידות נגד הפו תל־אביב.
הקבוצה הגרמנית נענתה עם התקבל ההזמנה מישראל. „אנו שמחים מאד על משחק הרטה תופיע למשחק בהרכבה חזק ביותר. ככלות הכל אנו רו לשדר רושם טוב בישראל. אנו חייבים לאגודה שלנו, ה לכל לברלין" — אמר יו"ר א הרטה, הייבץ וארנקה.
מאמן קבוצת הרטה, הלמוט סקבית, מתלהב מן הרעיון לבקר בתל־אביב. „תמיד רציתי לבקר ישראל. זוהי גם דעתה של צות" — אמר המאמן.
גם באירין מינכן ובורוסיה מנשנגלאדבאך צריכות היו ל בישראל, אך שתי הקבוצות לו את בואן מטעמים בטחוניים.

● טניסאי מקסיקו הפעילו סיבוב הבא בגביע־דיוויס שנת 1974, בנצחם את טני קוויבק, שנבי ביום האחרון קבוצה 1:4.

● הטניסאית האמריקאית את הנצחון היחיד לקבוצה מרי קאזאלס נטלה את הפרי ביק ראשון גנואה בן ה־20 לואיס באראלדי 7:9, 4:6, 5 בכסף בסך 7000 דולר, בט הטניס בבולטימור, כשגברה תבריתה בילי־ג'ין קינג 6:3, 4:6.
היה זה ניצחונה השלישי קאזאלס על קינג, בשטה ב שי השנה, שנערכו ביניהן.

ליום השלושים לפטירת יקירתנו
חוה מילרוד ז"ל
תתקיים גילוי מצבה בבית הקברות החדש ברחובות ביום שני, ט"ו בכסלו תשל"ד, 10.12.73, בשעה 3.45 אחה"צ.
אוטובוס יוצא מכפר ביל"ו בשעה 3.30.
בגמר גילוי המצבה בבית הקברות תתקיים אזכרה בבית דב בכפר ביל"ו א'.
המשפחה

במלאות שלוש שנים לפטירת יקירנו
ארנון ראובני ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד כסלו תשל"ד, 9.12.73, בשעה 3 אחה"צ.
יוצאים מבית ההורים בבית חרות.
המשפחה

במלאות שלושים לפטירת אבינו, סבנו וחברנו היקר
צבי שברצמן ז"ל
איש העליה השניה
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בטקס גילוי המצבה ביום ראשון, י"ד בכסלו תשל"ד, 9.12.73, בשעה 3 אחה"צ בבית־העלמין בבית־חנן.
אוטו יצא ממושב נטעים בשעה 3 אחה"צ.
המשפחה ומושב נטעים

לדינה דרורי ולבצלאל
תנחומים במות האם היקרה
טובה מינצברג ז"ל
כור מתכת בע"מ
על מפעליה

לצבי לטוביצקי ולמשפחתו
תנחומינו הכנים באבלכם
על מותה הטרגי של בתכם
חוי ז"ל
הנהלת STOCK

על חברנו
שמואל אשל
מוותיקי דגניה שנפטר
אבלה
המשפחה
וקבוצת דגניה א'
הלויה היום, יום ששי, י"ב כסלו תשל"ד, 7.12.73, בשעה 1 בצהריים.

למשו פלמון ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות האם
לאה ז"ל
חברי מושב לביש

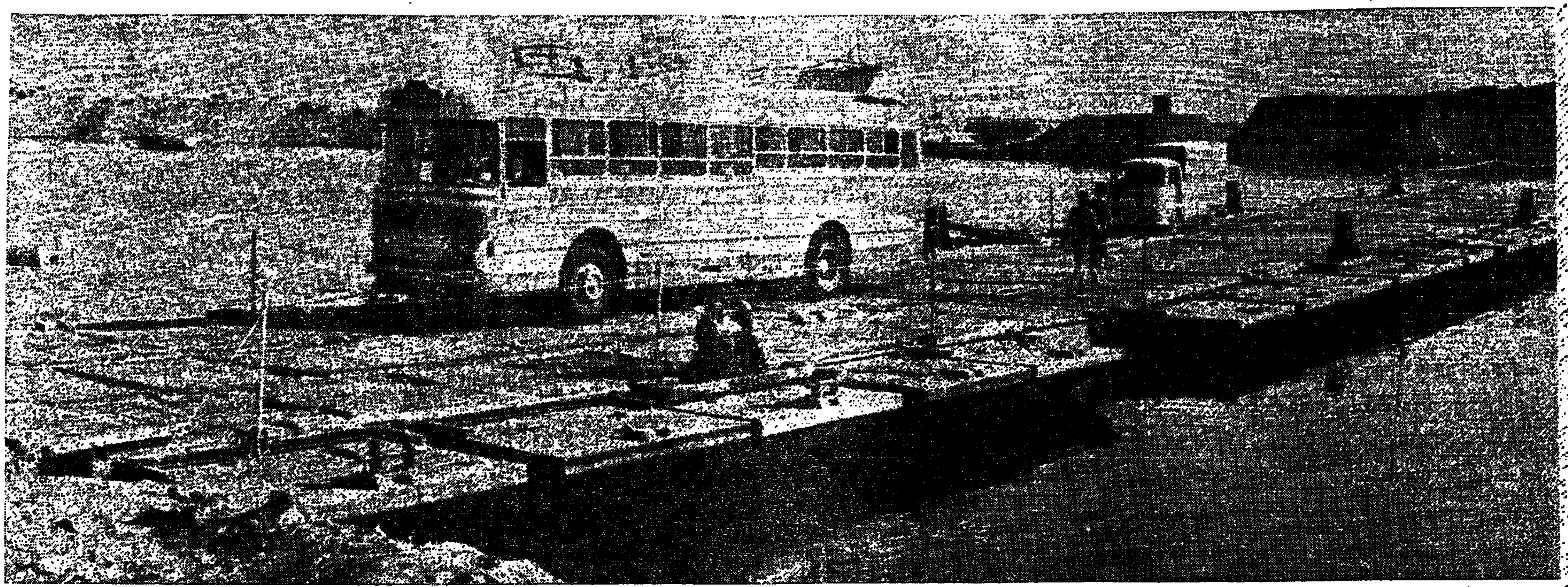

אוטובוס של „אגד" בשירות צבאי חוצה את אחד הגשרים שהקים צה"ל על תעלת סואץ לעבר הגדה המערבית

דפים מיומן המערכה הכפולה של אגד

ות שנים, כמעט מאז החל עם ישראל במאבק על אותו, היו האוטובוסים של „אגד" רכב-המערכה העיקרי תושבי הארץ. האוטובוסים הללו עשו דרכם בכבישים נים סכנות בימי מאורעות-דמים שקדמו להכרזת ינה; באוטובוסים משוריינים פילסו לוחמים דרכם ירות לירושלים הנצורה ולנגב המנותק במלחמת-ממיות; באוטובוסים של „אגד" הובל חלק ניכר מצבא-ה לישראל אל נקודות-ההיערכות ושדות-הקרב ב„מבצע ו"ע, האוטובוסים הללו שימשו רכב-הסתערות לצנחני גדה שלחמה באום-כתף במלחמת ששת-הימים... ושוב ליהם ובהם נערך צבא ישראל להדוף את מיתקפת האויב חמת יום-הכיפורים.

ם, אם במערכות הקודמות גרם גיוס הרכב והחברים ור ולאגד אי-נוחות לטווח קצר, שכן המלחמות היו קצ- ותקופות-החירום קצרות אף הן — הפעם ניטל על הקואו-יב לעמוד תקופה ממושכת במאבק בשתי חזיתות — ית הלאומית, שגייסה חלק ניכר מצי האוטובוסים של די" ויותר ממחצית כוח-האדם של הקואופרטיב; והחזית רפית, בה נאלצו הנותרים לאלתר פתרונות כדי להמשיך תפעול השירותים לציבור, אף כי במתכונת מצומצמת. ניתן אות-האזעקה לראשונה, ביום-הכיפורים בצהריים, עצם היום הזה ממשיך „אגד" במלחמה בשתי יתות: נאבק עם הקשיים — ומקיים הן את צרכי-הבטחון רמת-שירות סבירה לציבור. המאמץ המתמשך של רים שבעורף — בהם עובדי מינהלה, מוגבלים מבחינה אותית, פנסיונרים ועובדי-משק — משתלב למסכת אחת תרומתם של החברים המגוייסים ואלה שיצאו בשליחות ל עם האוטובוסים שלהם לחזיתות הדרום והצפון. חמת התשה שמנהלת תקופת-החירום עם חברי „אגד" ו החברים כשידם על העליונה. והם מוכנים להוסיף את במאמץ הנדרש כל עוד המלחמה-בשער ושעת-החירום שבת.

ד יומן-המלחמה של „אגד" בחרנו הפעם להביא מספר דות, שמתוכן עולה סיפורם של החברים שליד ההגה כי המלך ובשבילי-עפר, בנתיבי המדבר הלוהטים שעולי ההרים המפותלים של רמת-הגולן והבשן, בערים בישים הבין-עירוניים, בנסיעות המיוחדות לצרכי בטחון ירות הרגיל מכל נקודה לכל נקודה על מפת ישראל. ור זה ממחיש יותר מכל את שילובו של הקואופרטיב י המדינה ואת היותו חלק בלתי-נפרד ממנה.

● שבת, י' בתשרי (6 באוקטובר) — יום הכיפורים תשל"ד

לאחר התרעה מוקדמת לכוננות אפשרית, שניתנה בערב יום-פורים ובעקבותיה הודלקו כל האוטובוסים, נקראים ראשי מזכירו- „אגד" ו„דן" אל שר התחבורה שמעון פרס לשעה 2 אחר-הצהריים סר להם להפעיל מיד את התחבורה הציבורית. כחצי שעה לאחר , בפעם הראשונה מאז קום המדינה, מתחילה התחנה המרכזית -אביב לשקוק חיים ואוטובוסים מתחילים לנוע בכבישי הארץ יחויות בטחוניות שונות. חיילי מילואים נוהרים אל תחנות-וטובוסים או אל נקודות-המפגש היחידתיות, שם ממתינים להם ובוסים להסיעם אל שטחי-ההיערכות שלהם. איש אינו מתאונן דוחק ועל חוסר-נוחיות. הכל להוטים להגיע ליחידות ולצאת קדם אל החזית, להקל את הלחץ מעל החיילים הסדירים, הנושאים עות אלה בעולה הכבד של בלימת מתקפת האויב המסתערת, בצפון רום כאחת.

מזכירות הקואופרטיב מתכנסת לישיבה ומכריזה על משטר-רום ב„אגד". יותר מ-2600 אוטובוסים, מתוך 3200 האוטובוסים „אגד" כבר נקראו לשירות צה"ל ויצאו ליעדיהם כשהחברים שליד גאים אף לא נטלו עמהם לפני צאתם מברשת-שיניים מחמת הילות. אלפי חברים אחרים גוייסו ליחידותיהם הצבאיות ובעורף ארו רק המשוחררים משירות-מילואים פעיל, או חיילי אותן יחידות לא גוייסו בגל הראשון. יש לארגן את השרותים לפי האפשרות, עביר אנשים מן המשרדים להגה, לגייס פנסיונרים ולנסות להפעיל ת הקוים במתכונת מצומצמת ובהיקף האפשרי. מוקמים איפוא לושה מטות-חירום: בתל-אביב, בירושלים ובחיפה. המטה בתל-אביב ארצי; ושני האחרים — אזוריים. כן מחליטים על הארכת יום-עבודה לתשע שעות, ביטול תשלומי שכר-עידוד, התשלומים מוקטנים ד עבודה נוספת — הכל כדי לאפשר לקואופרטיב לשלם גם לכל מגוייסים הרבים את מלוא שכרם בתקופת-החירום.

כל אשר קדם לפרוץ המלחמה נשכח ונמחק: המאבק הטרי : העלאת תעריפי-הנסיעה, הקשיים הכספיים של הקואופרטיב שנבעו עליית מחירי-התפעול ללא קבלת תמורה נאותה; הוויכוח עם ממשלה על שיעורי הפיצוי בעד המייקרויות העבר... עתה מנסים הכל תפעל את המכונה האדירה של הקואופרטיב במלוא יכולתה, לספק ת מלוא הביקוש של החזית והעורף כאחת, להניע את הגלגלים.

● יום א', י"א בתשרי, 7 באוקטובר

שירותי הקואופרטיב ברוב חלקי הארץ הופעלו משעה שש בוקר במתכונת-החירום. כל הקווים הישירים בין מרכזי הארץ בוטלו האוטובוסים אוספים נוסעים בכל התחנות. בוטלו קווים מקבילים שירותים שונים. החברים שליד ההגה עובדים במשמרת אחת בת ומים-עשרה שעות. התחבורה נפסקת בשעה שש בערב, מועד היכנס האפלה לתוקפה. תנועת הנוסעים דלילה ביותר, כמעט אפסית.

האוטובוסים של הקואופרטיב שבשירות צה"ל כבר נמצאים דרכם אל התעלה ובחזית רמת-הגולן החיילים מוסעים בהם ממש ד קו-האש. יש דיווחים ראשונים על פגיעות באוטובוסים. החברים יצאו ללא סידורים נאותים לשהות ממושכת סובלים ממחסור בכלי חצה וגילוח ובבגדים להחלפה.

בסיסי „אגד" בסיני מנותקים. הבסיס באבו-רודיס אינו מקיים לל קשר, אך מהבסיס בשארם א-שייך יש דיווח טלפוני: 30 אוטובו-סים מופעלים כאן ומצב רוחם של החברים איתן. שני חברים ש„נתקעו" עם אוטובוסים בבסיס בסנטה קתרינה מקבלים הוראה להגיע לאופירה. לאחר מספר שעות של חרדה וחשש מפני קומנדו מצרי שהונחת בדרום חצי-האי הם מגיעים בשלום.

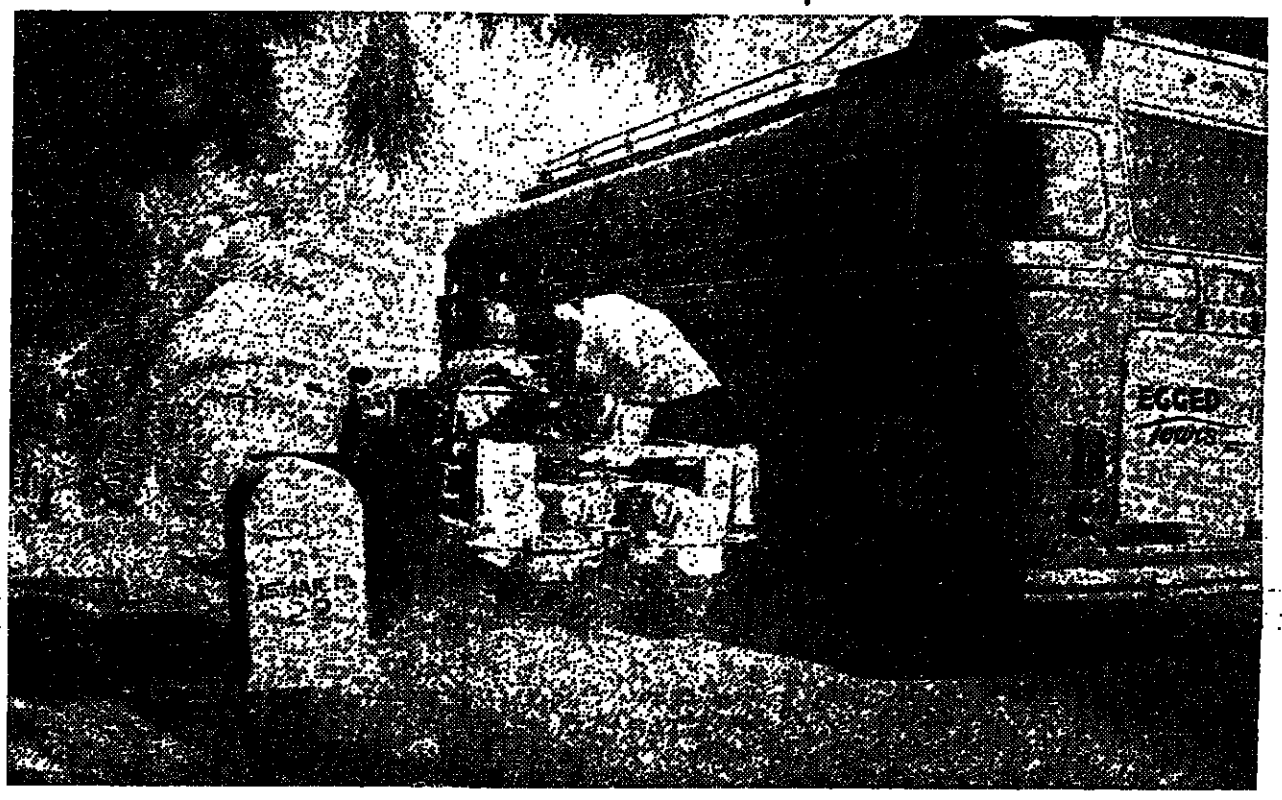

בלב השטח המוחזק על-ידי צה"ל במצרים, 22 קילומטרים מדרום לאיסמעיליה

בדרך אל הקרב: שיירת טנקים על מובילים ואוטובוסים נושאי-גייסות אי-שם במדבר סיני

בעקבות האוטובוסים באים הארגון והתחזוקה

● יום ב', י"ב בתשרי, 8 באוקטובר

אוטובוסים שהובילו גייסות לחזית מתחילים לחזור לחניוני „אגד" ונשארים בהם מחוסר כוח-אדם להפעילם בשירותים הרגילים. בירושלים מופעלים 70 אוטובוסים בשירות העירוני ו־15 אוטובוסים בשירותים הבין-עירוניים. 100 אוטובוסים כבר מושבתים בחניונים. בכל האיזור הדרומי — מזכרון-יעקב ועד אילת — עובדים 458 אוטו-בוסים. בצפון — 301 אוטובוסים נוספים.

אוטובוסים שנפגעו מתחילים להגיע למוסכי הקואופרטיב. גם הרכב שחזר מנסיעות עם צה"ל, בדרכים משובשות ובתנאים קשים ביותר, צריך טיפול דחוף. המוסכים עובדים יומם ולילה, בלי-הרף, והאומנים המעטים שנשארו בהם — כ־20 אחוז מתמצבה הרגילה — אינם חוסכים מאמץ כדי שמכונת הקואופרטיב תמשיך לנוע כהלכה. רובם עתידים לא לתת תנומה לעיניהם יממות ארוכות. סיפורם של אנשי המוסכים אינו בכותרות, אך הוא מורגש היטב במצב המכונות.

● יום ג', י"ג בתשרי, 9 באוקטובר

התכנון של התנועה משתפר והולך. מטות-החירום עושים מאמצים להגדיל את מספר הקווים המופעלים. 1273 אוטובוסים כבר מופעלים בכל רחבי הארץ. רבים אחרים מושבתים בחניונים מחוסר כוח-אדם לנהיגה. השפל במספר הנוסעים נמשך ואין כמעט דוחק, למרות דילול לוחות-הזמנים — בקווים השונים.

סיפורים ראשונים מגיעים מן החזיתות. ליד רוֹמני שבסיני הותקפו אוטובוסים על-ידי מיראז'ים לובים. החברים נעצרו, תפסו מחסה ובעתיים כיבסו-את לבניהם. כשאין אספקה צריך לנצל כל רגע פנאי להסתדר...

● כושר ניידותו של צה"ל הוא אחד ממרכיבי-העוצמה העיק-ריים שלו. כושר זה מבוסס, בין השאר, על האוטובוסים של „אגד", שהם רכב-מערכה מן המנין במלחמות ישראל. אולם, ניידותו של „אגד" גדולה ביותר אפילו בהשוואה למקובל בצה"ל: חברים שנקראו ביום-הכיפורים להסיע אוטובוסים עם חיילים — חוזרים לעורף, מת-גייסים ליחידותיהם ויורדים שוב לחזית כחיילים. בינתיים מתייצ-בים במטות-החירום של הקואופרטיב „סוסי-המלחמה" הוותיקים, הפנסיונרים, שהריחו את הצורך המשווע בכוח-אדם ובאו להירתם בעול. ולא סתם הירתמות — אלא ליום-עבודה ארוך ומפרך. כי אין ברירה. השירות חייב להימשך.

● יום ה', ט"ו בתשרי, 11 באוקטובר

ראשון של סוכות. לראשונה מאז פרוץ המלחמה אין השירותים פועלים, פרט לקווים העירוניים בחיפה ובפרבריה. מטות החירום מתפנים לערוך „חשבון נפש" ולהתארגן לקראת הבאות. אוטובוסים רבים שיצאו לנסיעות בשירות צה"ל לא חזרו לעורף, אלא המשיכו בנסיעות אחרות עם יחידות צבאיות. הם „נעלמו" ממפת מטות-החירום ואין יודעים היכן הם. מוקמים צוותים לאיתור האוטובוסים והחברים ולדחיפת אספקה חיונית לאותם חברים שיצאו לדרך בלי הציוד המינימלי ההכרחי. מכינים גם סכומי-כסף למתן דמי-כיס לחברים שביחידות. ודאי הם זקוקים לכך.

משרדי הקואופרטיב, שנסגרו מאז פרוץ המלחמה, מתארגנים להשך הפעילות. החברים העובדים במינהלה משלימים את יום-העבודה שלהם על-ידי עבודת-נהגות מוקדם בבוקר וכן אחר-הצהריים. כל סיבוב חשוב, כל יד-נוהגת נחוצה.

● שבת, י"ז בתשרי, 13 באוקטובר

על-פי תביעת משרד התחבורה מתקיימת תחבורה ציבורית השבת. הדבר נעשה כדי לאפשר לממלאי תפקידים חיוניים להגיע ליעדיהם. במצבת האוטובוסים וכוח-האדם לא חל שיפור ביחס לימים הקודמים. גיוס הנהגים עדיין מקיף כשלושה רבעים מכלל האוחזים בהגה בקואופרטיב. התפוסה בקווים השונים אף היא עדיין אפסית.

השבוע הראשון למלחמה עומד בפני סיומו. התמונה המצטיירת, בסך הכל, איננה כל-כך שחורה. על אף הקשיים השירות מתקיים ויש נכונות והיענות מצד החברים למאמץ הקשה הנדרש להמשך השירות. השבוע השני למלחמה יעמוד אף הוא בסימן המאמץ המרוכז, ואולי גם השבועות שלאחריו. אך גם למתכונת המצומצמת של שירותי-החירום כבר יש דפוסים וכבר חושבים על שיפור השירות, הארכת שעות הנסיעה ותגבור לוחות-הזמנים. בינתיים רק חושבים.

● יום א', כ"ה בתשרי, 21 באוקטובר

השבוע השני למלחמה חלף אף הוא בלי זעזועים בשירות. חלק מן השירותים תוגבר, לפי האפשרות, חודשו הקווים הישירים בין שלוש הערים הגדולות. נעשו סיכומים ראשונים על מידת הפגיעה הכלכלית שנפגע הקואופרטיב כתוצאה מהמלחמה. הירידה בהכנסות נאמדת ב־60 אחוז. ענף התיירות, שהיה עד המלחמה מרכיב נכבד בפעילות „אגד", שותק כליל. המצב הכספי חמור.

תחנת נהריה והמוסך שבתוכה נפגעו מנפילת המטוס הסורי בתחומי העיר. הנזק מוערך בכ־150,000 ל"י.

מזכירויות „אגד" ו„דן" מחליטות במשותף על רכישת אגרות מלווה-מלחמה מרצון בסך 12 מיליון לירות. חלקו של „אגד" בסכום זה — 9 מיליוני לירות. החברים, העובדים והגימלאים של הקואופרטיב יממנו את רכישת האגרות ממשכורת י"ג של שנת 1974.

הפסקת האש לא הביאה להרפייה במתח-העבודה. עד היום יותר ממחצית החברים מגוייסים והשירותים מופעלים במתכונת מצומצמת. מטות-החירום אמנם פורקו ותפעול האגודה חזר לידי המזכירות, כבימי שלום, אך הבעיות עתידות להימשך עוד זמן רב. הכוננות המשתנה לפרקים גורמת שינויים תכופים במצבת כוח-האדם ובאפשרות תכנון השירותים. קווים שתוגברו מדוללים שוב ושיפורים שנעשו, מבוטלים מחוסר-ברירה. מאידך גיסא — עם כל הרפיה נעשים שוב שיפורים ונבחנת אפשרות לתגבר את השירותים. המאמץ הניכר שמשקיעים החברים שליד ההגה נותן בהם את אותותיו. החברים עייפים, אך ממשיכים במילוי תפקי-דם. צל המלחמה עדיין מאיים מעל ראשינו ולא הגיעה השעה להתיר את החגור. כל עוד נמשכת שעת-החירום ונמשכת עמידת הצבא כולו בקווים — יימשך גם משטר-החירום באגד.

כדי שיוכל לעמוד איתן בשתי מערכותיו — מערכת ההיענות לצרכי-הבטחון ומערכת קיום השירותים לציבור האזרחי שבעורף.

7.12.73

מוגש כפרסום ע"י אגד — המחלקה ליחסי ציבור

هكذا من الاصل

צה"ל ישחרר אנשי מפתח למשק בלי לפגוע במערך הכוננות

השר אלמוגי מבקש מהוועדות הענפיות לטפל בבקשות ללא דיחוי

מאת סופר "דבר"

שר העבודה יוסף אלמוגי בדק אתמול את סדרי העבודה של הוועדות הענפיות, המטפלות ב בקשות לשחרור אנשי מפתח למשק על־ידי צה"ל.

תשע הוועדות לענפים השונים החלו ביום שלישי השבוע בעבודתן. הן טיפלו כבר במאות בקשות וכפי שדיווחו לשר העבודה הם ממליצים על שחרור של כ־50 אחוז בלבד. בוועדות אלו משתתפים, לבד מנציגי משרדי הממשלה ו הכלכלנים, גם נציג צה"ל. אך ברור כי ההחלטה הסופית על איכות ההמלצה ושחרור האנשים היא בידי הדרג הגבוה בצה"ל. מתברר, כי הבקשות מקיפות לא רק תעשיה, חקלאות או בניה, אלא גם שירותים, ובראש ובראשונה משרד־החינוך המבקש שחרור מנהלים ומורים.

נציג צה"ל הודיע לשר העבודה כי צה"ל חייב לרכז את הבקשות לשחרורים של שבוע ימים ולדון בהן במרוכז, בסיפו של כל שבוע. לכן התשובה הסופית של צה"ל, לאחר אישור הוועדה הענפית, עשויה להגיע רק כעבור שבוע או 10 ימים. בתשובה לשאלה השר אמר כי ייעשה הכל כדי שהאישורים לשחרור, הניתנים בדרג הגבוה, לא "יתקעו" בדרג הנמוך, אף כי לצה"ל ולמטכ"ל יש אפשרות ערעור. שר העבודה הבע כי גם בהגשת ערעורים לא תהיה "סחבת".

> **איש מפתח... הכספת...**
>
> שר־העבודה סיפר כי רבים פונים אליו במכתבים ומבקשים פרוטקציה לשחרר אנשים מצה"ל ידוע כי לכל בעל מפעל יש בנים, או קרובי משפחה, הבוטסקים במפעלים ושמהם אינו איש מפתח ולו גם מפתח הכספת... "אני שוכב על כך ואני מוהיר כי אסור שדברים כאלה, של ניצול "קשרים", יקרו כאן" — אמר אלמוגי.

בפגישה עם אנשי כל הוועדה תבע מהם שר העבודה לסיים כל יום את הטיפול בבקשות המוגשות באותו יום; לפעול בזהירות, ללא ביורוקרטיה וסחבת, אפילו ההחזרה היא שלילית — שתינתן במהירות. כן אמר, כי ראש אכ"א והרמטכ"ל הבטיחו לו כי ייעשה מירב המאמצים לשחרר אנשי־מפתח למשק בלי לפגוע במערך הכוננות של צה"ל.

איש משרד העבודה המטפל בנושא, הביע כמה משאלות אל המפעלים המבקשים שחרור אנשי מפתח:

- הפניות יש לשלוח רק על הטופס המיוחד לכך, ולא במכתבים, כי הפניות עוברות דרך מחשב.
- להגיש את החומר אך ורק לסניפים המחוזיים של המשרדים הכלכליים הנוגעים בדבר, כדי שהוא יגיע כשובד ואפשר יהיה מיד לדון בו.
- כאשר מפעל מבקש שחרור 3—4 חרשים מבין 7—8 מגוייסים, עליו לבסור הפרטים האישיים של כל החרשים ולא רק של אלה שהוא דורש שחרורם.

הפסד התוצר במשק יגיע לכ־6 מיליארד ל"י

ב־1974 צפויה עליית מחירים איטית יותר

מאת מבקר הכלכלי של "דבר"

הירידה בתוצר כתוצאה מגיוס המילואים תהיה קטנה יותר מכפי שמשתמע מן הירידה בכוח אדם זאת בשל כניסה לעבודה של נשים, תלמידים ומתנדבים וכן עליה בפריון העבודה. תהיה זו שנה של תעסוקה מלאה בה יהיו מוארי בקבוק של מחסור בכוח אדם, אך בכמה קבוצות מקצועיים יהיו גם כן כי אבטלה — מסר אתמול היועץ הכלכלי לשר האוצר אפרים דברת בישיבת הוועדה לבעיות המשק ב־1974. הוא עמד על ההתפתחויות הכלכליות הצפויות ב־1974 במרכז גיוס ממוצעת של 100,000 אנשי מילואים.

דברת אומר את הפסד התוצר במשק בשנים 74—1973, כתוצאה ממצב החירום, בששה מיליארד ל"י בקירוב. ביצוא יהיה גידול של 14 אחוז ויגיע בשנה הבאה ל־2.8 מיליארד דולר, בהשוואה ל־2.4 מיליארד דולר ב־1973. צפויה עליה גדולה בצריכה הציבורית. בעיקר עקב גידול הצריכה הבטחונית וצפויה ירידה קטנה בצריכה הפרטית לנפש, בשל פעולות הס־

ביגה של הממשלה, רמת חסכון גבוהה של הציבור והתאפקות בקשת קיימת בדרך כלל בימי הירום. התוצר יגדל ב־1974 בהכיבה אחוזים לעומת 1973, בהשוואה לירידה בשיעור דומה ב־1973 כך שיגיע לרמת התוצר של 1972.

היועץ הכלכלי של שר האוצר צופה עליית מחירים איטית יותר ב־1974 ואיזון במדיניות השכר, לדבריו. גם ההוצאה תבטאת על רמת גיוס נמוכה יותר וכן על רמת גיוס גבוהה יותר. שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, המוכנד בראש הוועדה, ציין כי על הוועדה לבחון את ההתפתחויות הצפויות במשק ולהציע בדיקות כלכליות כוללות ל־1974. הוא הוסיף, כי קשה היום לתכנן את המשק, לכן חשוב מאוד לדעת מה יקרה ב־15 החודשים הקרובים. לכן תצטרך הוועדה להכין תכניות אל־טרנטיביות שונות.

הוועדה החליטה להקים צוותי עבודה יפורטו הבאים: כגבוה, תקציבית יעדים להתאמות המשק ב־1974 — יו"ר ברוס מיכאל ברונו; צרוכות למדיניות שכר. הכנה מחירים ומסבסדות ב־1974 — יו"ר שר החקלאות הכלכלית ; כדיניות ההכנסה בתחום ל־1974 — יו"ר פרופ' דן מכבר; מדיניות הסיכום לשנת 1974 — יו"ר יעקב לוינסון; בדיניות התעסוקה וכימונן — יו"ר אינסט; יצוא — יו"ר באוט מיבכון; יבוא והתיפה — יו"ר אהוד ידלין; שוק הכספים — יו"ר מיכאל צור.

קבלני חיפה מאיימים בהשבתת הבניה ובפיטורים — בשל מחסור במשאיות

מאת עמוס כרמלי, סופר "דבר" בחיפה

ארגון קבלני הבניה בחיפה הודיע כי הבריון שוקלים את הפסקת העבודה בכל אתרי הבניה בעיר וכן פיטורי עובדים בתואנה על כך שקיימת אינו מספק כמות מספקה של משאיות להובלת חמרי בניה.

הצבעו אומרו לקבלני חיפה ר הגבוד 20 משאיות, אך נתברר כי שמונה—תשע מהן נבצאות באורח קבע בתיקונים במוסכים. תשע משאיות נוספות הן כיר שבית שבעליהן מתנגדים להוביל בהן חמרי בניה בטענה הורד. נוהרו בסך הכל עלוים משאיות המסוגלות להוביל חמרי לאחרי הבניה של הכרמל, כאשר באזורי הכרמל ושוה־שאנן מרוכזים 80 אחוז כן הבניה בחיפה, בכלל זה הבניה הציבורית.

אנשי משרד התחבורה הודיעו בתגובה על כך כי אלה הן הבעיות המקצועה לרשות כלית. לאחר שהתבאיות המבינת יותר נגבאות כדיון בשירות של תובלת בשהוניות. לדעת אנשי משרד התחבורה, יוקל המצב כאשר ישוחררו לבעיק חלק מן המשאיות הצבאות, עם הגיעו לארץ של 2500 משאיות־היבוא.

יו"ר ארגון הקבלנים בחיפה אהרן פינטקיק אמר לי, כי מאז המלחמה הודיעה בהודעה הבניה בחיפה היא בגיבה כיום ל־50 אחוז מהיקפה ההתכונון. הדבר נגד אפשר עם שובם לעבודה של רבים מבני המיעוטים, בכלל זה ערבים מן השטחים. עם כוח זה אדם הקיים אפשר היה להגדיל את היקף הבניה ל־70 אחוז ויותר, אך מונע זאת המחסור במשאיות. אם לא תיעשה פשרה מיידית להקצאת משאיות נוספות להובלת חמרי בניה צפויות הפסקות עבודה בחלק מן האתרים שבהם היא הודעה. לדבריו, מעסיקים 150 חברי הארגון להן על הנהלת ארגונם ותובעים להפסיק לאלתר את כל הבנייה בעיר עד אשר תוסדר בעיית הובלת חמרי הבנייה.

1800 ל"י — תקרת התשלום למשרתים במילואים

מאת דוד ליפקין, סופר הכלכלי של "דבר"

תיקרת תשלומי קרן ההשוואה למשרתים במילואים הועלה מ־1,500 ל"י ל־1,800 ל"י. העלאה זו תהיה כנראה מהחודש ינואר, אבל ייתכן שהיא תוקדם ותיכנס לתוקף כבר לגבי חודש דצמבר.

על כך סוכם בהתייעצות בין נציגי האוצר, משרד העבודה, המוסד לביטוח לאומי וההסתדרות.

תיקרה מבטיחה זו של תשלומי קרן ההשוואה תהיה בתוקף עד לחודש אפריל. אז תיבחן מחדש האפשרות של העלאת התיקרה. הגדלת התיקרה מיועדה ניבו בעבור יותר של תשלומי הביטוח הלאומי המועסקים והמתעסקים.

על פי החוק, עבדו להעלות את תיקרת תשלומי קרן ההשוואה למשרתים במילואים כבר לפני כשנה. בכיוון שהמשבר הכוחוצע בעסק עלה בשבועים האחרונים. שר העבודה, יוסף אלמוגי, סיכם העלאת התיקרה.

עתה החלים לבצע את העלאה התיקרה כדי לא לפגוע במאיימים בעלי הכנסה של יותר מ־1,800 ל"י. ההצעה המקורית היתה של הגדלת התיקרה הבסבאלית ל־2,000 ל"י. אולם המעסיקים התנגדו במיוחד כדי ביזה היה מכל עליהם מעמסה כספית נוספת. לפיכך הובנה פשרה כבכלל זה ידלו את התיקרה ל־1,800 ל"י.

א. ידלין יעמוד בראש הוועדה למימון של המועצה הכלכלית

מאת דוד ליפקין, סופר הכלכלי של "דבר"

מזכיר חברת העובדים אשר ידלין יעמוד בראש הוועדה לעניני מימון של המועצה הכלכלית המייעצת לעבודת הירום — על כך החליטה אתמול יו"ר המועצה הכלכלית, שר האוצר פנחס ספיר. בוועדה יהיו אנשי ציבור ואנשי ממשל, ואיש הוועדה ידי מצפים שתתבקש לישיבה בשבוע הבא.

בשבוע השבועיים התנהלו דיונים ותתייעצויות בקשר להקמת ועדה למימון, לאחר שנגיד בנק ישראל משה זנבר התנגד למינוי הוועדה בטענה שהיא תפגע בסמכויות של הוועדה המייעצת של בנק ישראל.

אתמול דנה הוועדה המייעצת של בנק ישראל בפרשת הקמת הוועדה למימון. זנבר הוד והודיע שהוועדה המייעצת של בנק ישראל, בצירוף מספר אנשי משק, תשמש כוועדה לעניני מימון. אבל הצעה זו עוררה התנגדות. לבסוף, החלט להפסיק את המאבק בגד דעת הוועדה וכי גם חברי הוועדה המייעצת יוכלו להיות חברים בוועדה לעניני מימון.

נגיד בנק ישראל משה זנבר ויו"ר המועצה המייעצת של בנק ישראל דוד הורביץ הודיעו שלא יצטרפו לוועדה למימון וגם חבר הוועדה הכרכזת אלרוץ אפרת ו ההעניין זלכן כהאייב הבריצו ספקות אם יוכלו לשמש חברים בוועדה זו.

מחלת הניו־קסל — שוב בלולים

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

מחלת הניו קסל פרצה שוב בלולים שונים בארץ ומצאה באלפי אפרוחים ופרגיות.

במשרד החקלאות נמסר, כי מידי ההתפרצות המחלה לא ברורים עדיין ובודקים כל האמצעים לבלימתה.

הנת"ד עלה ל־4.35 ל"י

בשוק המניות, עליות די בקיפות תוך פעילות סמליה. המחזור הכללי 400 אלף ל"י. המהמדים היו ברוב המקרים כמוכבטים, פרט ל"וולפסון" ו"נייר חדרה". בי אתרוגה נרשמה ירידה של 5.5 נקי למזרת שבארה"ב נרשמה עליה של 2 שמיניות הדולאר ורבע). כשר "וולפסון" עלה ב־1.5 נק', שאר המניות לא עוררו כל ענין מיוחד.

בשוק אג"ח צמודי מדד: ניכרו כימושים ונסיגות בשערי אגרות הבריה. הבסתון הקליטה. נפח העיסקות נשאר גבוה. התבואה "הסהדרו" לפי הציפיה לעליית מדד חודש נובמבר בשיעור של כ־3 אחוזים. להקיפת השקפה קצרה של פתוח כתבי כנה נפה ההצעאה המבוקשת סביב אחת אחד (בריטו). המחזור 5.7 מיליון ל"י. הצבף היהודי שנראה "בשבבג" הוא של המצהדים לדולאר. הנפיע ביקוש ל"חשמל" ב"י ולבריטות הדרות של צבף הנירות המסתרים בבטבע חוץ (דולאר בעיקר). ל־נגיד הופיע ביקוש של 160 אלף דולאר. המחיר עלה במהר נק', ל־4.35 ל"י.

"תגמולים" של עובדים בעירית תל־אביב — אגודה שיתופית בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית - בקריאה ראשונה

החברים מוזמנים בזה לאסיפה הכללית השנתית של חברי הקופה שתתקיים ביום שני, 10.12.1973 — י"ו כסלו התשל"ד, בשעה 5 אחה"צ, במשרדי תגמולים — רח' פומבדיתא 4, ת"א.

סדר היום:

1) פתיחה — יו"ר המועצה.
2) בחירת יו"ר האסיפה ומזכירים.
3) דו"ח לשנת המאזן 1972.
4) דו"ח המבקר של ברית פיקוח הוועדה לבקורת.
5) דברי חברים.
6) אישור המאזן והעברת עודפי ההכנסה על ההוצאה.
7) מתן ייפוי־כוח למועצה לאשר הקציב לשנת 1974 ולאשרו.
8) בחירת מילואים למועצה במקום החברים היוצאים.
9) בחירת ועדה לבקורת.

במקרה שבתאריך הנ"ל לא יתאסף מספר חברים הדרוש לפי התקנות, תיערך האסיפה ליום רביעי, א' טבת התשל"ד — 26.12.1973, בשעה 5 בערב, באולם "בית עובד הפירות", ברחוב פומבדיתא 4, תל־אביב, והיה חוקית בכל מספר המשתתפים.

המועצה

טורניר מיני בכדורגל

כל ההכנסות קודש לאגודה למען החייל, ת"א

ביום שלישי 11.12.73 בשעה 6 בערב
בהיכל הספורט, יד־אליהו

ישתתפו בתחרויות:

מכבי ת"א, מכבי יפו, הפועל ת"א,
הפועל ר"ג, ביתר ת"א, והכח ר"ג

הזמר ג'ימי לוין בתכנית עשירה

כרטיסים במחיר — 5 ל"י ו־8 ל"י להשיג:

בקופת בית החייל רחוב ויצמן 60, טלפון 443066

בימים א', 9.12.73, בשעות 12 — 10 לפנה"צ, 6 — 4 אחה"צ
בימים ב', 10.12.73, בשעות 12 — 10 לפנה"צ, 6 — 4 אחה"צ
בימים ג', 11.12.73, בשעות 12 — 10 לפנה"צ, 6 — 4 אחה"צ

במשרד "הדרך", רחוב אבן גבירול 90, טלפון 248787 וביתר משרדי הכרטיסים.
בקופת "היכל הספורט" ביום ג', 11.12.73 בשעה 4 אחה"צ.

אחרי המופע יעמדו אוטובוסים לרשות הקהל לת"א (התחנה מרכזית וצפון ת"א), יפו, חולון, בת־ים, פתח־תקוה.

האגודה למען החייל, סניף חיפה

אמנים למען חיילינו
המשך התערוכה של תמונות ופסלים

תרומת אמני חיפה והסביבה, אמני עין־הוד, קרית האמנים בצפת ואמני התנועה הקיבוצית

שתתקיים בין התאריכים 15.12.73—8.12.73
בין השעות 22.30—17.00, פרט ליום הששי
באולמי התיאטרון העירוני
כל ההכנסות —
קודש לועד למען החייל

משרד הפנים

המפקח הארצי על הבחירות
מודיע
לכל המועמדים למזכירים
לוועדות קלפי ברשויות המקומיות

שעליהם להתקשר מיד עם מזכירי ועדות הבחירות בכל רשות מקומית.

מזכירי ועדות הבחירות המקומיות מתבקשים לסיים בהקדם את רישום כל המועמדים למזכירי ועדות קלפי, ולהעביר את הרשימות ללשכת המפקח הארצי על הבחירות, לקבלת אישורו של שר הפנים.

משרד התחבורה

יום השבתת רכב לפי בחירה

חלוקת תויות

חלוקת תויות יום ההשבתה תיעשה בכל סניפי הדואר, ודואר הנע ברחבי הארץ, החל מיום ראשון, 9.12.73 ועד ליום שישי, 14.12.73.

הדבקת התויות

הדבקת התויות תיעשה בצורה הבאה:

הסר את נייר הציפוי. הדבק מיד את התוית על השמשה הקדמית הימנית בצורה שהאות עם הרקע הצבעוני תופנה אליה. לחץ היטב על משטח הנייר כולו, הסר בעדינות את הנייר הלבן.

חובת ההשבתה

החל מיום ראשון, 16.12.73, חייב כל בעל רכב להשבית את רכבו ביום שבחר לו.

בבית משפט השלום בנהריה

תיק אזרחי 522/73

התובעת: "מבני גזר" פ"י ב"כ הע"ד ד"ר ל. פרידמן משד' הגעתון 14 נהריה.

הנתבעים: סין חנה זלמן, דין חנה בסיה מקודם ש. מבשלתי 204/3 נהריה, וכיום מקום מגורם בלתי ידוע.

הזמנה לדין

הואיל והתובעת הנ"ל הגישה לבית־משפט השלום בנהריה תובענה נגדכם כמפורט בכתב התביעה שהעתק ממנו נמצא עבורכם בבית־משפט זה, הנכם מוזמנים להגיש כתב הגנה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו ולהתייצב לבית המשפט ביום 15.1.74 — 8.30. דעו לכם שאם תגישו כתב הגנה ולא תתייצבו למשפט ביום האמור, יינתן באותו יום פס"ד שלא בפניכם אך אם לא תגישו כתב הגנה במועד שנקבע לכך יינתן פסד" שלא בפניכם אף לפני היום שנקבע למשפט ההזמנה להתייצב תבוטל.

י. אבנין
מזכיר ראשי

דוקרט - ביח"ר לסריגים

חיסול עודפי "יצוא מאיכות מעולה

ז'קטים לגברים • חליפות לגברות
מצמר שלוב עור (זמש)
סוודרים — פולוברים — כותנות גם לנוער
הזדמנות מיוחדת — שמלות צמר עבה
35 ל"י בלבד

לוד: אזור התעשיה (ע"י טלדה), שעות 8.00—16.00
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פ' מזא"ה) שעות 8.00—17.30

משרד הבריאות
יחידת האחיות

קורס השתלמות לאחיות מוסמכות בבריאות הנפש
יפתח בחודש ינואר 1974,

הקורס פתוח בפני אחיות מוסמכות המעוניינות לעסוק ולהשתלם בתחום בריאות הנפש ולפתח כשרים ומיומנויות המקצוע ויחסי אנוש תקינים.

המעוניינות תפנינה ליחידת האחיות, משרד הבריאות ירושלים, רח' בר־מנאי 2, טל': 02־232371.

הודעות המכס והבלו

הודעה ליבואנים בדבר רכישת סחורות יבוא ע"י עולים

מובא בזה לידיעת היבואנים שהנם הסוכנים הבלעדיים של היצרנים בחו"ל, כי ביום 1.1.74 ייכנסו לתוקף ההוראות שבצו מסקיוה (פטור) תשכ"ב—1962 ובצו תעריף המכס והפטור (החלפת התוספת) תש"ל—1970 שפורסמו בק"ת מק"ה 56 מיום 17.12.72.

בצווים האמורים נקבע, כי עולה או זכאי אחר לפטור הרשאי לרכוש בארץ סחורות מהו"ל בפטור יעשה זאת באמצעות סוכן בלעדי המכלא את התנאים שנקבעו בצו מסקיוה האמור. בין יתר התנאים נקבע כי סוכן בלעדי חייב להיות מורשה ע"י מנהל המכס והבלו.

סוכן בלעדי שברצונו להיות מורשה כאמור וימלא את התנאים כפי שנקבעו יפנה תוך שבוע ימים מיום פרסום הודעה זאת, להנהלת אגף המכס הבלו, מדור יבוא אישי, ת"ד 320 ירושלים, לקבלת טופס בקשה לרישום סוכן מורשה.

ד. פחר
מנהל המכס והבלו

אין מנוס מהצבעה

המערך והליכוד כפו עלינו בחירות לכנסת ולרשויות המקומיות בניגוד לרצוננו.

עלינו איפוא ללכת ביחד בסוף דצמבר לקלפי — ולהצביע!

גם אם אין לך עניין גדול בבחירות לעיריה, שומה עליך להגיד את דברך גם בנושא זה.
אנו בוחרים נציגים ל־4 השנים הבאות.

בצד הבעיות הגדולות, יש לדאוג גם לבעיות הקטנות של חיי יום יום: נקיון, תחבורה, תרבות, חינוך ונוער. גם בימים של הכרעות מדיניות גדולות עליך להבטיח לעצמך כי לא תסבול מהביורוקרטיה העירונית.

או בג'נבה דורשים בעיריות אנשים בעלי מיכורים, מרץ, רצון טוב הרוצים להתמסר לשיפור חיינו.
בראש רשימתה לעירית תל־אביב הציבה ל"ע עסקן בעל היכוגים נאים בעבר, הנמנה עם ההנהגה הצעירה: עו"ד יצחק ארצי, לשעבר חבר הנהלת הסוכנות וראש עליית הנוער.
הבאים אחריו ברשימה הם: פרץ אוזיקובסקי והנה גליקסמן.

הם ראויים לאמונך!

תן בהם אמון.
נותרו עוד שלושה שבועות עד ליום הבחירות.
בפרק זמן זה, שכנע את עצמך ושכנע אחרים להצביע למען הגברת ייצוגם של ל"ע בעיריה ובכנסת.

בחירת ל"ע היא בחירה טובה!

בגליון החדש של במחנה

- ✶ שלל: מה מצאנו בשטחי הקרבות ברמת־הגולן ובמצבורי הנשק של המצרים במערב התעלה.
- ✶ נפט: המהפכה במשק הנפט העולמי בשלוש השנים האחרונות.
- ✶ מעבר לקו: כך חיו הסורים במוצביהם — כפי שניתן ללמוד מן המימצאים שנפלו לידי צה"ל.
- ✶ אסר"ג: אדם סיני וגורשן — גזע אנושי מיוחד, קרוב־משפחה לאדם הישראלי.
- ✶ טילים: שריונאים מספרים על קרב הסאגרים הראשון במזרח־התיכון — בתקרית אש ברמה, בינואר 1973.

ועוד כתבות וצילומים רבים

תנו לליכוד סמכות להקים ממשלת ליכוד לאומי

הלוח החדש דרושים דבר

התעשיה האווירית לישראל בע"מ
נמל תעופה לוד

חרט, מסגר מכני, כרסם, פחח

מובטחים לך

עתיד מבוסס
התקדמות מהירה
דרגה מתאימה
גמול והערכה
בטחון בעבודה
אתגרים מקצועיים

פנה אל יחידת התעסוקה התעשיה האוירית נ.ת.לוד
בימים א-ה בשעות 08.00-14.00

התעשיה הצבאית

למפעלי התעשיה הצבאית
באזור תל־אביב והמרכז

דרושים פועלי תעשיה

אם רצונך בעבודה מעניינת ובאפשרות ללמוד מקצוע — הצטרף למשפחת חרשי הנשק בישראל והיה שותף למחשלי כוחו של צה"ל.

• בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו בקריה, רח' ג' מס' 8 תל־אביב. טלפון 258166. בכתב — ת.ד. 6397 תל־אביב.

מוסד הסתדרותי בצפון תל־אביב

ד ר ו ש

מנהל חשבונות

לחישובי משכורת

לפנות בכתב לת.ד. 16193 תל־אביב או להתקשר לטלפון 245311, לה' חיים לבדן.

מועצה אזורית לביש

בהודה

ד. נ. לביש דרום

30.11.1973

מכרז מס' עב—5/73

...לסעיף 13 בצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) ב—1962, מכריזה בזה המועצה האזורית לביש על משרה פנויה.

...תאור המשרה: עובד סוציאלי ליד בתי ספר.
...דרגת המשרה: בהתאם לכישורי המועמד.
...שעור המשרה: משרה מלאה.
...תיאור התפקידים: טפול בילדים בעייתיים, קשר עם ...הורים, מורים ומנהלי בתי ספר, ביקורי בית, ביקור במוסדות ...חינוך, קשר עם המפקחת, יזום וארגון פעולות הקשורות בטפול ...ילדים.
...תנאים אישיים הדרושים למילוי המשרה: עובד ...סוציאלי בעל תואר אקדמאי או צו"ס כשיר בעל תעודת הסמכה.
...למכרז בצירוף תעודות, יש להגיש להנהלת המועצה עד 14 שעה 12.00.
...להגשת הבקשות אפשר לקבל במשרד המועצה או במינהלים ...ים המחוזיים של משרד הפנים.

מ. שגיב — יו"ר המועצה

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק קיום צוואה 1491/73 ומינוי מנהל עזבון

בענין: מר הנס מוסבכר — ז"ל, ת.ז. 0642812.

המבקשים: 1. ד"ר בנימין מעוז מפתח תקוה.
2. גב' מרים קשטן לבית מוס־בכר מחיפה.
3. ד"ר זאב נוימן בתל־אביב. ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ר. גוטשלק ו/או א. קיטאי מרח' אבן סינא 26, חיפה.

ה ז מ נ ה

הריני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו וליתן טעם מדוע לא תקויים ולא תרשם הצוואה האחרונה ומדוע לא תינ־תן תעודת קיום צוואה למבקשים מס' 1 ו־2 ומדוע לא יתמנה המבקש מס' 3 למנהל עזבונו של המנוח הנ"ל שאם לא כן יגש בית המשפט ליתן תעודה זו כ־אמור וליתן צו מינוי כמנהל עז־בון כאמור.

י. איכמן, שופט
רשם

התעשיה הצבאית

בעל מקצוע מעולה !!!

בשטח העיבוד השבבי - (חריטה, כרסום, השחזה).

התעשיה הצבאית קוראת לך!

הצטרף לשורותיה והיה שותף למאמץ הבטחוני ולמחשלי כוחו של צה"ל.

בדבר פרטים נא לפנות אישית: —

* מרחב חיפה — טלפון 520271 ת"ד 437, חיפה.
* מרחב ת"א — טלפון 258166 ת' ד' 6397 ת"א
* מרחב ירושלים — טלפון 535161 ת' ד' 6353 ירושלים

השתלב באחד ממפעליה של התעשיה הצבאית!

מקררים

...ור הקררים!!! מוכר קר־ ...לוף ומתקן. הזדמנות — ...10 ב־390 ל"י. "קרור לוינ־" ...לוינסקי 92 ת"א טלפון

...ירות למכירה

...ית "גן" בונה למכירה די־ ...ל הגדלים ובכל חלקי פתח־ ...בתכנון ובביצוע המצולים ...ברת "גן" (הלוואות ומשכ־ ...לא צמודות). "גן" חברה ...חיים עזר 20, פתח־תקוה.

...לוח נתניה

...ולל בונה נתניה בונה ...דירות נהדרות עם כל ...לים במקומות היפים בנתניה ...השרון. פרטים במשרד רח' ...51. טלפונים — 053-23958. ...053

מכוניות

..."פיאט" נתניה תמצא כל ...חדשה או משומשת. תנאים ...ים למושבים וקיבוצים. רח' ...44. טל. 053-23453.

דרושים
למפעל מודרני חדיש ומשוכלל באיזור תל אביב

* מכונאי מטוסים
* חשמלאי מערכות מטוסים
* עובד ציפוי
* צבעים
* מפעילי מחשב
* נקבניות I.B.M
* כרסמים
* משחזים
* מכונאי אחזקה
* חשמלאי אחזקה
* מחסנאים טכניים
* מכשירנים אלקטרוניים
* חרטים
* מסגרים מכניים

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל ת.ד 25018 תל אביב ויוזמנו לקבלת פרטים.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

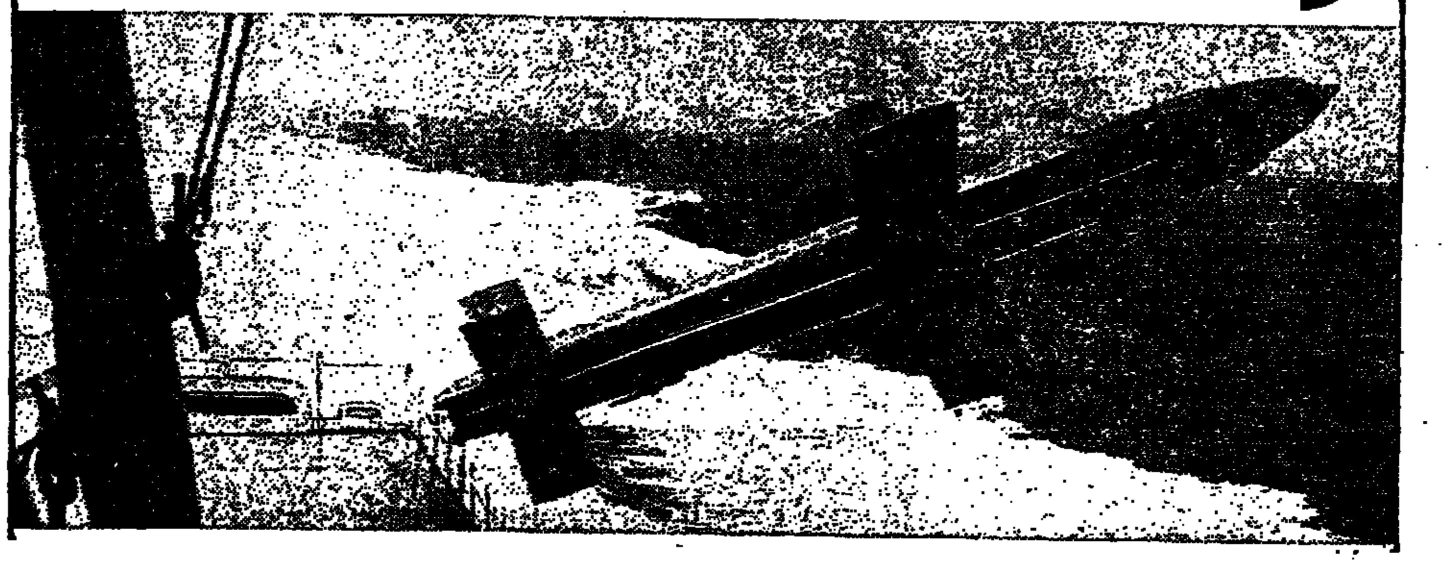

למפעלי התעשיה האוירית בע"מ

ד ר ו ש י ם

* **טכנאי אלקטרוניקה** (לעבודות על ציוד אלקטרוני ומכ"מ)
* **מכונאי מטוסים** (ממ"ס)
* **חשמלאי**
* **מערכות מטוסים** (חמ"מ)
* **מכשירנים תעופתיים**
* **מחסנאים תעופתיים**

למועמדים המתאימים צפויה עבודה מקצועית מעניינת בפרויקטים טכנולוגיים חדישים.

• המעונינים מתבקשים לפנות אישית אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד, בימים א'—ה' בין השעות 08.00—14.00.

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז פומבי מס' ע/10/73

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) תשכ"ב—1962, מכריזה בזה המועצה המקומית נצרת עלית על משרה פנויה בהיקף: (3/4 — 0.5 משרה).
תואר המשרה: פסיכולוג.
דרגת המשרה: ממ"ש ד'—ב'.

תאור התפקיד: פסיכולוג חינוכי בתחנה הפסיכולוגית נצרת עלית לעבודה עם תלמידי בתי־הספר וגני הילדים.
דרישות המשרה: רצוי פסיכולוג בעל תואר מ.א. בפסיכולוגיה או לפחות שהחל לימודיו לקראת תואר שני.
דרישה מיוחדת: מגורים במקום.
הבקשות למכרז יש להגיש למזכירות המועצה המקומית נצרת עלית עד 25.12.73.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

מ. אלון — ראש המועצה

באקדמיה ללשון העברית בירושלים

פנויה

משרת מזכיר מדעי

אחראי לריכוז ולארגונה של העבודה המדעית והשימושית (ועדות למונחים והדקדוק שימושי, ישיבות מליאת האקדמיה כיו"ב).

הכישורים הנדרשים:
השכלה נאותה בבלשנות ובספרות העברית.
ידיעת האנגלית ולועזים אחרים.
כשרון וניסיון בפעולה ארגונית.

דרגת המשכורת 6—7 לפי דירוג עובדי מדעי הרוח והחברה.

הצעות מפורטות (תולדות חיים, תעודות השכלה ועבודה קודמת, המלצות) יש לשלוח אל:

האקדמיה ללשון העברית, ת"ד 3449 ירושלים.

הורים

בתקופת מתח חשוב במיוחד שלילדיכם יהיה ספר מעניין ומרתק לקריאה

לשם עובד מבחר עשיר ומגוון של ספרי־ילדים

לגיל הרך

זהב זוגות — עוזר בורלא
אבא שלי בחיל האויר — דוד דיין
הבריחה הגדולה של פילפי בת־גרפ — א. לינדגרן
מי מכיר את פילפי בת־גרב — א. לינדגרן
הליצה שהתחפשה — דן פגיס
קול אבי שומע — חוה ורבה
כך גם אני יודע — חוה ורבה
שני אפרוחים והולצה — שמעון צבר
ברמלי — ז'וקובסקי
יונה הדייג — ר. ציבניק

לגיל בית־הספר

הנסיך הקטן — סנט אכזיפרי
הזקן והים — א. המינגוי
קורות חיי — הלן קלר
ביאטריצ'ה — נחום גוטמן
הי הביטו למעלה — אוריאל אופק
במסע האריות — ר. הבירון
לבי — רבקה קרן
אברהם העברי — צבי ליבנה

עם עובד

תקנות השבתת רכב ליום אחד ייכנסו לתקפן ב־16 בדצמבר

מאת סופר „דבר" לענייני התחבורה

החל מיום א' הי"פ בחודש ועד ה־14 בו, יחולקו בכל סניפי הדואר בארץ התוויות לקביעת יום שבתון הרכב. התווית תודבק בצד הימני הפנימי של שמשת הרכב.

לשם קבלת התווית, צריך בעל הרכב להביא לסניף הדואר את רשיון הרכב. בתוך הרשיון יודבק ספח המורה על יום השבתון, שנבחר ע"י בעל הרכב והוטבע חותמת הדואר.

בתשובה לשאלה אמר אתמול שר התחבורה ש. פרס, כי הוא לא הגיע לידי הסכם עם שר הדתות ז. ורהפטיג לגבי שעת תחילת שבתון הרכב לאלה שיבחרו ביום שבת. נושא זה ידון ויוכרע סופית בישיבת הממשלה שתתקיים ביום א'.

הדתיים דורשים, כי בעלי כלי הרכב שיקבעו את יום השבתון ליום שבת, יחול עליהם השבתון מכניסת השבת ביום ו' ועד צאת השבת במוצאי שבת. לעומת זאת — בהתאם להודעות משרד התחבורה — שאינם שומרי מצוות אשר יבחרו בקם שבתון הרכב ליום שבת, ייכנס השבתון לתוקפו ביום ו' משעה שתיים אחר חצות ועד צאת השבת במוצאי שבת. זאת משום שאין להתעלם מצרכי אנשים שאינם דתיים, כאשר אין תחבורה ציבורית בליל שישי.

נמסר, כי שבתון הרכב ליום אחד בשבוע יחסוך כמות של 50.000 טונות דלק בשנה, שערכם הכספי הוא 21 מיליון ל"י. נמסר, כי במשרדי הממשלה ניתנה הוראה להשבית את הרכב ביום השבת.

התקנות להשבתת רכב ליום אחד בשבוע לפי בחירת בעל הרכב, ייכנסו לתקפם ביום א' ה־16 בדצמבר. תקנות אלה חלות על רכב מנועי פרטי, רכב מנועי דו־אופני (אופנועים) וכן רכב מנועי תלת־אופני.

רק 4 סוגים של בעלי רכב יורשו לנוע כל השבוע: נכים, רופאים בתורנות, מכבי אש ואמבולנסים, רכב מבצעי של המשטרה ושל הצבא.

שר הדתות קורא לדתיים להשבית רכבם יום נוסף

שר הדתות ד"ר זרח ורהפטיג, פנה אתמול בקריאה אל הציבור הדתי לקבל על עצמו יום שבתון רכב נוסף על יום השבת, כביטוי של השתתפות מיוחדת בחסכון הדלק.

פועל נהרג במכרות תמנע

עובד מיכרות הנחושת כי תמנע נהרג אתמול לפני הצהריים בתאונת עבודה.

ההרוג הוא יונתן יחזקאל, בן 57. הדבר קרה כאשר הוביל עובדים למקום עבודתם במכרה התת קרקעי, במכונית מסוג „וגינסונג". לאחר שהוריד את העובדים החל נוסע אחורנית. בדרכו עלה על אבן. המכונית, שהיא גבוהה יחסית, התהפכה, והוא נהרג במקום.

המנוח היה מוותיקי תמנע הוותיקים. הניח אשה, ארבע בנות ובן אחד, אשר גם הוא עובד במיכרה. ראוי לציין כי תאונה דומה אירעה לפני כמה חודשים באותו מיכרה וגם אז נהרג עובד, כאשר מכונית מסוג זה התהפכה והמיתה אותו למוות. (ש)

מחלקת ההספקה של ספרית פועלים

לתשומת לב המורים למלאכה!

נמצאים במחסננו ספרים למלאכת־יד ולהוראות למלאכה. בהזמנות נא לפנות ישר אלינו.

*

ספרות מקצועית מחוץ־לארץ.
מתקבלות הזמנות לספרים מהו"ל וחתימות על כתבי־עת מקצועיים מכל הארצות.
נצל את המענק לספרות מקצועית בעיקרת אצלינו!

מחלקת ההספקה של ספרית פועלים

תל־אביב, רח' אלנבי 73, ת.ד. 526, טל. 611431.

מיתקן ההמתקה החדש באילת יופעל בינואר

„הנדסת התפלה" תייצא לחו"ל 7 מיתקנים

מאת דוד מרטיס, סופר „דבר"

הרצת מיתקן גדול להמתקת מי־ים באילת, מתוצרת חברת „הנדסת התפלה לישראל", תחל בינואר 1974. המיתקן יפיק 3,700 ממ"ע מים ביממה בתהליך חדש שפותח בישראל, זיקוק רב־שלבי.

למעשה עמדו להריץ את המיתקן באוקטובר השנה, אולם מלחמת יום הכיפורים גרמה לדחיית ההרצה. מיתקן־ניסוי של „הנדסת התפלה לישראל" הפיק 150 ממ"ע מי־ים ביממה. ההשקעה הכוללת במיתקן החדש תגיע ל־7.5 מיליון ל"י ומי הים יגיעו אליו דרך שתי בארות, שנקדחו ונוידו במיוחד למטרה זו בקרבת הים, בהשקעה של 600,000 ל"י.

מיתקן־ההמתקה החדש, שיפעל בשיטת הזיקוק הרב־שלבי — השלישי באילת — יספק כמות ניכרת של מים מתוקים לתושבי אילה ולתיירים. מניחים, כי עלות המים המומתקים בו תהיה שתי ל"י למטר־מעוקב.

הצנרת במיתקן החדש מאלומיניום, הזול יותר מנחושת. ההמתקה נעשית בטמפרטורות נמוכות, תוך שימוש בקיטור־פליטה הזול יותר מבחיר הקיטור שמשתמשים בו בשיטות המתקה אחרות.

מנכ"ל „הנדסת התפלה לישראל" נתן ברקבן סיפר, כי על אף גיוס 50 אחוז מהעובדים, לא הפסיק המפעל את ייצורו. החברה סגרה את אגף המחקר והפיתוח, העבירה נשים לעבודת הייצור ובכך נכנסה למשטר עבודה של שעת חירום. לפני זמן מה ייצאה החברה מיתקן־המתקה אחד לחו"ל ובמשך החודש היא תייצא כלויה מיתקנים נוספים, בשווי 850,000 דולר בקירוב. בימים אלה קיבלה החברה הזמנת־יצוא לשבעה מיתקני־המתקה נוספים, כל אחד בכושר הפקה של 350 עד 400 ממ"ע מי־ים ביממה, בשווי כולל של 1.5 מיליון דולר. החברה מקווה, כי עד פברואר 1974 היא תקבל הזמנות־יצוא נוספות של מיתקני־המתקה במיליון דולר.

שרידי בית־כנסת מהמאה השנייה נחשפו ליד מגדל

מאת סופר „דבר" בגליל

שרידי בית כנסת עתיק, כנראה מהמאה השנייה לספירה, נחשפו על ידי פרופ' קורדובה ורצ'יליר באתר החפירות במגדלה שליד היישוב מיגדל.

פרופ' קורדובה מאיטליה, הכהן בראש המנזר הפרנציסקני בכפר נחום, השף קורה של ספסלי אבן־בזלת לאורך קירות אולם המרצף פסיפס בזלתי וכן עמודי שיש המעידים לדעתו על סגנון ארכיטקטוני של בתי כנסת יהודים בהמאה השנייה.

בקרבת מקום נתגלו גם שרידי כנסיה שנבנתה כנראה במאה הרביעית לספירה. כן נחשפו באתר החפירות תעלות מים ובריכות מרוצפות אבני בזלת.

אתר החפירות במגדלה שייך למיסדר הפרנציסקני. הנוצרים בדורות היו את האתר עם העיירה מגדלה — מקום הולדתה של מרים המגדלית כמסופר בברית החדשה. עד למלחמת תש"ח היה במקום כפר ערבי קטן בשם מיג'דל.

משרד העבודה

הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח האדם במשק בשעת חירום

הודעה למפעלים ולמוסדות

הננו להביא לידיעת המעסיקים והעובדים על הפעלת הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח האדם במשק בשעת חרום, אשר תעסוק בנושאים הבאים:

- סיוע למפעלים והעברת מידע על אפשרויות וויסות משאבים (כוח־אדם, ציוד וכושר ייצור).
- סיוע מקצועי, ניהולי וטכני למפעלים ולמוסדות בהתארגנות מחודשת לאור המצב.
- סיוע בקליטת עובדים, הכשרה, השתלמות והסבה מקצועית.
- סיוע בכל נושאי כוח־האדם אשר בטיפול משרדי הממשלה והמוסדות.

לוועדה יפנו מפעלים ומוסדות המעוניינים לקבל סיוע או מידע בנושאים הבאים:

א. מפעלים בהם קיים עודף כושר ייצור או ציוד עודף והם מעוניינים בבדיקת אפשרויות ניצול עודף כושר הייצור ע"י מפעלים אחרים במשק.

ב. מפעלים בהם נמצאים עובדים עודפים (באופן זמני) והם מעוניינים בבדיקת אפשרויות הכשרתם מחדש, הסבתם המקצועית או העסקתם הזמנית במפעלים אחרים.

ג. מפעלים בהם קיים מחסור בעובדים והם מעוניינים בעזרה בקליטה, בהכשרה ובהדרכת עובדים חדשים.

ד. מפעלים בהם קיים חוסר בכושר ייצור (או בציוד) והם מעוניינים במסירת עבודות למפעלים אחרים במשק

המפעלים והמוסדות המעוניינים יפנו בהקדם לוועדה, תוך ציון פרטים מלאים ככל האפשר על סוגי הציוד, העובדים, כושר הייצור והסיוע הנדרש.

נא לפנות אל הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח־האדם במשק בשעת חרום, המכון לפריון העבודה והייצור, ת. ד. 33010 ת"א, טלפון 253131 קו פנימי 307, 305.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל־תעופה לוד

עבור יחידת המחשב־ממ"ן
נפתחה ההרשמה לקורסי:

* תכנות מחשבים
- נושאי הלימוד:
  ציוד מחשבים, אריתמטיקה בוליאנית, יסודות תכנות, עקרונות עיבוד נתונים, מערכות הפעלה·
  שפות תכנות FORTRAN ו־COBOL ציוד תקשורת·
  הקורס יימשך 4 חודשים בתנאי מילגה·
- כישורים:
  מהנדסים ואקדמאים במדעים שונים· ידיעת השפות עברית ואנגלית·
  למסיימי הקורס בהצלחה מובטחת עבודה מעניינת·

* מפעילי מחשב
- הקורס יימשך כ־6 חודשים (חודשיים לימוד עיוני, 4 חודשים לימוד מעשי תוך כדי עבודה)·
- למשתתפים בו תשולם מילגה·
- מתקבלים משוחררי צה"ל, בוגרי תיכון בעלי תעודת בגרות או בתי"ס מקצועיים.

- המעוניינים בקבלת פרטים נוספים, מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד·

בהלאות חמש שנים לפטירתו של המוסיקולוג

מנשה רבינא ז"ל

תיערך אזכרה על קברו בבית־העלמין בחולון ביום ראשון, י"ד בכסלו תשל"ד, 9.12.73, בשעה 3.30 אחה"צ. הסעה מבית המנוח, רח' דיזנגוף 22, בשעה 3 אחה"צ. מוקירי זכרו נפגשים ליד השער הישן.

המשפחה

אנו אבלים על מותה ללא עת של

סופי גייגר

(בת שרה ושייקה לבית מוילה אגבילה, ארגנטינה)
הלויה תתקיים היום, יום ו', י"ב כסלו תשל"ד, 7.12.73, בשעה 13.00

המשפחה
ובית נוה־איתן

מלאה שנה לנפילת בננו חברנו

מיכה פיכמן ז"ל

נעלה לקברו בבית־אורן ביום שלישי, 11.12.73, בשעה 3 אחרי־הצהריים.

הסעה מחיפה בשעה 2 מק' 91 ליד תחנת הרכבת. ערב לזכרו ייערך במרום גולן ביום רביעי, 12.12.73, בשעה 8.30 בערב בהשתתפות יזראל גליל.

המשפחה
בית אורן
ומרום גולן

המועצות האזוריות והישובים בנגב

אבלים על מות

דוד בן־גוריון ז"ל

מקור ההשראה לפיתוח ויישוב הנגב

ועדת הנגב

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו

לאה דונסקי ז"ל

(לבית אוסטרובסקי)
מבוגוסלב

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, י"ד בכסלו תשל"ד, 9.12.73, בשעה 4 אחה"צ.
יוצאים מבית המנוחה בכפר־סבא, רח' התחיה 10.

המשפחה

במלאות 30 למותו של חברנו

יוסף בורלא ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, י"א בכסלו, 9.12.73 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בעין חרוד איחוד

המשפחה
בית עין חרוד איחוד

ביום השנה לפטירתה של יקירתנו, צדיקת הנפש

דבורה אופנהיים נ"ע

לבית רייז (מסוסנוביץ)
נקיים אזכרה ועליה לקברה בבית העלמין החדש בחיפה, ליד כפר סמיר, ביום שני, ט"ו בכסלו תשל"ד, 10.12.73, בשעה 4 אחה"צ.
אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 3.30 אחה"צ מרח' זבולון 11.

בעלה — אליהו אופנהיים
בתה וחתנה — רחה ונתן בבלי
נכדיה וכל קרוביה

אם טרם קראת

הופיעו מהדורות חדשות של רבי־המכר

מאה שנה של בדידות — ג. ג. מארקס
הלם העתיד — א. טופלר
העבר — יצחק בשבים
הפירות וילדים — אליסטר מקלין
הפרדלס — ג. די לפמדוזה
הדבר — א. קאמי
אני השיפוטים — ג. לאפיקהדיל
בעל זהב — ו. גולדינג
זורח השמש — א. המינגוי
גן פינצי קונטיני — ג. באסאני
בני ידי — משה שמיר

עם עובד

האגודה למען החייל בישראל

הנהלת האגודה

ק. ח. ד.
(קבוצת ההתנדבות לאגודה)

מזמינות אתכם

לשוק המציאות
הפיל הורוד

בו תמצאו כל אשר רציתם לרכוש ולא העזתם...

הפיל הורוד -

מתקיים בימים
ב' (10.12.73) בשעות 16.00—22.00 (ברציפות)
ג' (11.12.73) בשעות 10.00—19.00 (ברציפות)

במלון שרתון ת"א אולם העצמאות

ההכנסות להקלת תנאי השרות של חיילינו בחזית

להתראות בפיל הורוד

מחר בטלויזיה

מוצאי־שבת
8.12.73
בשעה 20.05
ראיון עם
מיכאל חזני
שר הסעד
ויו"ר מטה ההסברה של המפד"ל

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת הפועלות
ארגון אמהות עובדות
מועצת פועלי חיפה

שוק התערוכה המסורתי

בחסותו האדיבה של שר העבודה — הח' יוסף אלמוגי

ובהשתתפות: המזכירה הכללית של מועצת הפועלות — הח' בבה אידלסון
ראש עיריית חיפה — הח' ירוחם זייזל
מזכיר מועצת פועלי חיפה — הח' אליעזר מולק

הפתיחה במוצאי־שבת, י"ג בכסלו תשל"ד, 8.12.73 בשעה 5.30
באולמי „גיל" רח' הרצל 41
הכניסה לפתיחה — למוזמנים בלבד.

דיין והאמריקאים

מאת נחום ברנע,
סופר "דבר" בארה"ב

ביקורו הנוכחי של שר הבט־חון משה דיין בוואשינגטון אינו דומה, מכמה בחינות חשובות, ל־ביקורים קודמים שלו. פגישתו של דיין עם אישי הממשל — לפי התכנית יועד היום עם קי־סינג'ר ועם סגן שר ההגנה קלמנץ — אינה מלווה הפעם באותה הרגשת כוח ובטחון שאפיינה פגישות קודמות. אין זה סוד, כי הממשל האמריקאי הופתע ו־אוכזב מצה"ל, בעיקר בשל ה־טעות של צרב המלחמה הקשיים בשלבי המלחמה הראשונים. לכך מתוספות הידיעות, המתפרסמות כאן בהרחבה, על דרישות בית־ראל להתפטרות דיין ועל הול־שתו במערכת הפנימית. הפו־ליטיקה הצבאית. יש לזכור ש־לאחר ישראל היתה ארה"ב ה־ניזוקה העיקרית במלחמת יום כיפור. אין להתפלא, אם פקידים בממשל זוקפים הרבה מנזקים אלה לחובת תפיסותיו של משה דיין והנהגתו כשר בטחון.

כידוע, הגיה קיסינג'ר תכמהו במורת מכרז ההגנה, שישראל תבה את המצרים והסורים תוך שניים־שלושה ימי לחימה. בשי־חה עם עורך "אל־אהרם" חסנין הייכל, שקטעים ממנה התפרסמו שלשום ב"ניו יורק טיימס", אמר קיסינג'ר, ש"ארה"ב ביקשה להשיג הפסקת אש יום לאחר תחי־לת המלחמה לא כדי להגן על ישראל, אלא למען הערבים. ה־מומחים שלנו האמינו כי אם יפתחו (הערבים) במלחמה, ייחשפו ל־התקפה מוחצת של ישראל."

כאשר בתום השלב הראשון ל־כלחמה הפכה הבקשה הישראלית לאספקת־חירום לדחופה וחיונית ביותר, הופתעו האמריקאים עוד יותר. פקיד בכיר במחלקת המדי־נה דיבר בשיחה עם ישראלים על פרטי ציוד שנדרש, אף ש־היו חייבים להימצא במחסני צה"ל. הוא הדגיש טענתו בהזכיר פרי־טים בלתי־מבצעיים וחלקי ציוד אישי אלמנטאריים. מומחה במשר־רד ההגנה, ששוחח עם פקיד יש־ראלי, דיבר על ה"מיתוס" על צה"ל, שהטעה את המומחים ה־אמריקאים להגזים בהערכת כו־חו. עם זאת הוסיף שבחים רבים על היכולת שגילה צה"ל בהמשך המלחמה, ובעיקר על הישגי חי־לות האוויר והים.

המלחמה חייבה את מערכת ה־בטחון האמריקאית להפקת לקחים בקנה־מידה גדול. הוחל בבדיקת כלי הנשק הסובייטיים שנתגלו לראשונה במלחמה זו והסתבר של־ארה"ב אין תשובה מלאה עליהם: טילי סאם־6 וטנקים ט־62 שלפי פר־סומים בעתונות האמריקאית נמצ־אים עכשיו בבדיקה בארה"ב. אבל הלקחים מקיפים תחום רחב יותר: יש לבדוק מחדש את יעילות ורוצות המודיעין, לתגבר ולייעל את מערכת אספקת החירום ה־אווירית (מטוסי "גאלאקסי" הצדי־קו את בנייתם, אך נדרשים מטו־סים נוספים) ולחזק יחידות בסוויט־טות כדי שתוכלנה לבלום התק־פת־פתע דומה של נשק סובייטי. הפנטאגון דורש תקציב מיוחד של למעלה מ־4 מיליארד דולר למי־מון השיפורים הנדרשים בעקבות המלחמה, כפליים מהסכום ה־נדרש להשלמת ציודה של יש־ראל.

השבועון "אוויישן ויק", המצו־רה יותר בכל פירסום גלוי אחר בדעות הרווחות בקהילה הבט־חונית האמריקאית, פירט השבוע את לקחי המלחמה בעיניים אמרי־קאיות:

● הגנת טילים, יעילה ככל שתהיה, אינה יכולה לבלום מת־קפה אווירית נמרצת. כמו ב־מתקפה האמריקאית על האנוי בדצמבר שעבר הצליחו הסובי־טים גם הפעם לגרום נזק עצום למטוסים האמריקאים. אך התמו־טטו לבסוף והשאירו את השטח חשוף למטוסי חיל־האוויר.

● עליונות אווירית ניתנת ל־השגה רק באוויר. המטוסים ה־ערביים היו מוגנים היטב על ה־קרקע. בניגוד למלחמת ששת ה־ימים, וישראל השיגה עליונות אווירית רק לאחר קרבות אוויר קשים.

● הטנקים הישראלים ניזוקו

(המשך בע' 12)

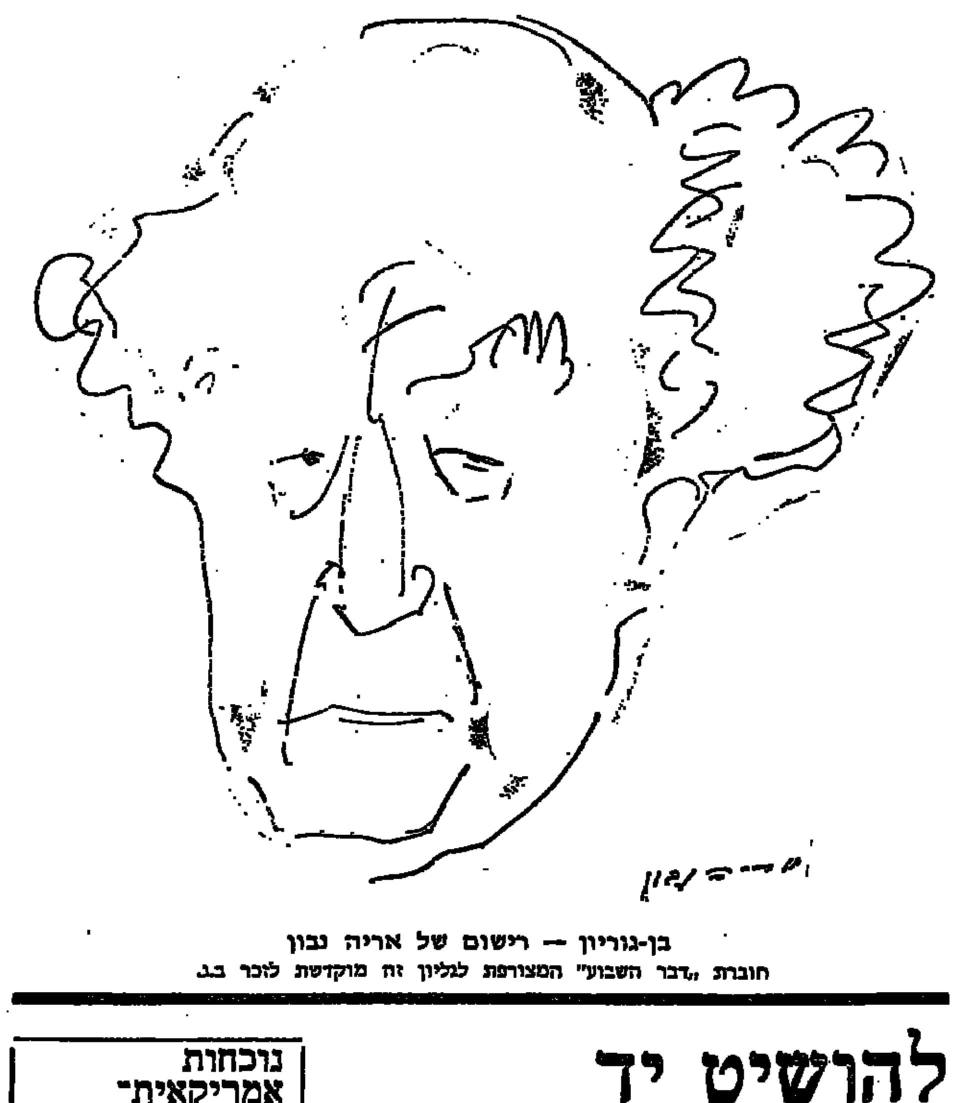

בן־גוריון — רישום של אריה נבון

חוברת "דבר השבוע" המצורפת לגליון זה מוקדשת לזכר ב.ג.

נוכחות אמריקאית־סובייטית עדיפה על ערובה של כוח או"ם

להושיט יד לסובייטים

מאת חגי אשד

במסגרתה של ועידת דנוה היא להגיע להסכם שלום בין ישראל לבין מדינות ערב, אך קרוב ל־ודאי, כי יקשה מאוד להתקדם לקראת מטרה זאת מבלי שתושג תחילה הבנה בין ישראל לבין ברית־המועצות בכמה שאלות־מפתח. השגת הבנה בין ישראל לברית־המועצות נראית כחלום ב־אספמיה, אך חובה להודות, כי השגת שלום עם מדינות־ערב אינה נראית קרובה או קלה יותר.

בלי הבנה ישראלית־סובייטית לא יהיה אפשר להגיע לדרגה סבירה של ודאות בנוגע לבעיית החיוניות לישראל — גבולות בט־חון, כוח הרתעה כלפי הערבים, עומק אסטרטגי מספיק, מרחב התר־עה הכרחי וערובות בטחון בין־לאומיות אמינות. האמת המצערת היא, וסכנה חמורה כרוכה בהת־עלמות ממנה, — שבידי ברית־המועצות אמצעים רבים ומגוונים הן בתחום המדיני והן בתחום הצבאי לסכן את בטחונה של יש־ראל, לסכל השגת שלום יציב בין ישראל לבין מדינות־ערב ואף לשים לאל את ערכן של ערובות בטחון שהיא לא תהיה שותפה להשגתן ולקיומן.

נאמר בצדק, כי אחד הלקחים העיקריים של מלחמת יום־כיפור הוא, כי בלי עומק אסטרטגי ה־זה המלחמה עלולה להביא לחור־בן, אבל בלא פחות צדק ניתן לומר, כי העומק האסטרטגי שהיה לנו לא הספיק למנוע את המלחמה ואת שיעור האבידות הגבוה, ש־הוא מעבר לסבל על־ידי ישראל. בארסנל הסובייטי מצויים טילים לכל טווח, שביכולתם לדלג מעבר לכל גבול בטחון ולכל עומק אסט־רטגי. וכשם שאין לזלזל בחשי־בותם של גבולות בטחון ושל עו־מק אסטרטגי, כך אין לראות בהם אמצעים מספיקים להרתעה, למ־ניעת התקפות ולהשבת מלחמה. שמדה, לא יוכל להיות ערך בלתי־תלוי לגבולות בטחון ולסידורי בטחון בין ישראל לבין מדינות־ערב, בלי שתתלווה אליהם התחיי־בות סובייטית להגבלת מרוץ ה־חימוש התוקפני והמאיים, במסג־רת הסכם מחייב אמריקאי־סובייטי. גם ישראל וגם אספקת הנשק האמריקאי לישראל יצטרכו להיות כלולים בהסכם כזה והזר הבלתי־נעים ואף המסוכן שימלל להיות לו, אבל דומה כי אין ממש בכך.

בידי הסובייטים גם אמצעים אחרים הקנים להם לבעשה כוח להטיל וטו על כינון הסכם־שלום בין ישראל לבין מדינות־ערב, או לפחות — להביא להפרתו ולבי־טולו תוך זמן קצר. סביר להניח, כי לשם כך מטפחים הסובייטים עתה את קשריהם עם יאסר ערפאת ומשתעשעים באורח בלתי־מחייב כופית ברעיון של תמיכה בהקמת מדינה פלשתינאית בג־בולות תכנית החלוקה בשנת 1947. אם יאמצו להם הסובייטים תכ־נית זו באורח סופי ומחייב, ייסתם הגולל על כל סיכוי לשלום ישר־אלי־ערבי. לא מן הנמנע, כי ה־סובייטים רואים בתמיכתם ביאסר ערפאת "סעיף מיפלט" מהתחיי־בויותיהם לאמריקאים לפעול יחד אתם לכינון שלום ישראלי־ערבי, למקרה שהחיזור האמריקאי אחרי מצרים יעלה יפה והנשיא סאדאת יערוך את ידידו בקהילת־ראות סובייטים.

האמריקאים מצדם מיטיבים להע־ריך את יכולת הסיכול והבניעה הסובייטית לגבי כל הסדר מזרח־תיכוני אפשרי ומסיבה זו הם מק־פידים על כך שבניגוד לעבר לא תפעל ארה"ב עתה ובעתיד בנפ־רד מהסובייטים ושועידת דנוה תכונס בחסות אמ־ריקאית־סובייטית משותפת, גם אם האמריקאים הם המורחים העיק־ריים בהכנות. הדברים התגלגלו כך שהסכסוך הישראלי־ערבי הפך לאבן־הבוחן העיקרית המכרעת של הדטאנט עתה ובעתיד. לכן נודע ערך מוגבל בלבד להיקשים מ־גורלים של סכסוכים והסכמים אחרים בעין — וייטנאם, סאל־ט, תוספת לבטחון אירופה והמשא־ומתן לצמצום החימוש באירופה. כלהבת יום־כיפור המצב של "בטוגלות־על־הסף" של ברה"מ ו־ארה"ב במלחמה זו לכני בצל את כל יתר מוקדי ההתגבדות וההפ־שרה בין שתי מעצמות־העל.

בגלל המעורבות הכבמעצמת־העליה של מעצמות־העל ניתן אולי למ־צוא את הדמיון הגדול ביותר של הסכסוך הנוכחי לבעיית ברלין, ש־טיפוסה אף היא בעצם עבור מו־קד מסוכן ביותר לפיצוץ בין־לאומי אפשרי. הלקח הנובע מדמיון זה הוא, שגם לגבי הסכסוך הישראלי־ערבי עדיפים ערובות בטחון ו־סדרי פיקוח של המעצמות הגדו־לות במישרין בתוספת לבריתות הגנה עם המדינות הלא־מעצמתיים (נאט"ו ובריתי־ורשה). אין טעם להפליג בהשוואה בין שני המו־קדים הללו ודרכי הטיפול בהם, אבל גם שיקולים אחרים מחזקים את המסקנה, כי גם בין ישראל למצרים עדיפים סידורים של "אר־בעה בכייס" (אמריקאי־סובייטי־ישראלי־ערבי) מסידורים של כוח חירום או של משקיפי או"ם מקבבים רשבב אבטה ולשון.

החשש העיקרי לגבי ערובות בטחון אמריקאיות הוא שהדאפון יחלש ויחלוף בתקופת כהונתם של הנשיאים הבאים, או לאחר הבחירות הבאות לבתי הקונגרס בארה"ב. הפיתוי האמריקאי להי־נתק בהתחייבותו הבטחונית האמ־ריקאית יגדל, אם תיהבר האפ־ליה על נוכחות או"ם, שבידה אפשר להפקיד את בטחון ישראל ואת שלום האיזור. לעומת זאת נוכחות סובייטית צבאית ישירה באיזור כמו תאלץ את האמריקאים בהיסוק על הזב להיטאר ולסייע את ניכוחם בצבידות מלאה לנר־כחות הסובייטים.

ברור שבכוונה אמריקאית־סו־בייטית כזיפה כאו"ם המורכב מ־נציגי מדינות בלתי־מזדהות ו־אירופאיות [illegible]

[illegible]

הר לכינונו של כוח אמריקאי־סובייטי משותף הם תעלת־סואץ ובאב אל־מנדב כדי להבטיח את חופש השיט הבין־לאומי והישר־אלי בתוכם. אדרבה, הצורך שי־

(המשך בע' 13)

גם "סבירות נמוכה" מחייבת כוננות גבוהה

מאת שמשון עופר

האם תחדש מצרים את המל־חמה לפני ועידת ז'נבה?

בדומה לאדם שנכווה ברותחין לא יהיה היום איש בישראל ש־יאמר, כי הסבירות לכך נמוכה (זכור לאותה הערכה במודיעין שהיתה בדיין תקפה כ־30 שעות לפני פרוץ המלחמה ושגרסה כי הסבירות שמצרים תצא למלחמה היא נמוכה). לקח נוסף של מל־חמת יום הכיפורים, לפחות ב־תחום הסמנטיקה, הוא, כי שוב אין מדברים בישראל על כך, שעל סאדאת לדעת, כי יהיה זה בלתי הגיוני שהוא יפתח עתה במלחמה, אך אנו הרי יודעים, כי "בהגיון הכיכון אין הגיון", גם קביעה זו, שהיתה מקובלת מאוד בהערכות־המצב עד למל־חמת יום הכיפורים, נעלמה מן הלקסיקון לאחריה. משהו, כנר־אה, כבר נלמד; דוגמה איפוא — כפי שמקובל לומר — כי הלק־חים יושמו.

אם תתחדש הלחימה בימים הקרובים — דבר אחד נעלה מכל ספק: לא ישראל תפתח במלחמה. מי שמצהיר על כך כאילו אמר דברים מובנים מ־אליהם, הדרושה מידה רבה של תמימות או היתממות, כאשר רומזים כאילו הכרזה כזאת יש בה משום גילוי "סודות מן ה־חדר", שיאפשר למצרים לכלכל את מעשיהם בצורה אחרת מכפי שהיו עושים אלולא השמעו הצ־הרות אלה. אם חזלנו להניח, כי המצרים (ויועציהם הסובייטים) פועלים מתוך "חוסר הגיון", צריך גם לצעוד צעד אחד נוסף ולהעניק להם את האשראי שהם מסוגלים להגיע למסקנה כזאת בכוחות עצמם. ישראל, שכיום הקצתה יוחלה למשא־ומתן יש־יר עם הערבים על הסדר מדיני ביניה לבין שכנותיה לא תוכל להרשות לעצמה שיש צעד שיט־פים על ידי העולם כולו כמפי־רה ועידת השלום הנכספת, כחות כשבועיים מן המועד שבו היא אמורה להיפתח בז'נבה. שום בר דעת לא יחשוד בישראל שהיא עלולה לעשות מעשה כזה ולכן ההכרזה, כי "אם תתחדש האש בחזיתות, לא יהיה זה ביוזמת ישראל", אין בה שום גילוי של סוד צבאי, אלא אמירת דברים מובנים מאליהם.

השאלה עלולה, איפוא, להת־חדש רק ביוזמתו של מצרים, כצעד מכוון של סאדאת. מה עשוי להניעו לכך? התשובה ל־כך נראית פשוטה לכאורה: אם יגיע נשיא מצרים למסקנה, כי התועלת שיפיק מחידוש האש עו־לה על ההישגים שהוא מקווה לקצור בוועידת ז'נבה, אם היא תיפתח בתנאי הקפאון הנוכחיים בחזית. לכך יצטרך, ללא ספק,

(המשך בע' 10)

בקיצור נמרץ!

דירות־רווחה בקריות

* קרית־ים (רח' אלי כהן)
3 ו־4 חדרים בבית רב־קומתי (8 קומות) באיכות בניה מעולה.

* קרית־ביאליק (סביניה)
3 חדרים, 80 מ"ר — בבית 4 קומות.

* קרית־מוצקין (צפון)
3 חדרים, 80 מ"ר — בבית 4 קומות

המחירים כוללים כבישים, מדרכות, ביוב וכו'.

פרטים נוספים:
"רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל' 668161
"דירות־עם" קרית־מוצקין,
שדרות השופטים 2, טל' 710191

רסקו RASSCO

על רסקו אפשר לסמוך!

תח גבוה בחזיתות

משבועיים לפני המועד שנקבע לפתיחת ועידת השלום
זה עושות מצרים וסוריה מאמץ עליון ליצירת מתח גבוה
לות — פר כדי השתררות אווירה של ערב התלקחות.
שילוב של מתיחות צבאית ומדינית בא לפרר את
זם, שהזירה עומדת לפני התפוצצות מחודשת: היערכות
ות הן בחזית המצרית והן בחזית הסורית היא בכוננות
ה במערכים היכולים להיות התקפיים והגנתיים כאחד.
זה שעה מעלה קאהיר בהתמדה את המתח על־ידי המכך
מקווה בתשובה על דרישתו של גנראל סילאסוואו, מפקד
ארים, לחידוש השיחות בקילומטר ה־101. גם הימנעות
ים ממתן תשובה חיובית רשמית בדבר הסכמתה להש־
בוועידת דנוה, יש לראותה כמכוונת להגביר את
קשה שאנו עומדים על סף מלחמה. על כך יש להוסיף,
ז, את מסע האיומים, שעורכים כל שופרות התעמולה
ביים זה ימים אחדים ובמרכזם הכוונה המוצהרת לצאת
חמה על ישראל הסוררת — ובהקשר זה יש לציין במיוחד
הכרזתו של נשיא אלג'יריה בומדיין השבוע, כי "הדרך
זה עוברת דרך קו האש".
כל התכונה הזאת מעוררת את השאלה: מה תכלית
מץ המשולב הזה להמם את החזיתות עד לנקודת־הרתי־
נסיון החודשים האחרונים מחייב ללמד את ישראל, כי
רכת ההכנות והכוונות הערביות עליה לנקוט זהירות
בית ולפעול בהתאם לכך. אין זה מן הנמנע, כי במצרים
יה סבורות, שיוכלו להשיג תועלת מדינית נוספת כהת־
ות אש ערב ועידת דנוה. אם הן חושבות כך, נראה לנו
טועות, שבעצתיהן הן טועות ודאי, אם הן כנויות, שימצאו
ישראל מופתעת ושיוכלו להגיע להישג צבאי.
אך אם כוונת ה"תרגיל" הערבי הנוכחי היא להפיק יתרו־
ממלחמת־עצבים נגד ישראל, חובה היא להדגיש: בעוד
לחץ מסוג זה ודאי לא ירכך את ישראל, הרי צעם
רכות צבאות בשתי החזיתות זה מול זה יש בה סכנת
קחות, אפילו אם שום צד אינו מעוניין בה. במקרה זה
יב מצרים לעשות, אם תסתלק מן המשחק באש על־ידי
ה לשיחות הק"מ ה־101; הרפיית המתיחות בחזית המצ־
תביא ממילא לצמצום הסכנה בחזית הסורית.
אולם יהיו אשר יהיו כוונות קאהיר ודמשק — ישראל
ה נוטלת סיכונים וצבאה ערוך לכל אפשרות.

סוף את האזרח

בודדות. מבין עשרות אלפי המכוניות הפרטיות העוסות
ך כל בוקר, נעצרות כדי לאסוף את האזרחים המצפים
תנות האוטובוסים. וכך בשעה שהכל יודעים, מדוע אין
מכובסים כנגיעים, כהפבהדה בעורף הייבת להיתבך ושעוד
ביכר נצטרך לחיות במציאות של היום.
המוסדות הרשמיים קראו קריאה נבונה הדרושה לאסוף
לים. אך רק בקול ענות חלושה פנו לנהגים להסיע ילדים
ית־הספר, פועלים לעבודתם ועקרות־בית לשוק. כבדו

התחבורה וארגונים ציבוריים היו יכולים לפעול כאן הרבה יותר מספלו ולגלות יותר דמיון ויזמה. בכל זאת אין להטיל עליהם את האשמה למיעוט הסולידאריות האזרחית. האשמה היא בהעדר הוראה מספקת מצד הפרט, שלא הסכיל עדיין לעמוד על משמעות המצב ועל חובת כל אחד כלפי חברו.

נכון, אמנם, כי ציבור הנוסעים אינו כקל תביר על פעם הנהגים המוכנים לסייע, תכופות עוצרים מכונית בבקשת הסעה למרחק, שבנקל אפשר לעשותו ברגל. לא אחת מוטרד הנהג העוצר בחקירת כת־דרבב "לאן אתה נוסע?" ו"אולי תעשה סיבוב קטן?". בקשות וחקירות כאלו לא רק שאינן אוהבות אלא גם דוחות נהגים סולידאריים או מספקות תירוץ לנהגים בלתי־סולידאריים. לכן, כשם שיש לקרוא לנהגים לסייע בידי האזרח, כך יש לתבוע מהנוסעים שלא יהיו לטורח מיותר על המוכנים לאספם.

פרשת ווטרגייט הצרפתית

השביתה הכללית ששיתקה אתמול את התחבורה הציבורית ובן את רוב התעשייה והמסחר בצרפת לא היתה רק הפגנת מחאה על האמרת יוקר המחיה. ודאי, השכירים ממורמרים על שהם נאלצים להוריד את רמת החיים טוב וכוב, בשל ירידת ערכו הריאלי של השכר. אך הנאומים שהושמעו באוזני הרבבות הרבות של מפגינים בפאריס נתנו ביטוי לדבר־מה ההורג הרחק מעבר לבעיית שכר ואינפלציה. המדובר בתופעה שהאמריקאים כינוה עוד בימי הנשיא לינדון ב. ג'ונסון המונח "פער אמינות".

"פער" — או תהום — האמינות אינו המונח היחיד, שה־צרפתים שאלוהו בימים אלה מארה"ב. יש להם עתה גם "פרשת ווטרגייט". אור ליום ג' נתגלו במשרדי המערכת החדשים של השבועון הסאטירי "קנאר אנשאנה" חמישה "שרברבים", בשעה שעסקו בהריצות בהתקנת מכשירי האזנה. גילוייו של "קנאר" על השחיתות, שפשטה בממשל הגוליסטי, הביכו לא אחת קשות את ממשלת צרפת. על כן שקופים כניעיה לנסות ולגלות תוך כדי הפרת החוק מי מדליף סודות בין המטבחים של ארמון אליזה ואותל מאטיניון.

אין המדובר במקרה יוצא דופן. שר הפנים נדרש, בית־אילתה פרלמנטארית, להכחיש או לאשר שבקומה החמישית של המטה הכללי של המשטרה בפאריס פועלת מעבדה להת־קנת מכשירי ציתות והללו מרושתלים, בשרירות לב ובשפע, בהתאם לראות עיניו של שר הפנים ואישים אחרים.

הכחשת שר הפנים הצרפתי זוכה עתה לאותה מידה של אמון, שבו נתקבלו בשעתו הכרזותיו והגיגיות של הנשיא ניקסון על טוהר הכפיים של צוות עוזריו הקרובים. המוד לא כהות, בנקודת ראותו של הממשל הגוליסטי, הוא חוסר האמון הכללי בצרפת כלפי הטענה כי מדיניותה הפרו־ערבית של הממשלה כמעט היסבה את הכלכלה הצרפתית מתוצאותיה הקשות של מדיניות הסחיטה הערבית. הודאתו המאוחרת של שר הכלכלה ז'יסקאר ד'אסטן, שהוטבעה עתה, כי אכן, צרפת אינה אי בודד, כאורך ובחוסן, לא היא שתשקם את האמינות שהתערערה.

לסיכול הכשלה שמאלנית בחוץ וגל פטריוטיזם מזוייף בבית

תי החזיתות ל מלחמת היהודים

אריה ל. אבנרי

ות הבדיקית של מפלגת
, כפי שבאו לידי ביטוי
בן 14 הסעיפים, יש בהן
למכבים שימשכו של המפ־
ל הקו המדיני שלה בעתיד
יקורת התקפה בכבי בירור
מן המפאלגים הרואים את
כקנאי השלום, ומאלה הט־
כי הלאומית היא נחלתם
יעה, המשמבה וההסתגמות
במיוחד בשל המוזרות הק־
ובאות, נזקן לא יהיה חולה,
ואנו רגילים בקצף הגולה
בחזיתות. קרוב לודאי שהן
נזק שליטי בידי בוויה,
נס על עתיד הארץ, ומצד
ישאיל צלקות עמוקות ברק־
חברה ובחסים הפנימיים
קת התפקידים בין שתי הא־
ות, מימין ומשמאל. תהיה
ומומדית, ועלינו לקדם את
את ההכשלות ולעשות ככל
ד כדי להקנות את עוקבן
וכדי לחסן את החברה בפ־
[illegible]

אותה. כך, למשל, ניפחה בארץ את ענייני מסמך גלילי עד כדי כך, ששפוט הצרפתי (— יהודי) של המצרים, אריק רולו, טען ב"לה מונד" שאותו מסמך היה בין הגורמים שהאיצו את פרוץ המל־חמה ועל סמך סברה זו יוצא להר־נאי במוסף "הארץ" בשקפיקציה נגד ההתנהלות בגליל, לאחר שהוא קנה את ההשערה של רולו. כך מתגלגלים החדים ומתגברים בכוח כבבם.

לכן אין זה מספיק, שמפלגת העבודה אימצה את מצע השלום בן 14 הסעיפים, שלא זו בלבד שהוא בנוי על הסכמה המשותפת של דעות כל חבריה, אלא הוא מבטא את העיקרים הלאומי הבסיסי ביותר של ישראל. על מפלגת העבודה המצווה לדרוש את אימוץ העם והמיסכון במאבקי השלום השאה־נים, שתיאבק עליהם הממשלה בנתיה, ועם זאת להגביר ולהאי־דיר את ההסברה בחוץ, כך שתר־כבל תגבולת הכוח. כי המצע הוא דו־משמעי וקבות, וכי להוך הזק יותר של הערבים וכל מתוחכים עשוי להדוף אותנו אל קרי גניזה מהולכים.

בחזית זו לא יהיה נפלם במל־חמת יהודים גם בחוץ, שכן רבים מידידינו הלא־יהודים מחפשים נקודות אחיזה כיצד לצאת בסבך הסכסוך הזה עם מירב ההיתנדים לערבים ומוכנים לאמץ להם כל בייכוס אשר בא מן הצד ההד־די. [illegible]

*

לעומת נסיונות ההבחלה של המגאלגים בחוץ צפויה סכנה בהר־קנאות הלאומית הגוזיפת. [illegible]

— גוריל כבר הבין לו את האלבב לפני שלוש שנים, כאשר מתעכל להפסקת־האש. הנימוק העיקרי ל־פירוק בממשלת הליכוד היה, כי בהסכמה להפסקת־האש ההליכה הממשלה על הלוחות־המודים של הארץ. הלוחם הראשי לפירוק ממ־שלת הליכוד היה מנחם בגין. בזאת הוא נאמן למסורת "חרות" המה־הדרת, המפלגה הרביזיוניסטית: כאשר המציאות בשטח הבהת בשיר לה אהדיוזת ובהן תשובות מעשיות למצב נכוני, ההקפקה ההגיונה כהאדרית והנוכה — אלה הוטלו על שכם החולת ההתנהלה באשרה בסהרותה האידיאליוזה.

כך היה בשנת 1933, כאשר צריך היה להציל את יהודי גרמניה וה־כורים — המלאכה הבלתי־מקובלת של משא עם נציגי הרייך עשה ארלוזורוב, ולכן זהה בהוראה בר־גד; כך היה במאבק עם הבריטים בימי הכבוה ובביוזה, כאשר הגור־עה העבודה הוקעה כ"סבבלסים"; וכך היה בחתימת הסכם השילומים כאשר הפטריוטים הגדולים עלו על הכנסת ורגמו אותה באבנים.

תודה לאל — והיה מי שהציל לפחות חלק ברכוש יהודי גרמניה, והיה מי שנאבק על הקמת מדינת היהודים ולו בחלק של א"י, והיה כי שלא הכאיר את שפל הגרמ־נים בידי רוצחיהם.

[illegible]

ואל הקדרים הניתנים לפירוש — היעד החיוני ביותר הוא עתה הש־גת השלום. המאבק עליו יהיה קשה עם אויבינו בחוץ, כאשר בכלי־לים כבפנים כזימים בדקת מעוגר היגד: הוא יהיה קשה בפנים כא־שר העוסים לכבן המגהו יעמדו דהות מאר ההמבוזה, כובים והיק־ביי.

על מפלגת העבודה והמערך לק־דם את הרעת־הנוך ואת השנפה בגל פטריוטיזם מזויף בבית. עלינו לצאת בקומה־זקופה אל הבובי ישראל, להמים נסיבת הבריתות השלום של פברה עם גבולות בבי הגנה, כדי להבטיח את המכיך גיר דולבו והתעצמותנו בכל התחומים. עלינו לצאת נגד הרוחות הרעות אשר תמורה הדמגוגיה הלאומית. המערכה היא על חינוך הציבור לאחריות לאומית ולהדרכת הקיקר התהיזי לנו ביותר, המאבק על השלום בפנים הוא מאבק נגד הד־דכהוך, היאוש ושפלות־הרוח ש־הורשים כל אלה המקווים להיבנות מן הגל העכור והפוקד אותנו אח־רי מלחמת יום הכיפורים. עלינו לזכור ולחזור ולהזכיר, כי עם מיד את ונוהרך הבדבות הזדיה היה באז ובתמיד טרף קל להכבאה.

איכורן מצע השלום של המפלגה על־ידי ההלך המכריע של ציבורנו אינו איפוא רק למען היחד כבי־כוהם של נציגינו בבר"ס בוועידת השלום, אלא בראש ובראשונה אבר־בבי להפלות אל רוח הכם בן הכםל שהוא נתון בו, לבבירת איתנינו ולבפיון דעתו.

אלכימיה

מאת חיים איזק

קשה להיות ישראלי. לא רק כלה שנבה באוקטובר ואילך. המכל הוא להיות אדם אחד ל־כמה שנים להילחם וכשעות הרגילות־בכובל שביכינן להיות זהיר בכל עת לשירות. בשל הכבים שאין כבודו לכובת, ה־כתם להיות במדה בין הפעמים ובמפעם הפקר להחכמים ולרועבי חים — כל זה אינו ברמר את היוך של הישראלי בי־מיו.

יש כביים, שבהם הוא שומה את ברויתו, לפעמים הוא אפ־י בהמשך ובהתהולל קבת. אבל בכל פעם הוא חוזר אל המב־כב הבסיסי של הפוקה כהבה הנמהדים הים ושל הרדה לפני זה. באווק לשת כל שפליות יש שבעקרת בלבבו אבנת כבר־דה: מה יהיה? הלא מ נ כ ד ה להיות להה אינה סוף!? הוא א · · אפשר שלא יהיה סו־פא, שלא יהיה פתרון!

ואז בנים תשוף הישראלי המבלתן לידי האשמת עצמו: אם אין ליראות עצמו מוצא, אם הדרך לשלום נראית חסומה, אין זאת כי אני אשם, כי אני לא עשיתי די לפריצת הדרך והוסרת המכשולים, כי אני מי־פהי במעקר את איבת הער־בים, כי אני עוררתי בהם הכמ־ה, ורק בי תלוי הדבר, שה־שנאה הזאת תשוף ושיתופי ו־עזה ושלום יבואו לשכון בי־נינו. שהרי א ח ר ת אי אפשר!

הן לא יתכן שלנצח תאכל חרב. זה בניגוד לנסיון שבים ובניגוד לשכל הישר! ואם לא הגענו לשלום עד כה, הרי רק מכום שלא חכמנו די, מ־כום שלא התאמצנו די, מכום שלא הראינו נדיבות די. קשיחותי והויתורי הן שהוו ב־עוכרי...

במסקנות כפירה ראציונאלית אלה של הישראלי המפוכח המסתתפת ביחוד בימים אלה — בימים הקודמים לאחר יום כיפור — על דפי כל העתונים ועל כל במות הציבור, מזכירות לי לפעמים את הוראת ה מ ־ ד ע י ת המתהולה, שבה הד־זיקו חכמי ימי־הביניים בתו־רת האלכימיה. ההבירה כי יש דרך להפוך מתכת נחותה לזהב לא היתה להם פרי אמונה אי־ראציונאלית אלא תוצאה של ני־סוי ותהיה: הרי א ח ר ת אי אפשר! הרי אבן־החכמים, ש־בה גנוז סוד הפיכת המתכת בזכרת זהב להזהב! ואם לא נמצאה עד עכשיו, אין זאת כי יש להעלות את הקולר בהת־ר כ ל ו ת נ ו בחיפושים אחריה א ב ט י ו ל ו ת י נ ו! נותחו את התכיסות ואת הכלילים ב־אביקים ובשפשפות עד לדרגת החום הראויה — ו א י א פ ש ר שלא נגיע הזהב ניצק לנוש ה־מזורה!

*

אין אני בא לומר, חלילה, ש־אין אנו חייבים לעשות את הכל למען "גילוי סוד הזהב" למען כינון שלום בינינו ובין שכנינו. אף אין אני טוען, ש־כבר עשינו כל מה שיכולנו ל־עשות. אין ספק, שגם נכשלנו לפעמים בשגיאות וב"בחדליבה", שלא היה בהם כדי לקרב אותנו אל המטרה הנכספת.

טעותי היא נגד הוראאת ה־ראציונאלית של אותם הפוס־קים, כי השגת השלום אינה אלא פונקציה של מעשינו, כי כל אנשי־דיעתנו האמצרי ו־הנואשי כורה, שבאבק כן ובתמיד שלנו לא י ו כ ל ש ־ ל א להביא את השלום בינינו, ועל כן לא גזירה היא, שנהרוה זה את זה במלחמות כדי מבה שנים.

הבתהיאבב של בעלי אמונה זו הוא, שגם הצד־שכנגד, ה־צד הערבי, פועל רק מבור כניים ראציונאליים בסכסוך אתנו ולכן אפשר לבבוא מסר־לות אליו בדרכים ראציונאל־יות, הם מתעלמים, ככל ה־נראה, מן המבקן הרגשי הב־בים, המכבור על כל שיקול הגיוני בצד הערבי ככל בבר־רובר בישראל.

הישעני שתפביך זה אינו ניתן לריפוי או לסילוק בבומר חת קסמים "אלכימית". לכל הבוסב הוא נביון של התהליך כמהוך ובלבוב, ספק הוא, אם בי שמבטיח קפנדיה אל השי־לום בישוב עמנו, תסבו וסבר לגוהר של הישראלי לא יהיו נשברים בין הרמיות על אבני המלבים הבבבה לבילוי.

התלכדות ללא התלהבות

מאת דניאל בלוך

מי שישב ברציפות בדיוני מרכז מפלגת העבודה מיום רביעי בבר־יר ועד יום חמישי לפנות בוקר, חש בהתגברות ההדרגתית של ה־מתח עד לכף ההתפרצות בשעות הערב המאוחרות. דיוני המרכז נפתחו באקורד חזק עם נאומו של סגן ראש הממשלה יגאל אלון, שהיה נאום חזק, נאום של הסקת מסקנות מן הנסיבות המשתנות, נאום, שאילו היה מתקבל כקו ההנהגה, היה יכול להוביל את ציבור תומכי המפלגה והמערך. אולם גם בנאום זה היו ליגאל אלון מספר „התחלקויות" שהפ־חיתו מן הרושם החזק. היו כמה התבטאויות בבחינת „אני את נפ־שי הצלתי", והטענה של ישראל גלילי יכלה להתפרש כרצון ליצור אבחנה חשיבתית, בין אנשי ההנ־הגה השייכים לחטיבה „אחדות־העבודה" לשעבר ובין אנשי ההנ־הגה השייכים לחטיבה רפ"י ל־שעבר.

בכל מקום, דבריו של יגאל אלון שימשו פתיחה נאותה לדיון גלוי־לב ומעמיק, כפי שגולדה מאיר הגדירה את ישיבת המרכז, שבה „יאמר הכל וישמע הכל", בלי כל עשר להשקפות שהובעו בדברים. אין ספק, כי הנאומים המרכזיים במרכז היו, מלבד נאומו של יגאל אלון, נאומיהם של יצחק בן־אהרון, שמעון פרס, משה דיין ופנחס ספיר, שהצטרפו יחד עם נאומים אחרים לבכות של בירור רציני וכן, תהיה ההשקפה האי־שית של הטובע אשר תהיה. אני, לבשל, איני שותף להלך מחשבותיו של שמעון פרס, אבל אי־אפשר להתעלם מבאופן החשוב ובהתצגה הרצינית והמבריקה של תחיתו שלו.

מבחינת החשיבות הציבורית היה הנאום המרכזי נאומו של משה דיין, ניכר היה בו, שאיננו מתחמק מאחריות, שהוא מנסה ל־הסיק לקחים מהמלחמה ושהוא מת־ייצב לפני ציבור שלוחיו בכל גילוי הלב והכנות. ניתן לומר, כי אילו היו דיוני המרכז נפ־סקים לאחר נאומו של משה דיין, התבשבשות היו נצרכות מיד. היתה מפלגת העבודה יוצאת מחוזקת ומלוכדת, בתנופה חדשה לקראת הבחירות ולקראת אפשרות של ועידת־שלום.

אבל, לדאבונה של המפלגה, ה־דיון נמשך, ולאט־לאט החלה ה־הידרדרות עד לכף ההתפרצות. אילו היתה ההתפרצות מתרחשת סביב שאלת „14 העקרונות", או סביב שאלת ההנהגה, כי אז היתה לכך הצדקה מהותית, גם אם לא היה בכך משום תבונה פוליטית רבה. אולם ההתפרצות התקרבה סביב „מסמך גלילי" שהוא כעין „ביצה שלא נולדה". והמסמך הזה הפך לסלע־המחלוקת, לדגל המאב־בק בין „יונים" ו„נצים", ונושא לריב של יקירה מדומה.

חשוב להזכיר, כי „מסמך גלי־לי" היה תכנית פעולה בשטחים לארבע השנים הבאות, שנוסח ב־הנחה, כי תימשך הרגיעה לאורך זמן ונוסיף להיות במצב של לא־שלום ולא־מלחמה. הוא אושר, ל־לא התנגדות, במזכירות מפלגת העבודה, בהכוונה לנציגי המפ־לגה בוועדת־המצע של המערך. הכוונה היתה, כי בוועדת־המצע יוצאו מתוך תכנית הפעולה האו־פרטיבית האלמנטים העקרוניים ה־יכללו במצע המערך, שיובא ל־אישור מרכז מפלגת העבודה. ב־דרך בין המזכירות לוועדת־המצע אירעה המלחמה, על כל תוצאו־תיה והשלכותיה. אין לאיש ספק, כי סדר העדיפויות של המדינה השתנה תכלית שינוי וכי מרבית סעיפי המסמך אינם אופרטיביים בשעה זאת. ובעניין זה נאמנה עלי הגדרתו של משה דיין. אין בכך כדי לומר, שחלק מהעקרונות הגלומים במסמך אינם נכונים ב־הווה ובעתיד, כפי שהיו בעבר — חיזוק רמת הגולן, חיזוק ירו־שלים והקפדה בתמורה יהודית שלמה, הצורך באיזור היה יהודי בפיתחת רפיח, בין רצועת עזה, יהיה מעמדה הגבולי אשר יהיה, לבין שטחי סיני שיוחזרו לריבו־נות מצרים. חלק מעקרונות אלה כלולים בתורה שבעל־פה, חלקם נמצאים בין „14 העקרונות", וחלק אחר ייתכן שלא התבונה לנס־חם עתה ערב אפשרות של משא ומתן עם הערבים, כדי שלא יווצר רושם שאנו עורכים תנאים מוקדמים. „מסמך גלילי" כתכנית פעולה אופרטיבית איננו אקטואל־לי ואיננו רלוואנטי בשעה זאת, בגלל שינוי התנאים והנסיבות. אינני מתפלא על אנשים כבני ההרכב הרואים בו עדיין מסמך אקטואלי, אך יש לתמוה על מדי־נאים רציניים ונבונים כישראל גלילי, המתעקשים על קיומו. ה־עובדה שהמסמך איננו אופרטיבי בשעה זאת, אין בה כדי לפגוע לא באיש ולא בעקרון.

גם בשעה זאת אסור להתעלם מהחדשות שבפולמוס לגבי „מסמך גלילי", שנתפרש על־ידי יריבים וידידים כאחד כהכוונה ל־כך שמפלגת העבודה אימצה לה את תורת „אף שעל", כדברי ידי־דים, שזו הדכיה הנוגדת את האמת הפוגדתה. אך אי־אפשר להתעלם מהרושם השלילי שנוצר בעולם ומן הנזק התעמולתי ש־הדבר סיפק לאויבינו. אילו „מסמך גלילי" הופיע בהקשר למסמך „14 העקרונות", יחד עם הדגשת נכו־נותנו לוויתורים טריטוריאליים ו־רצוננו במדינה בעלת אופי יהודי ברור, ואיזכור החלטת הממשלה והכנסת מ־4 באוגוסט 1970 וציון נכונותנו לקבל את החלטת מו־עצת הבטחון 242 בפירושה הנכון — במסגרת כזאת היה ברור, כי „מסמך גלילי" הוא תכנית פעולה כל עוד אנו נמצאים בשטחים עד השלום, הוא קובע עובדות רק באותם שטחים החיוניים לבטחו־ננו: רמת הגולן, פיתחת־רפיח, ירושלים, איזור קלקיליה ומורדות [illegible].

אילו היה המרכז מקבל את הצעתו של ישראל גלילי, או בש־נה לדרישתה של גולדה מאיר, ומצביע על „מסמך גלילי", הרי בהקשר הזה ובמסגרת הזאת היה נגרם נזק רב גם למפלגת ה־עבודה וגם לתדמית המדינה ערב ועידת [illegible]. בין שהמרכז היה מאשר את המסמך ובין שהמרכז היה מבטלו. דווקא בשעה זאת ה־עובדה שהמסמך לא אושר ולא בוטל, יש בה משום תבונה מדי־נית והסברתית כלפי חוץ, אף אם הדבר [illegible] כלפי פנים.

ישיבת מרכז מפלגת העבודה נסתיימה בקבלת „14 העקרונות" ללא התנגדות ובהצבעת־אמון מא־סיבית בגולדה מאיר כמועמדת לראשות־הממשלה. עם זאת דומה, כי חברי המרכז לא חשו כי זו אולי הפעם הראשונה מאז עלתה המפלגה להנהגה הציונית ב־1933, כי קיימת סכנה רצינית לעמדת הבכורה של מפ־לגת העבודה במדינת ישראל. אילו היינו במצבה של דנמרק, יכולנו לומר, כי אין כל אסון בירידת מפלגת העבודה, שהרי סכנה מוחש־ית איננה נשקפת לדמוקרטיה, גם אם יחול שינוי במדיניות החברתית והכלכלית של הממשלה. העברת השלטון לידי ממשלת „ליכוד" ב־ראשות בגין איננה סתם העברת שלטון, היא [illegible]. תחושה זו לא חדרה עד־יין לתודעת הנהגת מפלגת העבו־דה. ומבחינה זאת אני מסופק, אם ישיבת המרכז שימשה מנוף למערכת בחירות רצינית ובלהי־בה. ניתן לומר, כי בישיבת המרכז ניצחה ההנהגה, אך לא ברור לי עדיין מי הפסיד. זאת נדע ב־31 בינואר.

אתגרים ליהודי ארצות־הברית

מאת שלמה שפיר

בשבוע שעבר ביקרה בארץ משלחת יציגה של ועידת נשיאי הארגונים היהודיים הגדולים ב־ארה"ב. חברי המשלחת נועדו עם ראש־הממשלה ושרים בכירים ב־ממשלה שמסרו הערכות שונות על המצב, ערכו סיורים בחזיתות, פגשו חיילים בקווים ואזרחים בעורף ואף השמיעו דברים — במישרין ובאמצעות הרדיו והעתונות לר־בות ראיון מיוחד לחברי מע־רכת „דבר" — לציבור בארץ. בהזדמנות זו הם התלוננו על ה־[illegible] של ציבור צבאי ורוח ה־נכאים המהלכת בארץ, [illegible] מפני גילויים של פחד פאראנואי ממאבקי השלום הצפויים בעתיד הקרוב ואף חזרו והביעו בטחונם בהמשך הידידות והתמיכה בישר־אל מצד הממשל, שני בתי־הקונגרס ורבית אמצעי התקשו־רת המשפיעים על העם האמריק־אי.

בימים קשים אלה יש לברך על דברי העידוד מפי נציגי בעל־בריתנו העיקרי — יהדות הת־פוצות ובראשה יהודי ארה"ב. [illegible]

[illegible]

כשהגבול יעבור בין מזרע לשריד

מאת עזריה אלון

[illegible]

גם „סבירות נמוכה"

[illegible]

ש. קיפר

משרד החינוך והתרבות

מינהל החינוך — המחלקה לבחינות

סדרי הבחינות האקסטרניות דצמבר 1973

(ל„בחנים הרשומים שנרשמו לבחינות הבגרות המוקדמות למועד אוקטובר 1973)

1. תאריכי הבחינות

יום	התאריך	מקצוע הבחינה	משך הבחינה
א'	כ"א בכסלו תשל"ד 16.12.73	שפות זרות שניות: תורכית, פרסית, אנגלית, צרפתית, ערבית, רומנית, איטל־קית, פולנית, רוסית, ספרדית, צ'כית, סר־בוקרואטית, סלובקית.	18.00—15.00
ב'	כ"ב בכסלו תשל"ד 17.12.73	כימיה	18.00—15.00
		כימיה (מוקדמת)	16.30—15.00
ג'	כ"ג בכסלו תשל"ד 18.12.73	ביולוגיה	16.00—15.00
		ביולוגיה (מוקדמת)	.00—15.00
ה'	כ"ה בכסלו תשל"ד 20.12.73	הבעה עברית חלק א'	17.30—15.00
		חלק ב'	20.30—18.00
		הבעה עברית (לעולים חדשים) חלק א'	16.30—15.00
		חלק ב'	18.00—17.00
א'	כ"ח בכסלו תשל"ד 23.12.73	גיאוגרפיה וידיעת ארצנו	18.00—15.00
		גיאוגרפיה של א"י (מוקדמת)	16.30—15.00
ב'	כ"ט בכסלו תשל"ד 24.12.7.	פיסיקה (תכנית מורחבת) חלק א'	18.00—15.00
		חלק ב'	20.00—18.30
		פיסיקה (תכנית מצומצמת)	18.00—15.00
		פיסיקה (מוקדמת)	16.30—15.00
ג'	ל' בכסלו תשל"ד 25.12.73	מתמטיקה (תכנית מורחבת) חלק א'	17.30—15.00
		חלק ב'	20.00—18.00
		מתמטיקה (תכנית מצומצמת)	18.30—15.0
ד'	א' בטבת תשל"ד 26.12.73	היסטוריה חלק א'	18.30—15.00
		חלק ב'	20.00—19.00
		היסטוריה ב' — תולדות ישראל (לעולים חדשים מוקדמות)	16.00—15.00
		היסטוריה (מוקדמות)	16.30—15.00
ה'	ב' בטבת תשל"ד 27.12.73	תלמוד (תכנית מצומצמת א' ר"ב)	17.30—15.00

2. מקומות הבחינה
א. בתל־אביב

מס' סדורי	נבחנים ששם משפחתם מתחיל באות:	ייבחנו בבי"ס:	כתובת בי"ס:	התחבורה למקום הבחינה מאוטובוס
1	האות א'	תיכון עירוני א', תל־אביב	רח' שפרינצק 2, תל־אביב	קו 12, 19, 63, 11
2	האות ב'	תיכון מקצועי „שבח", תל־אביב	רח' המסגר 7, תל־אביב	51, 54, 59, 60, מהתחנה המרכזית
3	האות ג'	תיכון עירוני י"א, תל־אביב	רח' שטריקר 19, פינת רח' יהודה המכבי, תל־אביב	קו 5 מהתחנה המרכזית, קו 25 מרח' העבודה
4	ד', ה', ו'	תיכון ע"ש קלעי, גבעתיים	רח' בית־השואבה 12, גבעתיים	קו 53 מהתחנה המרכזית, קו 63 מצפון ת"א, קו 57 מרמת גן
5	ז', ח', ט', י'	תיכון עירוני ט', תל־אביב	רח' לגרדיה, יד־אליהו, תל־אביב	30, 34, 35, 36 מהתחנה המרכזית
6	כ, ל, מ	תיכון עירוני ה', תל־אביב	רח' בן־יהודה 222, תל־אביב	קו 4 מהתחנה המרכזית וקו 1
7	נ, ס, ע	תיכון עירוני ח' (ביה"ס תל־אביב)	רח' רדינג 26, רמת־אביב, תל־אביב	25, 27
8	פ'	תיכון עירוני, בני־ברק	רח' המכבים 4, ע"י בית־חרושת ארגמן, בני־ברק	51, 54, 63 מהתחנה המרכזית
9	צ, ק, ר	תיכון עירוני חשמונאים בת־ים	רח' החשמונאים 27, בת־ים	קו 85 מהתחנה המרכזית, קו 18 מצפון ת"א
10	ש, ת	תיכון עירוני ע"ש בליך, רמת גן	רח' המאה ואחד, פנת רח' רמת חן, רמת־גן	קו 30, 34, מהתחנה המרכזית קו 67, מרמת־גן

הבחינה בתלמוד קצר בלבד, תיערך לכל הנבחנים בבי"ס תיכון עירוני א'.
נבחני „בית־ברל" — מקומות הבחינה וסדרי הבחינה ישארו ללא שינוי נבחני „מיכלל" ת"א בקבוצות: „מתמטיקה", „גיאוגרפיה", „הבעה עברית", יחולקו הנבחנים ל־2 מרכזים:
1) בבי"ס „בשלבי", רח' ויצמן 53, תל־אביב, ייבחנו אלה ששמותיהם מתחילים באותיות א' — ל'.
2) בבי"ס „רמות", סמטת מבצע סיני 8 מאז רמת יוסף, בת־ים, ייבחנו אלה ששמותיהם מתחילים באותיות מ'—ת'.
ביתר המקצועות כולם נבחנים בבי"ס „רמות".

ב. מרכז הבחינות בירושלים
כל הבחינות ייערכו בבי"ס תיכון ע"ש רנה קסין רח' יעקב נהר רמות אשכול, אוטובוס בס' 4, 9.

ג. מרכז הבחינות בחיפה
1. כל הנבחנים, שנרשמו לבחינות במקצועות: שפה זרה שניה, כימיה, ביולוגיה והלמוד — ייבחנו בבי"ס כמלכתי ליאו בק רח' גולומב 4.
2. כל הנבחנים, שנרשמו לבחינות המוקדמות ייבחנו בבי"ס ממלכתי ליאו בק.
3. כל הנבחנים, שנרשמו לבחינה הבגרות בהבעה עברית לעולים חדשים, פיסיקה רחבה, כמתמטיקה רחבה — ייבחנו בבי"ס עירוני א' רח' הגי"א 27.
4. הבחינות במקצועות: הבעת עברית, מתמטיקה מצומצמת, היסטוריה, גיאוגרפיה, פיסיקה מצומצמת — ייערכו בשבעה מרכזים לפי הפירוט הבא:

	אותיות	שם ביה"ס	כתובת	אוטובוסים
1	א — ב	„ליאו בק"	גולומב 4	12, 21
2	ג — ה	„אורים"	צ.ה.ל. 41	2, 3
3	ו — ח	„שלוה"	יצחק שדה 26	2, 3, 12
4	ט — ל	„בי"ח"	הרצל 75	כל הקווים שעולים להדר
5	מ — נ	„יל"ג"	רח' יל"ג 28	כל הקווים מהקריות 19/1, 18, 42, 2
6	ס — צ	„עירוני א'"	רח' הגי"א 27	40, 41, 42
7	ק — ת	„עירוני ד'"	דרך צה שאנן 95	18, 19/1

ד. מרכז הבחינות בבאר־שבע
כל הבחינות ייערכו בבי"ס תיכון מקיף א', באר־שבע, רח' השלום, אוטובוס 5 מהעיר ומהתחנה המרכזית.

ה. מרכז הבחינות באילת
כל הבחינות ייערכו בבי"ס תיכון מקיף כללי באילת.

ו. מרכז הבחינות בטבריה
כל הבחינות ייערכו בבי"ס תיכון מקיף „צמל" טבריה, שיכון ב', אוטובוס בס' 4 מהתחנה המרכזית.

ז. מרכז הבחינות ברפידים
בבחנה „רפידים", לפי אכוונת מפקד המחנה.
הערה: נבחנים הנמצאים בשרות צבאי רשאים להיבחן בכל אחד מהמקומות הנ"ל. נבחנים שאינם בשירות צבאי יבחנו רק בבקום בחינה בשלוחה/מחוז אליו הם קשורים.

3. הזדהות
א. על הנבחנים להביא עמם למקום הבחינה, לצורך הזדהות, תעודת זהות ממשלתית. נבחנים הנמצאים בשרות צבאי — יוכלו להזדהות גם באמצעות תעודה חוגר, פנקס כילואים או תעודת קצין, הכוללות תמונתם.
בלעדי תעודות אלה לא יורשה הנבחן להיכנס לחדר הבחינה.
ב. נבחנים שיבחנו במקום שאין הם קשורים אליו בדרך כלל — תינתן להם „מדבקה אהובה" להזהי בזהותם, וכן יתבקשו למלא טופס־עזר במקום הבחינה, לסיוע באתורם.

4. נוהג בשעת הבחינה
מוזכר בזאת לנבחנים כי עליהם להישמע להוראות מארגני הבחינות והמשגיחים ולפעול לפיהן. אין להביא לחדר הבחינה כל חומר־עזר (ספרים, רשימות, מחברות וכו"ב) פרט לחומר־עזר מותר בשימוש בכל מקצוע בחינה אשר פורסם בעתונות לפני מועד אוקטובר 1973.

5. לא תשלחנה הודעות אישיות לנבחנים על סדרי בחינות אלה, בנוסף לפרסום זה. אנא עיינו בקפדנות לשם מניעת תקלות ואי־הבנות

בא מזר ושמור! מסור הודעה זו גם לחבריך הנבחנים!

אנו מאחלים הצלחה לכל הנבחנים!

...צג את הפלשתינאים

...סיין קשר את נכבדי השטחים „חוט של זהב"

...צבי אל־פלג

...לך ירדן היה רוצה ש־ ...ים לא ישתתפו בוועידת ...כל הכנס; או שהוא ...וה, במיצב את האוכ־ ...זה המערבית ואילו גם ...ם כך ייצגה — בבטיח ...כי א יקיים בגדה המע־ ...רבית באל־עם. ...מיבים על המסגרת הר־ ...בויה להם. ...ראל ייסוג מהם, כמכם ...יאה הדבר הביה, וזאת ...יבות:
...לבה ההאשמית היא יריבה ...הלאומיות הפלשתינאית ...יגא. בעיני רבים מהפ־ ...מקובל השלטון הירדני ...ר את פלשתין ליהודים־ ...ורך כל השנים מהפס ...עם ישראל על חשבון ...זים.
...ים האגרונות במיוחד על־ ...גם של הארגונים הפלש־ ...מאורגנים במסגרת „האר־ ...ור פלשתינה". ארגונים ...יבו את דמיונם על ערבי ...והיו למקור על עידוד ...להערצה. הפופולריות של ...באה במקביל לירידת ...במלכת ירדן.
...ה שערך צבאו של המלך ...ים בספטמבר 1970 קי־ ...עבדת אותם בשבתים ...עם בשקט של ערגות
...צלול חוסיין לנחיל מפ־ ...במאלצם שהוא בה־ ...יוד. אך לא איש כבוחר ...ך גדול כל כך. כאשר ...צוהיר על מבאל, כובכע ...עמי.

על מה הוא סומך?

ראשית, הוא מכיר את צאן מרעיתו. הוא זוכר בוודאי, שבלמי ילדותו כינס סבו עבדאללה את נכבדי הגדה כדי להחליט על צירופה. היה זה בדצמבר 1948 והדבר ההסכמים החשאים שהיו למלך עם נציגי מדינת ישראל — שזה אך קמה — לא היו סוד כמוס בגדה. בפרסומים שיצאו לאחר תבוסת צבאות ערב הוקעו עבדאללה כאחראי ראשי לתבוסה וכמי שמכר את פלשתין ליהודים. ובכל זאת נתקבלה ב„קונגרס יריחו" החלטה, שמשמעותה היתה סיפוח הגדה לירדן.

שנית, חוסיין כלכל את צעדיו בתבונה מאז עלותו לשלטון: כדי לשמור את האיבה נגדו הוא תמרן בין המשפחות היריבות באמצעות משרות שלטוניות וכלכליות שהוא חילק. הוא העלה והוריד שרים בתכיפות יתרה, בשתי הגדות היו לאחר מלחמת ששת הימים 100 (!) שרים לשעבר ממוצא פלשתינאי. אך ביחוד דאג חוסיין להלאת כל־ כלית בו לשתדלבוא. במשך כל שנות שלטונו אילץ המלך את נתיניו בגדה, שביקשו להשקיע כספים ולפתח מפעלים, לעשות זאת בגדה המזרחית. כך נוצר מצב, שבשפיר משפחות צעירות מהגדה המערבית מועסקים במבוזה ההנדהי ולאינטרסים הכלכליים של נותני השיך בשומרון וביהודה יש משקל רב בעמדותיהם הפוליטיות.

שלישית, מאז מלחמת ששת הימים משתדל המלך לשמור על זיקה של אוכלוסי הגדה לשלטונו. חוסיין הנבונה עם באנשי הנביא מוחמד לא ניסה כשלום לפרוש על מניבים הדתיות של נתיניו. הוא ידע, שאין בכך כדי לקבוע את יחסם אליו. במקום זאת הוא קשר אותם בחוט של זהב: משכורות לאלפי פקידים ממשלתיים לשעבר בגדה המערבית בתוספת להתנהלם; המורים, המשכבים לעובדי משרד החינוך הירדני, מקבלים משכורות בקביעות גם בירדן, ומדרכי־הדין, השובתים ואינם מוכנים להופיע לפני בתי משפט שבשלטון ישראל, מקבלים את דמי השביתה מדרבית־עמון. אפילו בעתונות המופיעה בשטחים המחזיקים רבות ידו של חוסיין. לפני כחדשים, למשל, חדל העתון „אל־קודס" המופיע בירושלים המזרחית מלפרסם מאמרים פוליטיים (שמדרך־כלל נכתבו ברוח אוהדת לארגונים הפלשתינאים ובגימה ביקורת על המלך). העתונאי מהמר אבו־זהל־באייה, מפריש מסום כך כן הפתוך, סיפר בהרצאה שנשא ב„מכון שילוח", שהמלך שלח סכום כסף גדול לבעל העתון תמורת שינוי הקו.

גם מרצועת עזה לא הניח המלך את ידו: לפני כשנתיים נפגש מבכים מכבר עם רשאד אל־שווא — או ראש עיריית עזה — וכן עם 40 מנכבדי הרצועה במבנה להטות את לב האוכלוסיה אחריו. המפגשה גרמו אז מהומה ברצועה. המשבים האשימו את אל־שווא בנסיון למכור את הרצועה לירדן וראש העיריה נאלץ להתפטר בעקבות אותה פרשה.

המלך הירדני יודע אמנם על התמורות הלאומיות בקרב שכבות האינטליגנציה ואצל הצעירים, אך הוא מקווה להתגבר על כך. בניגוד למקובל לחשוב אצלנו יודע חוסיין, שהכוחות הפוליטיים בגדה הוא במידה רבה המולות, הבחירות, למשל, שהתקיימו למועצת עיריית שכם, לא שינו את המסורות ההמולתה. לפיה יש לכל משפחה גדולה נציג במועצה, וראשי החמולות הם, כאמור, בעלי אינטרסים בבירתו של חוסיין.

מכל זה נראה, שחוסיין התובע לייצג את הפלשתינאים הכלולה את הביקוה בהתחייבות לפרוק מאל־עם. באבדן שבמשאל כזה יצליח לקיים את שלטונו על הגדה המערבית — אם במסגרת פדרציה או בצורה בכבל אחרת.

לעת עתה, לא ברור מה יקרה במציאות. ייתכן כי התהפיכה הרבה שיש ל„ארגון השחרור" בגדה המערבית השפהק אותם מנהיגים מסורתיים התלויים בירדן וההדשים, שמעמדותיהם יאבדו במסגרת כל הסדר מדיני אחר. גם ייתכן — שכתוצאה מלחץ מדינות ערב יהוה „הארגון לשחרור פלשתינה" מייצג בלעדי של הפלשתינאים בוועידת שלום ולחוסיין לא יהיה מה לומר בנושא. אך אם יתפתחו הדברים כפי שמקווה המלך — התהיה זו הצלחה לו, או שמא היא מוכין לעצמו צרות שסופן מי יידע?

אפשר שהאינטרס של חוסיין מחייב להיפטר מהפלשתינאים בגדה המערבית ולהבטיח לעצמו את ממלכתו בגדה המזרחית עם אוכלוסיה פחות או יותר הומוגנית. אפשר שחוסיין להחזיר לעצמו את הגדה המערבית כיוון שהיא את זרע ההרס של בית המלוכה ההאשמי.

אך נניח לחוסיין ולגורלו. ונבחן איך נראים הדברים מבחינתה של ישראל. היכן מונח האינטרס הישראלי?

על כך — ברשימה שניה.

יחסי ישראל–ערב בלי גזענות מהופכת

מאת יהודה גוטהלף

במאמרו המקיף „מי אשם בהתכדת הסכסוך ישראל—ערב" („מבריב", ערב ראש השנה תשל"ד) — וכן במאמריו האחרים, שהופיעו לפני זה ולאחר מכן — מביא פרופ' יהושפט הרכבי לידיעת הציבור הערכה יסודית על גילויי האיבה שרוחש העולם הערבי לישראל. כיאה לאיש מדע, בוחן הוא את העניים העצמים על כיכולקם והגות האינטנסיביות של נאמתם. באור הסכנה הכלכותי שלהם הוא אי־השלמה עם קיומה של מדינת ישראל.

אין אני בא לחלוק על בקיאותו של פרופ' הרכבי בענייני ערב, אם כי מצאתי בדבריהם של מומחים אחרים לבעיות ערב הערכות אחרות בשלה. אולם יש ויש לערער על הפילוסופיה של ההיסטוריה, או התפיסה האנתרופולוגית, המונחות ביסוד הערכותיו ומסקנותיו, כי טבועות הן בחותם אידיאולוגי מפוקפק.

כתנא דמסייע משמש לו, לי. הרכבי, המזרחן האמריקאי הארולד גלידן, שהגדיר בהרצאתו בחברה הפסיכיאטרית את טיבם של הערבים. הנובע כמורשת היותם במדבר שנתגבשה באיסלאם: את היריבות השבטית והקונפרמיות שלהם במסגרת השבט המגבירה את הדיקה של הפרט לכלל („כל אלה מונעים מן הערבים ליצור חזית מלוכדת נגד ישראל"); רגש הבושה, יצר הנקמה וההתעדנות; הסדר פרך האוביקטיביות והאמת האובייקטיבית בתרבותם; השוקת המלחמה, שאינה כלליצה עם התבוסה ואינה מכירה בשלום כערך תרבותי.

קיצורו של דבר, יש כאן כמין „דאטרמיניזם" תרבותי ופסיכולוגי, שכבכו כעתבה, כי בתרבות הערבית יש יסודות שאינם מאפשרים קיום יהודי עם ישראל; וכן יש להסיק בזה מסקנה פסימית ביותר, כי „התרבות הערבית הבלתי גמישה והשלים אינם נוהגים בצד מדיני, בציור מעט, או אפילו בהתעצמותה של ישראל אלא בשינוי פנימי של התרבות הערבית".

אנתרופולוגיה מופרכת

הפיסה זו הבסוקה למנטאליות ערבית תכונות כמוהות. שונה כלל עמים אחרים, איננה מקובלת כלל על אנתרופולוגים בזמננו. רובם של הפרכים התכונות, שמנינו לעיל, הם נחלת עמים בתקופה הטבעית, אם כי מיעוט מסויים עלול להיות אותותיו גם לאחר תקופה זו. האנתרופולוג וסטארמארק סבר כיון, כי בזמנים קודמים יותר אין העמים יודעים להבחין בין הדיון ועובדות לכל הרכבה לספר „צינבטיים" הרי זה כבוזבת. הדרכה הקיצה מורשבה, כד שבגיעים עמים לבחינה אובייקטיבית של העובדת האמת. הוא הדין ביטרי מלחמה, נקם וכו'. העם הבינו, שהוא כיום שוחר שלום, כוצאי מהקיצוניים בשוחרי מלחמה המוזרים. כלום לא יקום הבריטים בתאוות הנקם לאחר שהגרמנים סיפחו את אלזאס ולותארינגיה, וכלום לא יקום שוב הערבים בתאוות הגבול על שלבון התבוסה ושלום ואחראי? המאוחדים בנידולנד באבותיהם היו בתרבות ניאוליתית וההגו באכילת בשר אדם לפני כמאת שנה. נכבשו במשך זמן קצר לתרבות המערב. בין הפיראנים ושאר הבאלאגאנים מבבאים בבלי השכלה גבוהה, שסבא שלהם היה קאניבל.

אכן, היו על סף המאה מפרים אנתרופולוגים, שגורסו כי החבותם של עמים פרימיטיביים איננה כפופה לכללי ההגיון, הנראים טבעיים לאדם אירופי, ומחשבתם היא „קדם הגיונית". בעולמו של האדם הפרימיטיבי אמנם אין לפרש קיום בהגיון ליחידה ההכרתית שאליה הוא שייך, והוא מייחס לפעולתם של בהאות כמסודיים מה שבעיניהם האדם האירופי לסיבתיות טבעית. אולם בזמננו מקובלת יותר דעתו של קלוד לוי־שטראוס (ר' ספרו „החשיבה הפראית", ספרית הפועלים), שאין הבדל מהותי בדרך החשיבה בין האדם „התרבותי" והאדם „הפרימיטיבי". ובבחינה אינטלקטואלית קיים שוויון פוטנציאלי בין הגזעים, אם כי דרגת התפתחותם ודפוסיהם החברתיים שונים. האדם הפאליאוליתי (תקופת האבן הקדומה) לא היה פחות אינטליגנטי מירושו הניאוליתי (תקופת האבן המאוחרת) אלא שצירוף נסיבות היסטוריות גרם לקידמה האנושית.

אינני רואים בזמן בתקופה שבה השתולל הדרע המוב על הגזענות שביקש להצדיק השמדה או שעבוד לאומי וסוציאלי על ידי הבחנה בין גזע „עליון" וגזע „נחות". כיום יימצאו „גזענים" בפטים, שיקבלו את ה„היררכיה" הגזעית. אם כי הכל יודו, כי קיימים שלבים, או שונים, בדרגת ההתפתחות ההיסטורית, אם כחמת סביבה פיזית, ובאים כלכליים, משטר חברתי וכדו'. על כן לא מצבא גזעי, ולא דטארמיניזם תרבותי קובעים. לידים מכם אחד ואפילו במשפחה אחת שנקלטו לתנאים שונים — סיכם שונה. כי אשר הסביבה והברותית של שתי קבוצות אתניות בעשית דומה, הדי גם תמוטתיקן הפסיכולוגיה — ההורמליות הבלתי נרפלית — הופיעה דומה.

תמורות ביחסי לאומים

אין לפלול קיומו של אופי לאומי, אך אין להפליג להכללה בבחזה. איש לא יאמר, כי „כל הרופאים הם עיזים, או הולים", מה היסוד להכללה כזו לגבי עם? אפילו קיים אופי לאומי, אין הוא סטאטי, אלא הוא עלול להשתנות עם שינוי הסביבות. בגולה לא הצטיינו היהודים לא בצבא ולא בחקלאות, ואילו בישראל יש לנו חקלאים וחיילים מצויינים.

כאשר יוליוס קיסר תקיף לארץ הבריטים (כ־55 לפני הספירה), מצא שם רק ברבאריים ויעץ לידידו אטיקוס לא לקנות שם לום עבד, כי הבריטים „הם כשירפים שאינם מסוגלים ללימוד". אך מהכם הזה יצאו אחר כך: שקספיר, לוק, דארווין, ועוד. במאה ה־17 נחשבו הגרמנים כעם שמבי, והאנגלים עם המפכה, אחר כך נהפכו היוצרות. הערבים היו „עם של פילוסופים ומשוררים", אחר כך נהיו שוחרי מלחמה, ונפתח עם מוכנים להכין השלום להשלים אפילו עם חלוקת גרמניה.

וכן אין לפלול את קיום האיבה בין שבטים, עמים וכו'. אך כלום אין מהוללים לדבר־ ים ביחסי עמים, או באינטנסיביות האיבה ביניהם? בעל כרוניקה רשם ב־1284: „כשם שקיימת שנאה טבעית בין בני אדם ונחשים, בין כלבים וזאבים, בין סוסים ומפלצות, כך הוא בין תושבי פיזה לתושבי גינואה, בין תושבי פיזה לתושבי לוקה ופירנצה" (ר' קובק „הלאומיות", אוקספורד).

האנגלים ראו תקופה ממושכת את העם הצרפתי כאויב טבעי. הצרפתים היו עוינים באותו אופן את האנגלים. דיפלומאט צרפתי, רוברט גאגאן כתב (בסוף המאה ה־15): „נקל יותר לעשות שלום בין זאב לכבש מאשר בין אנגלי לצרפתי". הוא גם סיפר, כי מוסרים לילד אנגלי סיבה ודובה דמוית־צרפתי ואומרים לו: „הנה, בני, הלנד להרוג צרפתי". אף נלסון בראשית המאה ה־19 יעץ: „ירא את אלוהים, כבד את המלך ושנא את הצרפתים כשם שאתה שונא את השטן". מי יעלה כיום על הדעת מלחמה בין צרפת ובריטניה?

אפשר להרבות דוגמאות כהנה וכהנה. כוונתי איננה אלא לציין, כי אין לראות את האיבה בין עמים כגזירת הגבה, או כחוק ביולוגי, אלא כתופעה היסטורית העשויה לחלוף עם שינוי הזמנים.

מהכלל לפרט

לכאורה, מבחין פרופ' הרכבי בגישתו של הארולד גלידן הרואה חזות הכל ב„דאטרמיניזם תרבותי" (הגובל עם גזענות) והוא מציין את פעולתם של גורמים פוליטיים. אולם אין הוא עקיב בהערכותיו, וסופו שהוא גולש לכפין פאטאליזם פוליטי. אמנם מבחין הרכבי בין גישות שונות בעולם הערבי, אך הוא טוען כי רובן ככולן שוללות קיומה של מדינת ישראל. יש מהן השואפות לחיסולה המידי ויש המבקשות להגיע לכך בשלבים. קיים מיעוט בתוך יותר, אך גם הוא גולש בהדרגה להגבה הקיצונית.

כידוע, יש מזרחנים בישראל, שאינם מסכימים כל כך, ופעם בפעם הם מספרים לנו על זרמים המתרחשים, המוכנים לפשרה עם ישראל. אולם נראה, כי הערכתו של יהושפט הרכבי נכונה, ורק מיעוט ערבי קטן בגלה כהגיונות, כלום אין זה מתפקידה של מדיניותנו לסייע — על־ידי גילוי מתינות בצדנו — להגביר את כוחו של אותו מיעוט?

י. הרכבי מחבב כנראה את דגם „הסימטריה" והוא מציין, כי אנו חותרים לקראתה: קיצוניים מזה וקיצוניים מזה. האומנם מגבת „הסימטריה" חוק הוא ולא יעבור? אם צד אחד נוהג באופן אי־ראציונאלי, משום שהמוני העם הערבים לא נשתחררו כליל מערגלי מחשבה ישנים — הרי הוכחה של הצד־שכנגד לכלכל צעדיו באופן ראציונאלי יותר, להפיג את המתיחות, להסתייג מעמדה קיצונית וליצור אווירה נוחה יותר למגע־ומתן. למעשה, עמדתם של הערבים כוספית, אך איננה אי־ראציונאלית לגמרי, שהרי סומכים הם על יתרונם הכמותי העצום וכן סבורים הם, כי ברבות שנים יתגברו על יתרוננו הטכנולוגי, אם בעזרת גורמי חוץ ואם בתוקף התפתחותם הם. כלום זכאים אנחנו, השוללים את התפיסה הגזענית, לא להביא בחשבון את השיקול הזה? כלום אין אנו רוצים להבטיח קיומה של מדינת ישראל לדורי דורות?

האנס כהן, בכתביו על המזרח התיכון, נחפז כלישהו בנבואתו על איחוד קרוב של העולם הערבי. אך איננו צריכים לשבות בנצח היריבות השבטית. גם בגרמניה ואיטליה היתה יריבות ממושכת של נסיכויות רבות, עד שארצותיהן זכו להיות „מושג גיאוגראפי" בלבד והגיעו לאומות. דומה, כי פגם „האוטופיזם" (התנתקות מהמציאות), שהרכבי מוצא אצל דורשי השלום, אופייני יותר ל„נצים" המתעלמים מתהליכים היסטוריים, מציאותיים מאד.

הפתרון האפשרי

עלינו להיזהר בגלישה לסיכאוריה של קנאות. אדרבא, יתרוננו בעבר היה נעוץ באסכטריה מוסרית. כאשר הופיע חיים וייצמן לראשונה לפני באלפור עשה עליו רושם כ„נציגה של מעצמה מוסרית אדירה". הרצל חיפש „ארץ בלי עם לעם בלי ארץ". אך וייצמן, שידע על קיומם של ערבים בארץ ישראל, טען שזוהי בעיה, שאפשר לפתרה רק „בקו של עשיית אי־צדק קטן ביותר".

אם להרגם את האלגברה הזאת לאריתמטיקה, הרי עלינו לגבש מדיניות שתביה אופציות פתוחות למשא־ומתן ולהסדר ולא למהר ביצירת עובדות שתחסומנה את הדרך לשלום. עלינו להסתייג ממדיניות „אף שעל" ולהדגיש את נכונותנו לנסיגה לגבולות בטוחים ולהחזרת שטחים במסגרת הסדר שלום. עלינו להימנע מסיפוח מופרז, כדי לא להגדיל את המיעוט הערבי ולא להגביר את מתח הניגודים. הפיכת ישראל למדינה דו־לאומית מנבע הגשמת הציונות הגדולה. יש להוסיף ולהסמך התיישבות רק בשטחים שאנו רואים אותם כחיוניים מבחינה בטחונית ולהזיל מחקת יישובים שיסבכו אותנו מבחינה מדינית.

איננו מקבלים, איפוא, את מסקנותיו של פרופ' י. הרכבי שהודו: בחשיבות הגורמים הפוליטיים ולבסוף מציע — שלא ייעשה שום דבר מצדנו לסגירת הפער, או כלשונו: „הלהיטות של הישראלים ליישוב הסכסוך כפריעה להם לנהוג כפי שמחייבים תנאי העת".

האומנם לא ישלימו הערבים לעולם עם קיום מדינת ישראל, כחמת העלבון שנגרם על־ידי עם ישראל לעם הערבי הגדול ממנו פי כמה? דומה, כי אפשר למצוא פתרון גם לכך: נסתפק במיעוט ערבי סביר, שכבר השלים במידה רבה עם ישראל, ואל נוסיף מליון ערבים נוספים. אין גם צורך במדינה פלשתינאית נוספת מחוץ למדינה הירדנית־פלשתינאית. מדינת ישראל המשתלב בקונפדרציה של המזרח התיכון, רבה הנוהגים האתניים וההדיים, שהערבים יהוו בה רוב. בדרך זו תשמור מדינת ישראל על אופיה היהודי־ציוני, והערבים ישוחררו מהסביך של קיפוח ועיוות הדין.

*

פ. ס. מאמרי זה נכתב לפני מלחמת יום הכיפורים, אך לא פרסמתי אותו בשעתו. לא פיללתי, כי בזמן קצר כל־כך תושיך השתלשלות המאורעות לאישור הערכתי כלי על העתותי של פרופ' י. הרכבי. המרכה מהר יותר מכפי שציפיתי, ההיזה על שוני המגמעלית הפובית, היעדר התחושה האובייקטיבית, שהוא מכשול לשימוש בטכנולוגיה. אם כי קיים עדיין, לכולנו, פער בינינו וביניהם, הוא יצטמצם וילך. לא פעם הבעתי תמיהה, כיצד נתפסו יהודים, שהיו קרבן ראשון לגזענות, לכיפוח גזענות מהופכת, בהערכת כושרם של הערבים. גם תיזה אחרת — על אי־יכולתם של הערבים „ליצור חזית מלוכדת נגד ישראל" — לא עמדה במבחן, ודי להצביע על מלחמת הנפט.

המזרחנים שלנו חולקים בדעותיהם: יש ביניהם (למשל, פרופ' ש. שמיר) המצביעים על כימני גורמים פוליטיים שונים בעולם הערבי, הם קוראים מזמן ליוזמת שלום ישראלית, העשויה להגביר את הקיטוב ביניהם ולהפסיק את התהליך האפאטלי, שבו הקיצוניים משני המחנות מזינים זה את זה, ואילו מזרחנים אחרים טיפחו את הגירסה של נצח השנאה בין העולם הערבי ובין ישראל, והם נושאים במידה־מה באחריות לקפאון המדיני, שבו דשנו במשך שנים, בלא יוזמה ובלא דינאמיקה לקראת שלום.

אין ספק, כי שנאת עמי ערב לישראל עזה כבות, ורבים מהם נכספים כיום לחיסולה של מדינת ישראל. אף־על־פי־כן, איננו צריכים להתפס לתורות יאוש אנטי־היסטוריות, העלולות לשתק את יוזמתנו לשינוי פני הדברים.

...פשר להצעיר פיקוד צה"ל

...את דן בבלי

...קמתו של צה"ל עם יסוד ...בשיטת הרוטציה של־ ...רבים בעולם מבין אוהדי ...ואוהדיה שהתפתחותו בישר־ ...באה בכבנה הצבא הדמוי־ ...ל ישראל, בגיל הצעיר ...היו ובקצב שבו התחלפו.

...עמו לב, כי עם כל ...שברוטציה, ולמרות קצב ...המודים הפריקאה כר־ ...הצליח, שכמשפט גם כאר ...ה דוד אלעזר כרמטכ"ל, ...אשר פיקד זה ב־17 ה־ ...חלפו מאז מלחמת קדש. ...כי בעת סיכום הלקחים ...ות יום הכיפורים לא ית־ ...הטובה כי הגיל הממוצע ...קדי מלחמה זו היה גבוה ...בה ואף יותר מזה של ...קדש וב־5 שנים מגיל ה־ ...במלחמת ששת הימים.

...הף למפקדי שלוש המל־ ...יא עברם הקרבי והצבאי. ...בכולם פעלו לפסק במהון ...מבחר בחרותם, כולם הצ־ ...מערכת ההגנה קודם להקר ...ידינה ולחמו בלוחות צבא ...לישראל עם הקמת ב־ ...חלק מהמפקדים הבכירים ...להבר גם במלחמת שבת ...ובמלחמה. יום כיפור. בכפס ...מפקדים הבכירים במלחמת ...יפור מילאו תפקידי פיקוד ...כבר בקרבות קדש. ...זמה אוקטובר 1956 היה ...דיין רמטכ"ל בן 41. הוא ...צהיד בין המפקדים הלוחמ־ ...הדרגת אלוף ונצלה שהיה ...גיל 40. ...ם יפה, שהיה אז במפקד ...9 המהוללה, ובדרגת אלוף־ משנה, היה חריג בבגרותו היחסית גם בקדש וגם במלחמת ששת הימים: במלחמה הראשונה היה כבן 44 וצעיר מכל המפקדים שהשתתפו במלחמת יום כיפור.

מפקדי החזיתות, אסף שמחוני ז"ל ויהודה צבי צור ויצחק רבין היו באמצע שנות ה־30 שלהם, כפי שהיו מפקדי החילות, לרבות דן טולקובסקי שהיה מפקד חיל האוויר, חיים לסקוב ואורי בן־ארי שעמד אז בראש השריון. הישראלי, מעט צעירים כמה היו מפקדי הכוחות לקחדו לסיני — חיים בר־לב, בנימין גיבלי, יהודה וולך ומפקד הצנחנים אריאל שרון.

במצער שהלך עד למלחמת ששת הימים הזדקן פיקוד צה"ל ב־6 שנים בממוצע, בעוד צובר נסיון מקצועי ניכר. יצחק רבין, הרמטכ"ל, היה כבן 45 בפרוץ המלחמה, כמוה לצדו חיים בר־לב ועזר וייצמן שגם הם כבר היו כבני 42־43, וכך גם היו שלושת מפקדי החזיתות ישעיהו גביש, מוטי גורים והוד אלעזר וכן מפקד גייסות השריון ישראל טל. רק מפקד חיל האוויר מרדכי הוד וכן אריאל שרון ואלעד פלד, שמילאו תפקידים של מפקדי אוגדה, היו כבני 40 בפרוץ המלחמה. אהרון ירדב, שהיה ראש אמ"ן, היה כבן 46 בפרוץ, בגיל אליהו זעירא, שעמד בראש אמ"ן במלחמה שהחלה ביום כיפור. כל פיקוד העליון של צה"ל המשיך לצבור ידע עד מלחמת יום הכיפורים. הרמטכ"ל וסגני היו בקירוב בני 50 ואף הוסר בדרגות. אברהם אדן, לא לצבירים מהם אלוף פיקוד הדרום יגאל אפרה. אלוף פיקוד הצפון יצחק חופי ומפקד גייסות השריון אברהם אדן. גם אריאל שרון וראש אמ"ן והבכב־ ואבי עברו את שנתם ה־45. זקן המפקדים הוא מפקד האוגדה האלוף דן לנר, שהוא כפל ל־50. מפקד חיל האוויר בנימין פלד הוא בשנתו ה־45. ראוי לציין, כי בעת מינויים לתפקידם הגבוה היו האלוף גוהיה קיין ראש אג"א, ומפקד חיל הים בנימין תלם מבוגרים מהמפקדים האלוף עבוס חירב ואברהם בוצר, שציני הם כיאבב.

*

מקובל כי תורת המלחמה הולכת ונעשית מתוחכמת. מדובר הן בציוד כבד, בכלי נשק ובטכניקת לחמה והן בבעיות הרכבת עוצבות לוחמות ופיקוד עליהן. ולפיכך הצורך לצבור נסיון נוסף קודם לקבלת פקוד בכיר יותר, הוא הגיוני.

למחלוקת מנסים היום יש יותר מחו־אש מבחינה להסיבת הי"ד בתש"ח. אך כדאי לזכור, כי במרבית הקרבות בתש"ח השתתפו ביחידות לוחמות עצבאיות פלוגות ורק לפעים גדודים וחטיבות. במבצע קדש, כבר גדלו המסגרות ולחמה החטיבות, ואילו במלחמת ששת הימים ובמלחמה האחרונה להדכי עוצבות ואוגדות. סביר הוא, כי הזמן המינימלי שיעבור עד שיוכשר מפקד להוביל אוגדה, יהיה ארוך בזה הדרוש להכשיר מפקד להוביל חטיבה.

בשנתיו אמר, ובצדק, אחד האלופים התקיפים האמריקאים, כי אין בעולם צבא מודרני שלו מפקדים שצברו נסיון לחימה כה רב כאלה המשרתים את צה"ל. מצד אחר יש לבדוק, באיזו מידה כלל הנסיון להפוך גורם מעכב. באיזו מידה הפצעלה רבה ההצלחה בעבר פוגלת ליציאת מהעצבה הקשורה במלחמה של ההווה ושל העתיד.

לא מקרה הוא, כי בספרים ביהודים גדולה היו אלופי צה"ל בשנים 1922—1927. הם שגויישו ראשונים לתורות ההגנה שהתפתה המקצב בזורן עם כוף כל־ הפת העולם. הם היו הבסיס לפיקוד הפלי"ח וההי"ש קודם להקמת המדינה, ואנשי הראשונים מבוקתם הגיעו לפיקוד הבכיר, כאלופים, כבר בקרבות קדש. אחדים, בכעברים ביותר, נשאו אלופים בעצמם שלאחר כבן. גם רובם המכריע של האלופים שנתמנו לתפקידם על־ידי הרמטכ"ל הנוכחי דוד אלעזר, כד לשלהי מלחמת אוקטובר כשהתבקש האלוף רחבעם זאבי להיוכאר בפיקוד המרכז, וכשאהפלה אברהם סביר בדרגה, היו ילידי שנתונים אלה.

אין ספק, כי כישרי האלופים כיום הם רבים. המשותף לכולם הוא היותם הבואי המתקרב ל־30 שנה. אך נראה, כי כאן מותרת השאלה, אם אמנם בדיסציפלינה הצבאית, מחוכה לקבוצות אחרים פבויימים, צבירת ותק נוספת מבטיחה צבירת נסיון נוסף? האם תוספת ותק כוללת אינה עשויה לפעים להיות מכלולה בעיבה? ושאלה משלימה: האם בין כל הלוחמים המפקדים ילידי העשור 1931—1940, שהחלו ללחום לראשונה לאחר תש"ח, במערכות נגד הפדאיין, בקרבות קדש או אף לאחר מכן, כאלה שבמיבוכהם ובנסיונם, בהכונתם ובחברתיהם יכולים להתחרות במפקדים קצת יותר הוותיקים, אין כאלה הראויים להיות אלופים?

כצב הדים, שאליו נקלעו מפקדי מלחמת יום הכיפורים לראשונה בתולדות מלחמותיהם, היה עובדת היותם אבות לבנים בשיבקו חזית קדמי. זה הפעם הראשונה לחמו אלופים כשבבנותיו פיקודיהם ולאחריהם הבבוה היחה קייבה גם הדאגה לבנם החייל.

האם באמת היה זה חיובי, כי מפקדים אלה יצאתו ויצאו בנטל האחריות של ניהול מלחמה? האם חייבים מפקדים הנושאים תפקידים בכירים שנים כה רבות להמשיך ולשאת בנטל זה? אם חיי בני במשפחתם תלויים ישירות בפקודתם, בתכניות המבצעים שבאחריותם? ייתכן שההחלטה הייתה חיובית. ייתכן שגם זה חלק מהמחיר הכבד שעלינו לשלם בעד הזכות להיות במדינת ישראל. אך ייתכן, כי יש מקום לחשוב על רוטציה ועל קצב החלפה יותר מהירים שיבטיחו כי גיל המפריבה של מפקדים יהיה צעיר יותר. האין מקום להעמיד את גיל המריבה בתפקיד „אלוף" על 42 שנה, ההיינו גיל המפקדים במלחמת ששת הימים, שהיה כאמור גבוה מזה של קדש?

היש כי יש בפקידים בשלים, נפלאים, שהתהלכו באינטנסיביות בקרבות במשך 15 השנים האחרונות. הנמצבים היום לפולי יבים. אף אם לכעצבה כמוגרים הם כי אלופי סדיר ומניסיון הקרבי הוא ללא שהחרית בלום צבא אחר בעולם.

אין צורך לפלוס מצה"ל כל אותם מפקדים שעברו את שנתם ה־42 ולהם בנים בוגרים. להביא בן הסורה, אין ספק, כי צה"ל יכול וחייב ליהנות מנסיון שצברו בפקידו בצבור עצירות שבות בירותם בהייתם כשרים ובסוגלים להם בהידע הפיקודי הקרבי שאספו. אך ספק, אם חיוני הוא לצה"ל כי אלה ימלאו תפקידי פיקוד על כחות לוחמים. ייתכן כי קצין ודיק יצליח להצביר מנסיונו ללא האחריות העצומה הי כוטלת על מפקד, ויוכל לתרום תרומה נכבדה יותר כסיפגל כקצין מטה, כיועץ ובתפקידים אחרים, שבהם אין לו זיקת פיקוד ישירה.

ולסיכום: גם בגלל לפסם סיפיה את תפקידי במלחמת יום כיפור, כן הוין לפתוח דרך שתאפשר למפקדי היחידות שפם בשנות ה־30 שלהם לקבל על עצבם בהקדם את הפיקוד על צה"ל.

סיכומי "עבודה"

בכינוס מפלגת העבודה נערך דיון סוער על מיסמך גלילי שחייב התנחלות, הקמת נמל בפיתחת רפיח, ועוד. וזהו הסיכום המדיני שאליו הגיע כינוס של מפלגה המתיימרת להוסיף ולקיים את שלטונה הממושך על ישראל:

1. מסמך גלילי לא נדחה
2. מסמך גלילי לא אושר

אנו שואלים את היונים ב„עבודה":
אם המיסמך לא נדחה, פירוש הדבר שהוא קיים?

אנו שואלים את הניצים:
אם המיסמך הזה לא אושר, משמע שאין לו תוקף?

אנו שואלים את אזרחי ישראל:
האם מפלגת "השגיאה הפטלית", המוסיפה לגנוב את דעת הציבור ולהטעותו - ראויה לאמון?

האם תתנו להם כך לזלזל בתבונה אנושית רגילה?
השיבו להם בקלפי: לא עוד ניתן קולנו למערך.

תנו אמונכם בליכוד, למען הקמת ממשלה חדשה, ממשלת ליכוד לאומי, שתאמר אמת, תנהג באמינות ותבטיח את עתיד האומה.

הצבע
חל
טעמ

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ

הודעה על המשך ההרשמה
ללימודי תעודה תלת־שנתיים בנושא:
גרפיקה
שיתקיימו בתל־אביב בשעות הערב

בחינת הכניסה לקורס תתקיים ביום שלישי 11.12.73
הרשמה בידיעת נדרשת.

*

פרטים והרשמה: הטכניון, רח' ליזין 14, תל־אביב.
טלפונים: 268126/7, 266992.

מהפכה בחימום ביתי

סמקו־הרדיאטור היחידי מסוגו בעולם המחמם באמצעות מים

* בעל מבנה מיוחד להולכת חום.
* בעל הספק חום גבוה וחסכוני בתצרוכת החשמל.
* טרמוסטט כפול לוויסות החום.
* עיצוב מרהיב המשתלב בכל ריהוט מודרני.
* קומפקטי ונייד.

נעים יותר עם אקלימט

החברה המאוחדת לחמום בע"מ

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1982/73

בענין: עזבונו של המנוח יצחק ציבולסקי ז"ל שנפטר ביום 21 לנובמבר 1973.

המבקש: בנהם בבלאל ע"י ב"כ עו"ד זאב פרידמן ו/או מאירה פרידמן ו/או חגית הכהל, כולם

הודעה

כותו' היים כיפר 28 פיה.

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשת ליתן צו הכבריע על ירושת המנוח יצחק ציבולסקי שנפטר ביום 21 לנובמבר 1973 בחיפה. ובקשה לכיוני בכחל עד בה.

הנני מזמין כל אדם המוצא כי יש לו טיבה הנאה מבקשה הבוגה התוכעה להתנגד להכרזה להגיש תוך חודש צמר ים כיום פירסום הודעה זו, התנגדות מכורה המבוקשת שאם לא כן יתן בהכ"ש כו כמיטב בדינה.

י. אייזבקן, שופט
רשם

בבית משפט השלום בנהריה

תיק אזרחי 821/73

התובעת: „מזור גרין" ע"י ב"כ העו"ד ד"ר ל. פרידמן מבדי הר בבלון 14 נהריה.

הנתבעת: השקל אנושה מקוטם ש. מבכלותי 215/3 וכיום מקום מגוריה בלתי ידוע.

הזמנה לדין

היאיל והתובעת הגישה לביה"ש השלום בנהריה תביעה נגדך כמפורט בכתב התביעה שהעתק ממנה שמור עבורך בבית־ה זה, הנך מוזמנת להגיש כתב הגנה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו ולהתייצב למשפט ביום 15.1.74 — 8.30.

דע לך כאם תגישי כתב הגנה ולא תתייצבי למשפט ביום האמור, יינתן פסק דין בפניך אך אם לא תגישי כתב הגנה בזמן שנקבע לכך יינתן פס"ד שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט ההתכנה להתייצב הבוסה.

י. אבנרי
מזכיר ראשי

פקק בנמל

מאת יוסף מיכלסקי

פוסשית הדעה המקובלת בצי־בור, שנמל חיפה נסתם או עומד על סף סתימתו המוחלטת בשל הצטברות המטענים מאז פרוץ מלחמת יום הכיפורים והמחסור ברכב תובלה לפינויים משטחו. כבר ערב המלחמה אוחסנו בנמל 90.000 טונות מטענים, כמות כפולה מזו הנחשבת כסבירה בעיני מינהלת הנמל. כשהיו בשנים קודמות מצטברות בנמל 70.000—80.000 טונות מטענים בחדשי הסתיו לפני עונת הפרי, היו האחראים בנמל זועקים בצדק על סתימתו ופגיעה ביעילותו.

השפעה ישירה על המצב בנמל היתה להחלטת הממשלה על הקפאת המחירים בקיץ האחרון. היבואנים העדיפו לא לשחרר את מטעניהם ולהמתין לתום תקופה זו. מה גם שדמי האחסנה בנמל, אפילו לאחר העלאתם (כדי לזרז הוצאת הסחורות), זולים בהרבה מהוצאות אחסון מחוץ לנמלים. מלבד זאת לא רצו — ובחלקם לא יכלו — היבואנים לשלם את דמי ההפקדה והמכס הכרוכים בשחרור המטענים והאור כך לעכב מכירתם בשוק עד לביטול ההקפאה. התוצאה היתה שהנמל הבי־הוו מחסניו המקוריים. שטחי אחסנה כרוכים שליד הרציפים ו־מחסני הערובה באזור חיפה היו מלאים מטען כללי ומכולות. הצ־טברו גם כמויות גדולות של מטענים אחרים כגון בולי עץ וברזל, שניתן לאחסנם תחת כיפת השמים ולטלטלם למרחקים גדולים. מטענים אלה אמנם גרמו קשיים והוצאות מיוחדות. חייבו ניצול יתר של ציוד ופריסת כח אדם מעל המקובל אולם בדרך כלל לא הם היו הגורם לסתימה.

כאשר פרצה המלחמה, עוכבו בנמלים זרים כ־60 אניות שהיו בדרכן לארץ. אך גם הספינות שהגיעו לחיפה גרמו להצטברות נוספת של מטענים, כ־120,000 טונות עד ל־26 לאוקטובר. רק משרד הבטחון המשיך בהוצאת המטענים ואילו היבואנים האזרחיים לא הוציאו את מטעניהם בשל המחסור באמצעי תובלה ובשל הנימוקים הכלכליים שכבר הוזכרו ושקיבלו משנה תוקף בגלל הקפאון בשוקי המדינה. היו ימים שפרקו בחיפה כ־8000 טונות מטענים והיוצאות מהנמל 2000—3000 טונות בלבד. רק בתחילת נובמבר נקטו צעדים לזירוז הוצאת המטענים ובסוף אותו חודש הצליחו לאזן את כמויות המטענים הנכנסות והיוצאות מהנמל. אך המטענים המאוחסנים בנמל גדלו ב־10.000 טונות ועורכם עכשיו כ־130.000 טונות.

ראוי לציין שמנהלת הנמל ועובדיה ובמיוחד צוותי ההפעלה גילו כושר אילתור ורמה גבוהה של שליטה במצב. הואיל והוחלט להוסיף הגרצת הנוספים, נוצלו אולמי הנוסעים לאיחסון מטענים חיוניים או רגישים כגון הפרי ליצוא או גלילי נייר. אותרו שטחי אחסנה ארעיים. הוחלט גם להרחיב את שטחי האחסנה בקישון. מטען כללי רב נדחס למחסנים סגורים. וכך אמנם אפשר להחזיקו תחת גג. אולם הדבר מקשה על המיפעל בו בשעת הצורך. מטענים חיוניים שנותרו כותי בירידות. סגן מנהל הנמל י. יסעור הגדיר את המצב: „אפשר לדחוס אל תוך הנמל כמויות עצומות, נוספות של מטענים. אך כתוצאה מכך פרצים קשה בעבודה זו ואף עלולים לשתקו."

באותו זמן עבדו ממגורות „דגון" 24 שעות ביממה, עד שכמעט נתמלאו. עתה ממתינות אניות גרעינים רבות בתור לפריקה ב„דגון", אך המפעל עבר מעבודת 24 שעות ביממה לעבודת 16 שעה והפריקה נעשית בהתאם לכמות הגרעינים המוצאת מהממגורות אל פני הארץ.

במיוחד החמירו עכשיו הקשיים הכרוכים בטעינת פרי־ההדר. גם בשנים רגילות נגרמה מדי שנה צפיפות אניות בנמל חיפה וסתימת מחסניו. משום שהפרי היה יוצא לחו״ל בשיטות מיושנות המונעות שינוע מהיר ויעיל. קשיים אלה מורגשים עתה פי כמה. בגלל ההפעלה החלקית בלבד של נמל אשדוד (גילום הממוצע של פועלי נמל אשדוד צעיר בהרבה מזה של עמיתיהם בחיפה ובאשדוד גוייסו רוב הפועלים). לא יהיה מנוס מלהפנות לנמל חיפה את רוב היצוא. גם אם תקטן תנועת היבוא והיצוא לרגל המצב בארץ (לרבות השפל בשווקים) בהשוואה לשנה שעברה. הרי כמויות המטענים בשני הכיוונים הצפויים בנמל הצפוני תהיה גדולה מזו של העונה הקודמת. חמורה במיוחד הצטברות המכולות בנמל חיפה. שמספרן בנמל עלול לגדול עד לסוף השבוע עד ל־2500 יחידות ויותר. ב„צים" מציינים שאם לא יוצאו המכולות ולא יורוקנו, תשותק תנועת המכולות ביחוד בקווים לים התיכון וצפון מערב אירופה.

הממשלה קבעה תמריץ להוצאת המטענים, כולל אלה שבמכולות. כל שמוציא את מטענו מהנמל עד ל־27 לדצמבר, פטור מחובת הפקדה של 20 אחוז של ערך הסחורה. ברם, במכולות מובילים אותן הסחורות הנמכרות בימים כתיקנם בשוק — מקלטי טלוויזיה, אבזרי חשמל יקרים, רהיטים יקרים וכו'. כל עוד שולט השפל בארץ ואין קונים בחנויות, בספק רב אם ישפיע התמריץ השפעה של ממש על היבואנים.

בעניין המשאיות יש לציין, שלמרבה הצער משאיות רבות, שהוחרמו על ידי הצבא בשבועות האחרונים, לא התאימו לעבודה בנמלים ותפוקתן נמוכה. אין ספק שלא היה תיאום יעיל בין נציגי הצבא לבין פליו בתחום זה. גם ניצול הרכב של החברה ההולנדית מעין היקון. הממשלה מסבסדת בסכומים ניכרים את העסקת הנהגים ההולנדים הגובים 3600 ל"י ליממה לכל יחידת רכב. הגורמים האחראים לניצולם טענו שבימים הראשונים אין בכוח מקצוי הרצה. אך גם עכשיו אומרים הנהגים ההולנדיים, שבשום מקום באירופה לא המתינו זמן כה רב למטענים כבארץ.

הרכבת תורמת אף מעט להקלה במצב בנמל. מבנה הנמל צר וארוך ומקשה על הובלת מטענים ברכבת ובמיוחד באזור שינוע הפרי. הקרונות סותמים את המעברים ומקשים על הגישה למחסנים. קרוב לוודאי שיצטרכו להחמיר על שירותי הרכבת.

במצב הקיים מנסה הנמל להתארגן לקראת עונת החורף באמצעים שברשותו. וביחוד להפעיל צוותים רבים יותר במשמרת השניה ולשנות נהלים והרגלי עבודה שהיו קיימים בכל שנות קיומו והשפעתם שלילית על יעילותו. בעניין זה נערכים מגעים בין מנהל הנמל לבין נציגי הפועלים. מועצת פועלי חיפה תומכת בתיקונים המוצעים. הבעיה אינה פשוטה. משום שמדובר בשאלות שהיו שנויות במחלוקת בין העובדים לבין המינהלה שנים רבות. גם השעות שהשינויים יצריכו בין השאר העסקת עובדים (שהם לרוב מבוגרים מאוד) בשעות לילה עלולה לסבך את העניין.

אך גם אם יגיעו הצדדים לעמק השווה, מוגבלות תוצאות צעדי הייעול במצב של הצטברות המטענים בנמל. נראה שהפתרון תלוי בגיוס חירום של אמצעי תובלה להוצאת המכולות והמטען הכללי האחר אל מחוץ לנמל. אל „דלתות" היבואנים. אפשר לצייד כל מכולה או מטען ארוז בצורה אחרת בתעודה מיוחדת של המכס ולהפעיל צוותים ניידים של מכסים לשחרור מטענים אלה. כאשר יוכלו או ירצו היבואנים לעשות זאת. ואשר לרכב החסר לפעולה כזאת הכרח להשיגו בצורה זו או אחרת. „קשה להאמין שאי אפשר לגייס בארץ 100 יחידות רכב כבד ולהפעילן משך שבוע — עשרה ימים לפינוי המטענים מהנמל. חוסר היעילות בתחום זה מחזיר" — מציינים בנמל.

להושיט יד

(המשך מעמ׳ 9)

מת סובייטית אל השייטת האמריקאית מדרום לבאב אל־מנדב במסגרת של הסכם אמריקאי־סובייטי לביטול ההסגר הימי בבאב אל־מנדב ולהבטחת חופש השיט ומניעת מעשי איבה כנגד אניות מכל הדגלים השטות לכל היעדים. על אחת כמה וכמה שיש תועלת והגיון בהצבת כוח כזה בתעלת סואץ, כדי לשמש כמות חיץ בין הצבאות הלוחמים, שיוכל להרחיב בעתיד את תחומי הפיקוח שלו ויוכל להבטיח כבר בהווה את האינטרס הבין־לאומי המובהק בשיט חופשי לכל אורכו של ים־סוף.

מבחינה זו אפשר לראות כטעות את ההצעות הישראליות לנסיגת כוחות צה"ל מגדות תעלת־סואץ במסגרת הסכם ישראלי־מצרי בנידא. על ישראל לעמוד על כך — ויש בכוחה לעשות זאת — שהיא תוותר על אחיזתה הצבאית בתעלת־סואץ רק למען אחיזה צבאית אמריקאית־סובייטית, כחלק מן התפיסה הכללית האמורה וכצעד ראשון להגשמתה. מלכתחילה היה מקום להליכה בשני דרכים אלטרנטיביות. האחת — ויתורים ישראליים למצרים, בלי התערבות אמריקאית וסובייטית, כדי להגיע להסכם ישראלי־מצרי נפרד לבעיה. בלי ששני הצדדים יוותרו על עמדות המקסימום שלהם מסביב לשולחן הדיונים בדוגה. זה היה, למעשה, תוכן שיחות הקצינים בק"מ ה־101, אך שיחות אלה נכשלו. מצרים הוכיחה, כי אינה מסוגלת להגיע להסכם עם ישראל. כיוון שתלותה בנשק הסובייטי ובנפט הסעודי היא מכרעת. המסקנה מכך היא, שבעינה הדרך השניה — השגת הבנה ישראלית־סובייטית כשלב מוקדם הכרחי להסכם שלום ישראלי־מצרי. אם נגזר על ישראל לעשות ויתורים טריטוריאליים ניכרים ולהיזקק לערובות בטחון משלימות, כדאי לה לעשות זאת בהסכם עם הסובייטים ולא רק עם האמריקאים. שהרי בלאו הכי גם האמריקאים מצדם לא יגיעו לשום הסכם עם ישראל, שלא יקבל את הסכמת הסובייטים.

המסקנה המובנת מכך היא, שבמקביל לדיוני ועידת השלום בז'נבה חייבים להיערך מגעים ישראליים־סובייטיים בתיווך אמריקאי. מגעים אלה יוכלו לכלול את כל הבעיות התלויות ועומדות בין ישראל לברה"מ במישרין ובעקיפין, כגון בעיית הסחר עם ארה"ב, בעיית יהודי ברה"מ והשפעת שני אלה על המשך ה„דטאנט" בד בבד עם הדיון בכל בעיית הסכסוך הישראלי־ערבי ופתרונו. זוהי הדרך הקרובה. שבעזרתה אפשר למקוד את השרשרת כולה — לפי הדימוי החביב והשמור בכתבי לנין וסטלין.

ה. אשר

דיין והאמריקאים

(המשך מעמ׳ 9)

קשה על־ידי טילים ובזוקות מופעלים מהקרקע. הטנקים הערבים נפגעו על־ידי מטוסי ישראל. מכאן עולה ספק לגבי עתידו של הטנק מול מיתקפה משולבת של מטוסים וחי"ר המצוייד בנשק נגד טאנקי.

● חיוניותה של רכבת אווירית. במלחמה אינטנסיבית ביותר מסוג זה לא ניתן להחזיק מעמד ללא אספקת חירום, ומשלוחים בדרך הים איטיים מדי.

● מודיעין. לדעת העתון, מלחמת יום כיפור המחישה בבירור, איך יכולה מדינה לקבל את כל האזהרות הדרושות ובכל זאת להתעלם מהן בגלל תפיסות מוקדמות בלתי־מציאותיות. „ההכנות המצריות לצליחה היו מאסיביות וגלויות", כתב „אוריינט ריקי". „וכן האספקה הסובייטית. אבל אישי צמרת בממשלה הישראלית, פשוט סירבו להאמין שלערבים יהיה אומץ לתקוף. הקרבות בגולן ובסואץ ולמעלה מ־2000 מתים הם התוצאה".

בעקבות המלחמה יצאה למזרח התיכון משלחת גדולה מטעם ועדת השירותים המזויינים של בית הנבחרים האמריקאי. הוועדה ביקרה תחילה בישראל — שבה נפגשה בין השאר עם שר הבטחון. שגם ערך לה מסיבה בגן ביתו — ואחר־כך במצרים. חבר המשלחת ג'אק ברינקלי, מג'ורג'יה, שהציע בזמן המלחמה לשגר יחידות מארינס לעזרת ישראל, אמר לי אחר שובו: „למדתי שיש שני צדדים למטבע במזרח התיכון".

ברינקלי תיאר בראיון שהוענק את העמדה הערבית כ„תקיפה ונמרצת". אף שלא חזר בו מתמיכתו בישראל, הוא סבור עכשיו, שעל ארה"ב להפגין „מחוות ידידותיות" כלפי מצרים. הוא שוכנע בביקורו, כי הישראלים הפרו את הפסקת־האש של ה־22 באוקטובר, כי הישראלים הפציצו במכוון מטרות אזרחיות בפורט־סעיד וכי יש בסיס לטיעון המצרי שהחזקת השטחים הפכה את הישראלים ל„תוקפנים" לפי מגילת או"ם. גם אם לא כל חברי המשלחת שותפים להשקפותיו החדשות של ברינקלי, כמחבר שרובם „איזנו" את השקפותיהם לאחר ביקורם. לחברי ועדת השירותים המזויינים יש, כמובן השפעה עצומה על הפנטאגון.

לכן נראה, שמשה דיין ימצא הפעם בוואשינגטון מערכת בטחונית ופוליטית מסבירת פנים פחות ומעריכה פחות מבביקוריו הקודמים. יש במערכה זו כאלה הכועסים על ישראל, משום שהחמיצה את פתיחת המלחמה. אחרים כועסים על כך שהתפיסות המוקדמות התבדו. ויש הכועסים על מה שנראה להם קשיחות וקטנוניות ישראלית לאור המשא־ומתן הכולל. כן מודאגים, שמא יהיו צרכי הבטחון של ישראל מעמסה כבדה שכם ארה"ב. ללא תמורה צבאית ממשית לאמריקאים. כמה מן אף סבורים, שדיין אינו מבין להכמט את מה שיסכם בפניו היום. אם משום שהבחירות בישראל יגרמו לחילופי שלטון — אפשרות הנראית להם קשה בה יותר — יאלצו את להתפטר.

ג. ב.

מרכז ההדרכה של רשות השידור מבקש מהמועמדים שעברו בחינות בכתב

לקורס לכתבי חדשות ברדיו

להתקשר מיד בכתב או טלפונית למרכז ההדרכה ולהודיע על כתובת מדוייקת לקבלת התוצאות של בחינות הכניסה לקורס.

הכתובת: מרכז ההדרכה של רשות השידור, רח׳ שרי ישראל, רוממה, ירושלים, ת"ד 7193, טלפון 02־521111.

האם יפה שעה אחת קודם?

מאת יוסי ביילין

אומרים שאת מחוגי השעון אי־אפשר להחזיר. לעומת זאת אפשר לקדם אותם. והוחלט לעשות זאת באמצע החודש הבא: בלילה שבין ה־14 בינואר ל־15 בינואר, בחצות, יקודמו מחוגי השעון בשעה אחת. לא תהיה זו הפעם הראשונה שבה ינהג שעון חורף בארץ, ודאי שלא תהיה זו הפעם הראשונה בעולם. הרעיון הועלה, לראשונה, בעת מלחמת העולם הראשונה בבריטניה. המחשבה היתה, שאם יוזז השעון קדימה בשעה אחת, יוכלו אנשים לקום מוקדם יותר ולסיים את עבודתם טרם שקיעת החמה, כך שיצטרכו לפחות חשמל במשך הזמן. חסכון כזה בכל בית ובכל מפעל הופך, בכמותו של דבר, לחסכון משמעותי. אפשר היה, כמובן, לומר לאנשים להגיע לעבודה בשש בבוקר במקום בשבע ולהימנע מהזזת השעון. אלא שאנשים רגילים לשעות קבועות, לענות של עשר ולתה של חמש, ונוח יותר להזיז את השעון מאשר לשנות את הרגלי החיים באורח קיצוני.

הבריטים הנהיגו את הזזת השעון בארץ־ישראל במלחמת העולם השניה, בתוקף פקודת קביעת זמן 1940. על־פי פקודה זו, שלא שונתה מאז, יורה שר הפנים להזיז את מחוגי השעון בחודש הבא. במשך 18 שנה היו נוהגים בארץ שעונים נפרדים לקיץ ולחורף, עד שהוקמה ב־1958 ועדה בין־משרדית לדיון בנושא, והיא החליטה להחזיר את הנוהג שהיה מקובל בארץ עד 1940. כלומר שעון אחד לקיץ ולחורף, המקדים בשעתיים את שעון גריניץ'. שני טעמים עיקריים היו להחלטת הועדה: האחד, אי־יכלתה של חברת החשמל לעמוד בעומס כבד יותר; השני, אי־הנוחות שנגרמה לילדים ולאמותיהם בשל הצורך לקום בשעה מוקדמת בחורף, ואי־נכונות הילדים ללכת לישון מוקדם יותר בערב.

במלחמת יום הכיפורים הועלה הרעיון להנהיג שעון חורף כדי לחסוך בחשמל ובעקבות זה גם בדלק. את הרעיון העלו שר הפנים ד"ר יוסף בורג ובגביל מקרהו חיים קוברסקי. כדי להזיז את השעון יש צורך בתיאום עם גורמי או"ם. יש לדווח למצפה הכוכבים בגריניץ', יש להודיע על השינוי לשדה־התעופה הבין־לאומיים. אולם אלה הם כיוונים פורמאליים, שאינם כרוכים בקשיים מיוחדים. הקושי הוא בהתאמת אורח חיינו לשעות החדשות. וכאן שאלות שאלות כגון שעת התפילה ועוד. קוברסקי מספר, כי עם העלאת הרעיון התייעץ עם מי שהיה מזכיר ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, עם נשיא התאחדות התעשיינים מרק מוסביץ, ועם אישים אחרים. בהם הרב גורן. וכולם בירכו על הרעיון. הרב גורן הסכים עם זאת כי הקדמת השעון תעורר, בעונה זו, בעיות לגבי פועלים המתחילים את עבודתם מוקדם ובשל החשיכה לא יוכלו להתפלל לפני לכתם לעבודה. לפיכך הוחלט לדחות את הזזת השעון לאמצע ינואר.

ועדת השרים לענייני כלכלה, שהעניין הובא לפניה, החליטה על הנהגת שעון החורף החל ב־15 בינואר, ועל שעון קיץ החל ב־15 במאי. בשעון הקיץ אין הכוונה להחזיר את המחוגים בשעה ולהשיבם להפרש של שעתיים מ־שעון גריניץ', אלא ליצור מרחק של ארבע שעות משעון גריניץ'; במלים אחרות: בשש בבוקר בלונדון תהיה השעה בישראל שתיים לפנות בוקר, או אם תרצו: במקום לקום בשבע בבוקר נקום, בעצם, בחמש בבוקר, אף שמחוגי שעונינו יורו על שבע.

יצחק סטרסברג, דוברו של הרב גורן, מבהיר את בעיית התפילה. לדבריו, השיחה בין גורמי משרד הפנים לבין הרב גורן היתה בלתי פורמאלית. ונערכה תוך כדי המלחמה, כך שהרב לא יכול היה להביע התנגדות לדבר הקשור בחירום. עכשיו, בעיון שני, רואה הרב כי הקדמת השעון תפריע גם בחודשים ינואר ופברואר למתפללים משכימי קום. ההלכה אוסרת על הנחת תפילין, קריאת שמע והתעטפות בציצית לפני עבור שליש הזמן שבין עלות השחר, כלומר ראשית ההתבהרות, לבין הנץ החמה, כלומר עליית השמש (בין השאר, משום שאי־אפשר אז להבחין בין התכלת והלבן שבטלית). ב־15.1.74 למשל, יעלה השחר בשעה 5.03 והחמה תנץ בשעה 6.36. כך שזמן התפילה המינימאלית יהיה ב־5.34 ורק אז יוכל „הבנין הראשון" להתפלל. אולם אם יוזזו מחוגי השעון קדימה בשעה אחת, תהא שעת התפילה 6.34, ובשעה זו נמצאים כבר רבבות פועלים בעבודה. הם לא יוכלו למצוא זמן כדי להניח תפילין ולהתפלל. יהיה עליהם להחליט אם לאחר לעבודה או אם להתפלל באורח בלתי־מהודר. וכבר עתה, אומר סטרסברג, מוצפת לשכת הרב הראשי בשאלות של פועלים דתיים שקשה באי להשיב עליהן. בכלל שבו הובא העניין להחלטת ועדת השרים לא נשאל הרב גורן בבעיה, ולכן לא הביע לפניה את דעתו השלילית על הזזת השעון, כסביר סטרסברג.

הקדמת השעון בשעה בחורף ובשעתיים בקיץ לא תביא מהפכה בכל הסקטורים במשק. ב„אל־על" נאמר לי, שלוח הטיסות נקבע על־פי שעון בין־לאומי, ושעון החורף הישראלי לא ישנה דבר. אבל לעובדי החברה, ורובם עובדים בנמל־התעופה בשעות בבוקר, הוכחה כולה. גם דובר „אגד", מרדכי טיפמן, אומר כי החברה שלו לא תושפע מכך: אמנם הנוסעים יתחילו לנוע בבוקר בחשיכה, אך לעומת זאת יסיימו את הנסיעה שעה אחת מוקדם יותר, כך שמספר שעות הנסיעה בלילה לא ישתנה. סגן מנהל השירות המטאורולוגי יהודה מוקטלי אומר, כי שירותי התחזית הניתנים לגורמי תעופה וספנות, ניתנים על־פי שעון גריניץ', וכן הוא הדבר לגבי תצפיות מטאורולוגיות הנעשות בארץ, כך שגם כאן לא יהיו כל השלכות להנהגת שעון החורף.

משרד החינוך, לעומת זאת, אינו מקבל בשמחה את הזזת המחוגים. ממש מאותה סיבה שבגללה בוטל שעון החורף ב־1958. עוזר שר החינוך והתרבות, ד"ר דן רונן, מעלה שתי בעיות עיקריות. ראשית, יוקשה על הילדים לקום מוקדם יותר, בעיקר באותם בתי־ספר שבהם יש שיעורים המתחילים בשבע בבוקר. דבר זה יגרור בעקבותיו השכמה מוקדמת יותר של האמהות, ואם יש בבית כמה ילדים, יכביד הדבר מאד על האמהות, שייאלצו לקום, בעצם, ב־5 בבוקר לפי השעון של היום. שנית, שעות אחר הצהריים יתארכו, ועל משרד החינוך יהיה למצוא להן פתרון באמצעות פתיחת בתי הנוער ובתי התלמיד למשך שעה נוספת ועוד. למותר לציין שלהארכה זו תהיה משמעות כלכלית.

מסתבר, אם כן, שהקדמת השעון אינה מפריעה לכמה סקטורים, ומפריעה, אפילו מאד, לסקטורים אחרים שקשה לאמוד את היקפם. השאלה המרכזית היא מה ירוויח המשק משינוי זה והאם רווח זה שקול כנגד הנזק שייגרם לחלק מן האוכלוסיה. השאלה פשוטה, אך התשובה עליה קשה. מלשכת שר האוצר הפניתי אל משרד הפנים, שיזם את הרעיון ושאחראי לביצועו. דובר משרד הפנים הפנה אותי אל חברת החשמל, ודובר חברת החשמל מספר, כי ישראל צורכת שני מיליוני טון דלק בשנה לחשמל, וכי החסכון הרצוי למשק הוא חסכון של עשרה אחוזים בכמות זו, כלומר 200.000 טון. אם ינהגו בישראל שעוני חורף וקיץ, צפוי מכך חסכון של כ־20,000 טון דלק, כלומר אחוז אחד בלבד מן הצריכה הכללית. כיוון שאנשים יקומו מוקדם יותר, ידליקו את החשמל גם בקומם, עם זאת הם ילכו לישון מוקדם יותר ולכן יהיה חסכון כלשהו, משום שצריכת החשמל בלילה עולה, בדרך כלל, על צריכתו ביום. דובר החברה סבור כי הזזת השעון אינה נובעת רק מרצון לחסוך בחשמל, כיוון שחסכון זה קטן מלהצדיק שינוי כה משמעותי.

ניסיתי לברר אם יש סיבות נוספות להזזת השעון, אך כל הגורמים ששוחחתי עמם חזרו אל החשמל. בשמפר רמזים, שהקדמת השעון פותחת אופציה להארכת שעות העבודה, אולם אין זו תגובה רשמית של גורם כלשהו, וקשה להניח שיש צורך בהארכה כזו ושהכל יסכימו לה. לאור כל אלה נראית ההחלטה על הזזת השעון שלא במקומה. דומה שהחסכון הכרוך בה אינו שווה לסבל שתגרום לרבים. מן הראוי שהנוגעים בדבר ישקלו שנית את הבעיה, בטרם יוזז השעון.

מקסם המזרח הרחוק

מאת אריאלה הראל

(תערוכת יצירות אמנות ואומנות מן זיואן במוזיאון העירוני רמת־גן)

המוזיאון העירוני של רמת־גן חולל הפתעה.

מוזיאון זה אינו אלא אגף בבית עמנואל — בית תרבות אופייני של עיר קטנה. התערוכות שהיו בו עד כה היו אינטימיות, כרגיל בגאלריה ציבורית מסובסדת ובלתי־מסחרית. לפני עשר שנים ירשת עיריית רמת־גן עזבון אמנותי עשיר מאוד, עצום בכמותו וקרוב לוודאי אף בערכו. אוספו של יחיאל נהרי, סוחר יהודי שהיגר ממזרח־אירופה למונטריאול שבקאנאדה. עסקיו של נהרי, הקיפו עולם ועד למזרח הרחוק הגיעו. הסוחר הממולח נכבש לקסם האקסוטי והיה לאספן נלהב של אמנות המזרח. הוא היה לקוח קבוע במכירות פומביות ובבתי־מסחר אירופיים שסחרו באמנות המזרח הרחוק וצבר יצירות רבות מאוד שרמתן הערכית שונה. האוסף אינו ממויין, אינו מקוטלג ועריכתו הובבנית מאוד. שכיות חמדה אותנטיות מעורבות עם קיטש לתיירים. לכן כנראה התייחסו אליו רבים אצלנו בספקנות מהולה בביטול, ולא הבחינו בערכים הגנוזים בו.

עשר שנים היה האוסף בארגזים. ולא נמצאו לו תאי־תצוגה מתאימים. השבוע זכה לגאולתו. במוזיאון העירוני של רמת־גן נפתחה תערוכה המייצגת כמחצית מן האוסף האמור, וההפתעה מתממת. גם הספקנים מוכרחים להודות כי התערוכה מרשימה ומרגשת, רציניות ומגרה.

שמונים אחוז מן המוצגים סיניים. השאר יפאניים, סיאמיים, קוריאניים וטייוואניים. מרבית

תערוכות

המוצגים משתייכים לתקופות שאחרי המאה ה־14, ויש פריטים קדומים יותר, ואף כמה פריטים ארכאיים. אמנם בעיה זו שולית לגבי המסתכל הבלתי מקצועי. אפשר לומר שהכרונולוגיה היא חסרת משמעות במקרה זה במידה מסויימת. אמנות המזרח הרחוק שמרנית מאוד בהשוואה לאמנות אירופה. היא כבולה בדפוסי סמלים מסורתיים ומשמעויות איקונוגראפיות עקביות ומתמידות בטכניקות, בכלי ובכללי־העיצוב. מאות שנים נעה אמנות זו במסלולים אחידים, כמעט וקשה להבחין בדרגיה הכרונולוגיים. נוסף על כך אמנות זו רחוקה מאוד מעולם המושגים שלנו וגם מי שאינו מצוי בעולם הסמלים והמשמעויות שלה עשוי להתרשם ממנה. ההתרשמות של הזר מהיצירה הזאת היא איפוא אסתטית בלבד. הצופה הסיני רואה בכל פסלון, ציור או עיצוב שנהב קטנטן משמעויות, הווי ותפיסות רוחניות־דתיות בשפת סמלים וצורות היתבטאות בחומר. לעומת זאת המשקיף שאיננו „קורא" את היצירה, מסוגל להתרשם מאופיה התבעתי הבלתי־אמצעי, והתרשמותו חושנית בלבד. חוקר האמנות וולפלין אמר, שאין כל משמעות לכך שפסלון כושי נסיוני נוצר בתקופה שבה צייר מיכל־אנג'לו את הקאפלה הסיקסטינית. לכרונולוגיה אין משמעות כשמדובר בהתרשמות אסתטית, במנותק מן המגע ההיסטורי. לדעתי כוחה של התערוכה מתוך אוסף נהרי הוא בעומס ההבעות וביופי הצורה. במילים אחרות, חוויית הביקור בתערוכה קשורת ברובד של האמנות הצרופה, המסוגלת לתווך חוויות מעל ומעבר לזמן למקום ולהקשר מושגי.

ד"ר דניאל מאוניברסיטת תל־אביב ניסה לספק רקע למבקרים בתערוכה בדברי־הסבר שפירסם בנספח, המורכב מאינפורמאציה היסטורית והיסטוריוזופית־דתית, בצירוף קאטאלוג של סמלים, מושגים ולוח כרונולוגי. ידענותו של ד"ר דניאל נשארת בתחום ההיסטורי האקאדמי, המנותק מאסתטיקה. למבקר בתערוכה חסר קאטאלוג מפורט המשייך את היצירות לתאוריה. בקאטאלוג נלוות הסבר רק ליצירות שתמונותיהן מעטרות את החדפיס. מי שמבקש להבין אינו מקבל בסיס לכך, על אף מאמרו של ד"ר דניאל.

לצערנו, נראה לנו שמוזיאון רמת־גן קיבל על עצמו משימת שאין הוא מוכן לה. דוברים הודיעו לעיתונאים שהם רוצים שהאוסף יהיה לאוסף־מחקר, ומתעתדים להביא לארץ מומחה מהונג־קונג, לזמן סטודנטים וכד'. דבריהם נעו בכיוון „מדעי", אך לא היה כל כיסוי ליומרה זו. מבחינה מוזיאולוגית לא נעשתה בתערוכה אפילו עבודת־ההכנה האלמנטארית. היעדר שילוט מתאים והיעדר קטאלוג ראוי לשמו הם רק סימפטומים לתובבנות הנועקת מדרך ההצגה.

פסלון סיני — מתקופת טסינג (1644 — 1911)

אין בכוונתנו לתקוף את עיריית רמת־גן, תודתנו נתונה לה על שאיכהצה את האוסף והציגה אותו. על רקע השממון, הכשלון והריקנות של מוזיאון תל־אביב בימים אלה בולטת יוזמתה של רמת־גן שבעתיים. העיריית מתכוונת לקיים תצוגת קבע מאוסף נהרי (אם כי בהיקף קטן יותר), עם התלופה מתמדת של המוצגים. גם על כך מגיעים לה שבחים. טענתנו היא רק נגד היומרה האקדמאית שאין לה כיסוי.

רצויה יותר האפשרות השנייה, להפוך את התערוכה למוזיאון, עם אוריינטאציה חווייתית חינוכית. האוסף מרתק את העין, ואילו היו מכינים סיורים מודרכים לתלמידים ולנוער, שמטרתם להפוך את ההתרשמות הבלתי־אמצעית לחוויית גילוי עולם רחוק ותרבות רחוקה, היו המבקרים מתעשרים. התערוכה עשויה לעורר סקרנות אינטלקטואלית: ויש בה גירוי חושני וויזואלי רב. על יסוד זה אפשר לבנות נדבך לרכישת מטען תרבותי, שאיננו קיים כמעט בארצנו. אילו התרכז ד"ר דניאל למשל בהרחבת אופקיהם של המבקרים, ודאי היה מעשיר אותם מבחינה חינוכית־חווייתית. אך להכוונה כזאת של התערוכה דרושים שינויים במבנה המוזיאון הרמת־גני הקטן. בית עמנואל (שהמוזיאון הוא חלק ממנו) פתוח רק אחרי־הצהריים ועל מוסד המשרת בתי־ספר להיות פתוח בבקרים. במוסד בעל אוריינטאציה חינוכית, להבדיל מגאלריה לתצוגות מתחלפות, דרוש צוות מדריכים, ומדריך חינוכי אינו מסתפק במתן אינפורמאציה, עליו להיות רגיש וקשוב להיענויות האמוציונאליות והאינטלקטואליות של כל קבוצת מבקרים ולדעת להביא את המבקר להסתכלות חווייתית. אין לשכור לשם כך סטודנטים לאמנות שאין להם הכשרה מיוחדת. המוזיאונים הרשמיים בירושלים ובתל־אביב מפתחים אגפי־נוער עם מדריכים שקיבלו הכשרה בחינוך נוסף על לימודי ההיסטוריה של האמנות.

לסיכום: התערוכה יפה מאוד וכדאי לבקר בה, אך לאחראים על המוזיאון בעיריית רמת־גן אסור להסתפק בכך שקהל הסקרנים יגיע לתערוכה. מרבה נכסים מרבה דאגה. ועל מי שרצה באוסף כזה לחשוב איך להציגו ואילו שינויים מתחייבים מכך. אולי הגיע הזמן לשתף את הקהל, מבקרים ובעיקר מרכזי קבוצות מאורגנות, במחשבות אלה. ואולי מדו־שיח כזה תצמח תצוגת קבע של אמנות המזרח הרחוק שתהיה נכס חווייתי־חינוכי.

משכן בובות שובה־לב

מאת ניצה פלקסר

פתח ליצירתו של פרוסט

מאת יורם ברונובסקי

על החיים

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי

מן הקומדיה האנושית לקומדיה היהודית

מאת רוחמה חונוב

עם עובד — תרבות וחינוך

הופיעה

חוברת שלישית בכרך ד'

מדע לנוער המתבגר

לדעת

ספרית פועלים

מיבחן לאיתור קשיים תפיסתיים בקריאה

מאת יעל שרן

ב.„לדעת" תמצא תשובה (כמעט) לכל שאלה

בילי וטלי ורובי טפשוני

כתב: אברהם חלפי

מה מבלבלים הבלבלים

כתב: חנן שדמי

ספרי שירה

תמונת-סטילס מ"זעקות ולחישות"

"זעקות ולחישות" – במלים ובתמונות

ברגמן ו"הקולנוע הספרותי"

מאת רחל נאמן

פתקים ותגובות

גרין והספרדים

יצחק בצלאל

אינגמאר ברגמן

מיומנה של אונס

עכשיו יום שני מוקדם בבוקר וכואב לי. אחיותיי ואנה יושבות לידי בתורנות. זה אדיב מצידם. אינני צריכה להרגיש בודדה כל כך באפלה.

*

אמי עולה במחשבותיי מדי יום. אמא אהבה את מאריה. הן היו דומות אשה לרעותה כמעט בכל. אני הייתי דומה לאבא מכדי שתוכל לשאת אותי. כשדיברה אליי על־פי דרכה, בקלות מרגשת, לא הבנתי את כוונתה. ניסיתי בכל מאודי לשאת חן בעיניה, אך מעולם לא הצלחתי. היא היתה נעשית קצרת־רוח. כמעט תמיד היתה קצרת־רוח כלפי קארין. אני הייתי ילדה חולנית וחלושה, וקארין היתה נוזפת. תגידי. אנא חשבה אותה למטורבלת ולחסרת־דעת. לאמא ולמאריה, לעומת זאת, היה כל־כך הרבה על מה לדבר. תמיד שאלתי את עצמי על מה הן מתלחשות וצוחקות, ומדוע הן מסתדרות ביניהן כל־כך טוב. תגיד היו לחן סודות קטנים, והן נהגו לחקניט אותי ואת קארין.

אהבתי את אמא, מפני שהיתה כה עדינה, יפה ומלאת־חיים. מפני שהיתה כה – איך לומר זאת – מפני שהיתה כה נוכחת. אך היא גם יכלה להיות קרה ואדישה. כשבאתי אליה לבקש את חיבתה היתה דוחה אותי בתשובה אכזרית, בטענה ששעתה אינה פנויה. אף־על־פי־כן לא יכולתי שלא לרחם עליה. ועתה, כאשר אני מבוגרת יותר, אני מבינה לרוחה הרבה יותר. כל־כך הייתי רוצה לראותה שוב ולומר לה כי הבנתי את ליאותה, קוצר־רוחה, חרדתה וסירובה לוותר.

זכור לי שפעם – היה אז סתיו – באתי בריצה אל החדר; אני משערת שהיה לי משהו חשוב לעשותו (תמיד יש משהו חשוב לעשות בגיל עשר). ראיתי את אמא יושבת באחד הכסאות הגדולים. היא ישבה בשמלתה הלבנה, שקטה לגמרי, נובטת בעד החלון וידיה מונחות על השולחן. גווה נטה מעט לפנים, בהתינה מוזרה ונוקשה. ניגשתי אליה. היא נתנה בי מבט מלא צער שהביאני כמעט לידי דמעות; אך במקום לבכות ליטפתי את לחיה. היא עצמה את עיניה ותניחה לי לעשות זאת. חיינו קרובות מאוד זו אל זו באותו זמן.

לפתע התעשתה ואמרה: "חסתכלי בידייך: הן מלוכלכות. מה עשית?.." וכשגאתה בה רגשותה אספה אותי אל תוך זרועותיה, חייכה אליי ונשקה לי. חשפע חזה המממני באותה פתאומיות חתלה לבכות וביקשה את סליחתי שוב ושוב. לא הבנתי דבר; כל מה שיכולתי לעשות היה לאחוז בה בחוזקה עד ששיחררה את עצמה. הבעת פניה נשתנתה והיא מחתה את עיניה בצחוק קל: "כמה מגוחך". זה היה כל מה שאמרה. אחר־כך קמה והשאירה אותי נרעשת.

הדמויות בסרט "זעקות ולחישות" (מימין לשמאל: מאריה, אנה, אגנס, קארין)

*

לפעמים אני מתאווה לכסות את פני בידיי בלי לחסירן לעולם. כיצד עליי להתמודד עם הבדידות? הימים הארוכים, הערבים חשוכים, הלילות ללא־שינה. מה עליי לעשות עם כל פלגי הזמן הזה? אני שוקעת ביאושי ומניחה לו לשרוף אותי. מצאתי שנסיונותיי לחתך חמק ממנו או לחחניקו רק מכבידים עליי את עולו. מוטב לפתוח את עצמך, לקבל את מה שמענה אותך ופוגע בך. לא לעצום עיניים ולהתעלם, כפי שעשיתי קודם.

כאשר אני כותבת על בדידות יש בי מידה של אי־הגינות. אנה היא ידידתי ורעותי, ואני חושבת שבדידותה קשה משלי. אחרי הכל אני יכולה להתנחם בציוריי, בנגינתי ובספריי. לאנה אין מאומה. לפעמים אני מנסה לדבר אליה על אודותיה, אך היא נעשית ביישנית ועצורה.

*

אני עדיין ממשיכה לצייר, לפסל, לכתוב, לנגן. בעבר סברתי שמאמצי היצירה מקרבים אותי אל העולם החיצון, מנשלים אותי מבדידותי. עתה אני יודעת שאין אלה פני הדברים כלל. בסופו של דבר כל מה שאפשר להגדירו כביטוי האמנותי שלי אינו אלא נוחאת יאוש נגד המוות. אף־על־פי־כן אני ממשיכה. איש אינו רואה את השגיי, מלבד אנה. אין לי מושג אם טובים הם או רעים. ודאי רעים. אחרי־הכל ראיתי כל־כך מעט מן החיים. מעולם לא טרחתי לחיות בין אנשים במציאותם שלהם. אף כי אינני בטוחה שמציאותם מוחשית יותר משלי, כוונתי לנחלתי.

*

יום קיץ. קריר. חריפות מה של סתיו באוויר, ואף־על־פי־כן כה נעים ורך. אחיותיי קארין ומאריה באו לבקר אצלי. נפלא לחיות שוב יחד, כמו שחיינו בימים ההם, בילדותנו. אני גם מרגישה את עצמי הרבה יותר טוב. אנחנו אפילו יכולות לצאת לטיול מעט יחדיו. מאורע כזה לגביי, אחרי שלא יצאתי מפתח־ביתי זמן רב כל־כך. הלכנו אל הנדנדה שבעץ האלון. ישבנו ארבעתנו (גם אנה באה) על הנדנדה והנחנו לה להסיענו הלוך ושוב, לאט ובעדנה.

עצמתי את עיניי וחשתי את הרוח הקלה והשמש על פניי. כל מרוריי ומכאוביי נעלמו. האנשים האהובים עליי מכל היו עמי. יכולתי לשמוע אותן מפטפטות סביבי, חשתי בנוכחות גופיהן, בחום ידיהן. עצמתי את עיניי בחוזקה כדי לדבוק ברגע זה, וחשבתי: יהיה מה שיהיה, זה אושר. אינני יכולה לשאוף לשום דבר טוב יותר. עתה, לרגעים מספר, אני יכולה להתנסות בשלמות. ואני מכירה תודה לחיי שנתנו לי כה הרבה.

תירגמה: רחל גיורא

משירי הימים האלה

דב חומסקי

ימי ההולדת

שיר מלילה

אשר רייך

לפי שעה

מי יכפר

"...מכל העמים"

מאת הלל דנציג

מחול

ערב בכורות

רינה שיינפלד בסחול "לזכר מס' 52436"

עוצמה יתירה

מאת חנוך רון

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר הקולנוע

(ארגון) — סרט־מחאה חריף על המצב הטראגי האבות הדור־הבנים. סי־ מקוריות, טיפוסים עס־ צתים מצמדים מוצגים, ; מופרז עד כדי מגוחכות

"יום בפקין" (סינרמה) ראווה היסטורי עשיר המתאר את המצור של־ ים הסיניים (ה"בוקס־ ריס") בתחילת המאה על קומץ אירופים בפקין. "בידור מצוי ר־ מעלה.

* "ג'רמיה ג'ונסון" (אורדן) — מערבון יפיפה, המתיימר להיות אגדה־בלאדה נצחית, אך לא מגיע לכך. עם זאת זהו סרט עם אספרי, שכדאי לראותו, ליהנות ממנו — ולא לייחס לו חשיבות מגומה.

* "שחק אותה, סם" (תכלת) — קומדיה כמעט אבסורדית אי־ שית בעית מקצע אישי בכך על אדם ססגל מתסביכים. מומלץ ב־ מיוחד לאוהדי הפילנט — ועוד יותר לאוהדי תולדות הקולנוע. דמעי שבו הציפים האינטלגנ־ טיים האמיתיים לא יתאכזבו.

* "נשיא על הכוונת" (אלנבי) — סרט זריז מהיר נודע יומרו־ נפת מרתק בצורה לא רגילה. הד־ מתנים כמעט לגמרי מהרקע ומ־ הפיסס של מניעי נסיון לרצח פו־ ליטי מבוסס על רב מכר של פרד־ ריק פורסייה על קשר לרציחה את הד־גול היה יסרט רב מכר מבויים של ביקור בלתי־מחייב.

* "עד שהנס יפריד בינינו" ("למירד") — קומדיית מנהגים פטסנית האורכה ימדי של הבמאי האיטלקי פיטרו גרמי השולח הדציו הפעם לא רק למוסד הנ־ שואין האיטלקי אלא גם אל הבד־ סד החדש באיטליה של הגירושין, עם דאסטין הופמן.

* "מלכודת החופש" (אסתר) — ג'ין יוסטון "בבעטי חוזר לסגנר בו המתולל שימי "הבז המאלטזי". סיפור פשע וריגול בשלושה ממ־ דים עם ניתוח פסיכולוגי מבריק וביצוע מעולה, הסובל מפשטנות, הפרזה וסנטימנטליות אך ברגעיו הטו־ בים — קולנוע מאין כמוהו.

* "גשר הזהב" (אורלי) — מלודראמה שדופה של מרדן לה־ רזי על כבוד, אהבה, תקוה ואשר לית. סרט העוד על פי הקערונות הישנים והבולים, אך מלאכת־מח־ שבת של מלודראמה הוליבודית בק המניין. מופת ביצוע נוסח הוליבוד שאבד עליה הכלח.

חיפה:

* "קאבארט" (אורלי) — הד־ אור של התנועות שהובילה לשל־ טון הנאצי בגרמניה באכבעות דראמה אישית + דראמה ציבורית + מחזמר "מרגיע". סרט מפצל ר־ בפורד, שיש בו אווירה מחשית־ כהחכת הנפסה בירוה של לייזה מינלי וג'ואל גריי.

* "מה תאמר לגברת עד ריוכה" (ספיר) — מה באמת להגיד לגברת עירומה שצפה וצר־ לה ממקומות בלתי אפשריים כמו מעליות בבנייני משרדים או תאי טלפון ציבוריים ברחוב. נזור כי נראה בבית המעסיקה את אלן פאנט המפיק הנצחי של סדרת הט־ לוויזיה האמריקאית "קאנדיד קאמרה". מה אומרים הגברים ל־ נשים עירומות ומה הנשים לגב־ רים עירומים. גלות המצלמות הד־ נסתרת של פאנט. משעשע אך לא מעלה ולא מוריד.

* "אתה חי רק פעמיים" (ארמון) — ג'יימס בונד במלוא הדרו — על כל ההכה, הלהטוטים, הצעצועים וההפתעות. לאוהדי הד־ סגנון הזה — כוכליך.

* "מה שתמיד רצית לדעת על המין והששת לשאול" (רון) — קומדיה־פארסה מאורדיה על בעיות־המין "הוללות" אי־ חנו. סרטו של וודי אלן — משע־ שע ביותר, עם הפתעות, עם "מין תיאטרלי", אך וגעוגים ברזרים ו־ אישיים מאוד.

* "נשים אוהבות" (עמי) — סרט שמגלה את קן ראסל — עיבוד אלים, קצב, בביצוע מעו־ לה של שחקנים, עם אווירת היס־ טוריה ודהואה. של אחד מספרי ד. ה. לורנס. קצת היסטרי מד־ — ובעיקר קצת ברוכה יותר על המידה בעיניי גברים הרקא — אך בהחלט ראוי להתכבד.

תיאטרון ובידור

* "יעקבי ולידנטל", תל־ אביב ("הקאמרי" בשיתוף עם "בוחתא") — המחזה מסדרת בהו־ פת האבהרד של חנוך לוין. עם כמה הרהורים נוגים מאד על ג־ רלו של האדם ועל אפיו. הגב־ בה שבים לוין הוא כן המצלות שהצלו אי פעם בארץ ; הביום באופק, הסגוני, נקי ונבון. משחק בנוכר המעורר התרגשות של הד־ רידה חריפאי, אלברט כהן ובעי־ קר יוסי כרמון. הבכה שאין להת־ כיצה.

* "סיפורי סוגי", תל־אביב (להקת "כוהרה", והתיאטרון הקמ־ רי) — להקת ה"כוהרה" מגישה ערב נפלא של הזמר המושכל. פסקטים טובים ומבינות מצוי־ נות של דני סנדרסון, מבוצעים להפליא על־ידי עבבה במהוני בהוריה.

המבחר נכתב על־ידי מבקרי הד־ קולנוע והתיאטרון הקבועים.

מחרימים את בולי אפריקה

בולים

אריה לינדנבאום

...ל ההתרחשויות המדיניות ... שפקד את ארצנו לא ... ניתוק היחסים והמוני של ... אפריקה עם ישראל השפעה ... עלינו.

...ם עם המדינות שהודיש... ק יחסיה הדיפלומאטיים ... ל אינם שותים. כך, למשל, ... כלום בין ניתוק יחסים ... יים לבין ניתוק קשרי־ ... דואל־פירבן יש/מדינות ש־ ... ים קשרי־דואר עם ישר־ ... ם לא באורח רשמי, אך ... וחיל להבהיר, או לשלוח ... אר לארץ.

... כלל נשארו קשרי הדואר ... לפני ההודעות על ניתוק ... לצונת זאת "ניתקי" ה־ ... את קשריהם שלהם עם ... איב. האמת היא שיש אפש־ בולים ישראליים מעטים מאוד הד־ בקיימים בכלל קשרים עם אספנים באפריקה. שכן אין שם הרבה אס־ פנים. אולם הישראלים פשוט הוד־ רימו את בולי אפריקה המגיעים לארץ באלפים. מדינות רבות באפ־ ריקה הקדישו את בוליהן לנושאים נפוצים בקרב האספנים, כך שאספ־ נים רבים היו קונים בולים שלהן. עתה מתפשט בארץ חרם על בולי אפריקה. על החרם לא הכריזו רש־ מית שום גוף מאורגן. אולם קונים רבים מסרבים, מטעמים רגשיים, לקנות בולי מדינות שניתקו יחסיהן עם ישראל והסוחרים, שראו כי הד־ ביקוש לבולים אפריקאיים הולך ו־ מצטמצם, חדלו להביאם לארץ. זהו חרם אינדיווידואלי, שאין מפיס אותו ואף־על־פי־כן הוא פרגל.

אין איש מטלה את עצמו שיש לחרם הזה השפעה כלשהי על הד־ מדינות המחרימות. אולם הוא בי־ טוי מובהק לרגש על אי־הצדק ש־ נעשה על־ידי ממשלות אפריקה לעם בישראל.

מזרח־גרמניה לכבוד רוזה לוקסמבורג

בינואר 1974 הוציא מזרח־גר־ מניה בול לזכרה של רוזה לוקסמ־ בורג (1871—1919), מהפכנית יהו־ דיה ילידת פולין, שמשחר ילדותה היתה פעילה במפלגה סוציאליס־ טית במולדתה ובעיקר בגרמניה, היא למדה כלכלה מדינית בשווי־ צריה, ונודעה כנואמת וכסופרת מזהירה ונאסרה בגרמניה באשמת פעילות מחתרתית. בדרך לבית הסהר נרצחה בידי החיילים בטענה שניסתה להימלט (ינואר 1919).

הבול לזכרה יופיע בסדרת בולים המוקדשת לזכרם של אישים דגו־ לים.

161 מיליון בולי ג'ונסון

הדואר ארה"ב פירסם באחרונה נתונים על כמויות בולים שהופיעו הופצו השנה. המהדורה הגדולה ב־ יותר היא של בול הנשיא ג'ונסון. מהדורתו של בול זה מונה 161 מיליון עותקים. המהדורה הקטנה ברשימה זו היא של בול רובינסון ג'פרס — 134 מיליון עותקים.

בשנת 1974 יוציא דואר ארה"ב, בין היתר, חמישה בולי־זכרון: אחד יוקדש ל"עזרה לילדים מפג־ ריב", אחד למלאת 75 שנה לייסוד אירגון ותיקי המלחמות בארה"ב (1898), אחד למלאת מאה שנה ל־ הולדת רוברט פרוסט, המשורר בעל ארבעת פרסי פוליצר ; הבול הד־ רביעי יוקדש ליום השנה ה־200 לייסוד הישוב הראשון בקנטוקי וב־4 ביולי 1974 יופיע גליון־זכרון למלאת 200 שנה לקונגרס הראשון.

נשואי המלכה בקוק איילנד

בין שפע הבולים שהופיעו באח־ רונה לרגל נשואי הנסיכה אנה עם סרן פיליפ, הופיעה סידרה יפה של ארבעה בולים גם באיי קוק. אחד הבולים מתאר את פנים כנסיית וסטמינסטר, שם נערך טקס הנשו־ אים. שני בולים נושאים עליהם את דיוקנאות הזוג ובול אחד עם תמו־ נה משותפת של הזוג. ארבעת הד־ בולים הופיעו גם בגליון זכרון.

בית־לחם באנגליה

דואר בריטניה הנפיק בסוף נו־ במבר 6 בולים מיוחדים לחג־ המולד. הבולים בתאריים קטעים מתוך אגדת־עם על חג המולד. כש־ חמישה מהם צמודים ויוצרים פס מתמשך של כל האגדה. הבול הד־ ששי הונפק בנפרד ועליו דמויות מרכזיות מתוך האגדה.

הבולים הוטבעו בשתי חותמות מיוחדות : האחת בשירות הבולאי הבריטי בלונדון השניה עם ציון השם בית־לחם, במקום בשם לבדילו כארכס.

תערוכה בין־לאומית בפאריס

דואר צרפת ינפיק בול מיוחד ש־ ישמש תעמולה לקראת תערוכת הד־ בולים הבין־לאומית שתתקיים ב־ פאריס ב־1975.

מירוץ ה"גראנד־פרי" באנגליה

שחמט

בעריכת אליהו שחף

...ליה נערך עתה מירוץ ... במינו בין השחמטאים הד־ ... המטרה: לזכות בתואר ... בכך אין אולי שום דבר ... בן כל אמן שואף לתוספת ... "רב" לתוארו (ביחוד אם ... הוא ב"בין־לאומי" ולא ... ה לרבנות). אולם בה ש־ ... את האנגלים זהו הפרס 5.000 לירות שטר־ ... שהקציב הבנקאי ג'ים ... לכל אחד מומסת השח־ ... האנגלים שיגיעו לתואר ... לאנגלים אין אמנם כיום ... רב־אמן אחד לרפואה. אר־ ... מה מהאמנים הבין־לאומיים ... דור הצעיר נעקפים סיכויים ... להגיע ל"סיניור" הקוסם. ... אליסר עצמו היה נשאר אי־ ... ם יודע מהחום הפיננסי בלי־ ... ולם הבנקאי האנגלי קנה לו ... ד מקום כבוד בכותל המזר־ ... ל עולם השחמט, כשה ש־ ... את קרן הפרסים של הדו־ ... לאליפות העולם בין פישר ... פסקי. כזכור היה "דו־קרב ... נותן בסכנת ביטול בגלל ... של סובי להסתפק ברבע ... הדולאר שהקציב בארגו־ ... רב ברייקיאוויק להתמודדות ... אליפות העולם (המחיר: ... 25 דולאר. סכום שלא היה ... איש מאלה שקנו להם ... כבוד בכותל־מזרח כלשהו). ... שנה אין כספי של סלייטר ... בסכנה ממשית. אולם האמ־ ... האנגלים צובבים בפרץ להד־ ... רמת בכוחם ולהעמקת הד־ ... הזאורטי שלהם והשחמט הד־ ... כולו יצא נשכר מתחרות ... בית־כספית זו. ה"בוננר השח־ ... הגיע לממדים כאלה, שכרב־ ... רבים נאלצו להגביל את ... הבדיהם, כיוון שאולמות ... לאים עד אפס מקום. ... מקרא הדברים האלה יהיו ... כמה שחמטאים ותיקים ב־ ... אל שיאנחו בשמן של קב־ ... ונוסטאלגיה, בזוכרם את הד־ ... המובים (בראשית שנות הד־ ארבעים) עת עמד המרצחן על־ שם שמואל לסקר בתל־אביב ב־ כבוד דומה של סכנת "התמוטטות האוכלוסיה". כיום נשמעים הדב־ רים כאגדה.

אליפות אנגליה 1973

אליפות אנגליה (36 משתתפים, 11 סיבובים שוויצית) נסתיימה ב־ נצחונם המשותף של ויליאם הרסטמן ומייקל באסמן שצברו 8.5 נקודות נקודות כל אחד. אחריהם : וליצבס 7.5, וואיסלי, ביילס, הורנר 7 ; מאסטל, הול־ וואי, פנרוז 6.5 ועוד. ריימונד קין, מבחירי השחמטאים הצעי־ רים (מקום שני באליפות העולם לנוער, ירושלים 1967) סיים עם קבוצת המשתתפים שצברו 6 נקודות.

הגנת גרינפלד

באסמן — אירים

1. ד4 פו6 2. ג4 ז6 3. פג3 ד5 4. פו3 רז7 5. רג5 ה3 0־0 6. רה2 ה6 7. 0־0 ג5 8. ב3 פבד7 9. רא3 צה8 10. צג1 רב7 11. בד פד5 12. פה4 הד 13. צג2 ה6 14. צה2 פג5 15. צג1 רח6 16. מהד1 מהה8 17. רבב רח8 !? (היצנות שלא לצורך להזמנה להפשם את האלכסון א3—ו8) 18. פו5! צו6 ?! (הכרחי היה ל־ הקריב טיב תמורת שני רגלים ולשחק 18. ... צגב3) 19. ה4! זה 20. ד5 צד5 21. מהד4 פו8 22. פה6! רז7 (עדיף 22. — רה6. אם כי גם במקרה זה היה הלבן כשיר יתרון חמרי על־ידי 23. פג7) 23. פז7 מהז7 24. ד:ג! צד4 25. גב צאד8 26. רד4. השחור נכנע.

רשקו — קמינסקי
לנינגרד 1972

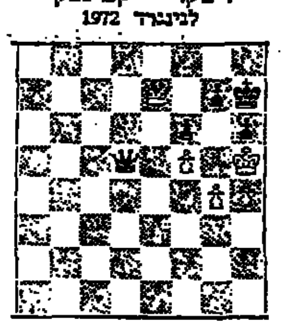

הלבן זוכה 6+5

1. מהו8 (1. מהו8 ?? 6 מה6 (×6!) 1. — מהב7 2. א8־ד! (2. א8־מה? מהה8+) כהב3 3. מה7 מהו8 4. רד5 השחור נכנע.

האם היתה הביקורת מוצדקת?

(בעקבות מכתבי קוראים)

מספר קוראים הביעו תמיהה על הביקורת החריפה שמתחתי על עריכת "הפרובלמאי" ("בטאון פרובלמיסטי"), "דבר" ביום (30.11.73). ובכן, אסתפק בציון עובדה אחת : בעמוד 22 חוברת המש כשמים עמוד־הדפוס "Shahmat" "בקום ... נוסף על כך יש באותו עמוד עוד 12 (!) טעויות־דפוס. האם זקוק כיתוב להוכחה יותר משכנעת ?

ראוי שאבהיר בהזדמנות זו כי כוונתה של הביקורת לא היתה לפגוע אלא להצביע על דברים הטעונים תיקון. לדעתי לא ניתן לצכות זאת ללא החלפתו של הד־ עורך. משום שהענין איננו רק בהגהה קפדנית יותר. אני סבור כי האיש אינו מתאים לתפקידו הכותר הלגטכיות של עיתונאי להצביע על נקודות התורפה. ב־ יחוד כשהדבר נעשה בדרך קונס־ טרוקטיבית. הינה, כאשר בעלים הצעות מה יש לעשות כדי לשנות את פני הדברים. איש לא יחשוד בכותב שורות אלה, שהיה בין מייסדי איגוד הפרובלמאים ו־ בוכיוד במשך שנים רבות, ש־ כלולה להיות לו כל כוונה אחרת זולת הרצון לקדם את הקומפו־ זיציה השחמטית הישראלית ולש־ מור על תדמיתה הזוהרת ומקו־ מה הנכבד בעולם השחמט. בתח־ חום זה הציגה ישראל הישגים ש־ אין דומה להם בכל תחום אחר של התמודדות ספורטיבית. דווקא משום כך חייבים אנו בכבודו של איגוד הפרובלמאים (איגוד מחב־ רי הבעיות והסיומים) ובטאונו.

אם כבר נגענו בנושא הפרסו־ מים הרשמיים, אזכיר בהקשר זה את הבולטינים של תחרויות שח־ קיים נתניה, שגם להם היה אחראי בשנים האחרונות אותו אדם הד־ עורך את "הפרובלמאי" (בכוונה "אחראי" ולא "עורך"), מ־ שום שעד היום טרם עמדתי על הסוד, מה עבודה יש בעבודה הד־ טכנית של פרסום קרבות התחרות (גם לא, ללא הערות או ניתוח כלשהו). הקרבות בבולטי־ נים אלה (וכן בבולטינים של אלי־ פויות ישראל) מתפרסמים בלועזית, כדי להקנות להם תהלוכה בעולם. ניתן לומר איפוא כי הם "מוצר יצוא", ויש להבין כי מ־ שום כך עליו להיות על איכות גבוהה. אולם המציאות שונה לחלוטין. ניטול לדוגמה את הד־ בולטין של שחקים נתניה 1973. בעוד שרב העמודים המוקדשים לתחרות הראשית נושאים את הד־ כותרת "במסגרת פסטיבל שח־ קיים הי"ב (באנגלית) הרי בעמודי התחרות האחרים אנו נתקלים בכו־ תרת "במסגרת פסטיבל שחקים הי"ד". בעמוד השער באנגלית רשום השופט הראשי אורי לנג־ האוס, כ"שופט התחרות הבין־ לאומית הי"ב, ואת במרחק שו־ רות ספורות מהכותרת "התחרות הבין־לאומית ה־10". שמות הד־ שחקנים לא זו בלבד שהם משו־ בשים, אלא שהם כתובים בגיר־ סאות שונות. ליד שמו של אחד השחקנים כתוב, ללא כל סיבה, סימן קריאה, המשמש בימים כי תיקונם לציון מסע טוב. שמות הפתיחות הן פרשה לעצמה. הד־ הופכת לעתים את הפתיחה ל־ בדיחה. "הגנת אליוכין" מופיעה בשלושה משחקי־כתיב שונים (כל זאת בלועזית), כשגם אחד בהם אינו נכון. "ההגנה ההולנדית" (DUTCH DEFENCE) הפ־ כה ל"הגנת דויטש" (DEUTCH) כשמו של סוכן הפרסום של האר־ גוד הישראלי לשחמט (ורשה לי להטיל ספק אם אמנם זו היתה הכוונה...). וקרבות לא מעטים נושאים שמות לא־נכונים של הד־ פתיחה. כל זה לבד בטעויות־הד־ פוס בקרבות עצמם, שגם בהם אין כמוד.

בולטין נתניה 1973 מכיל 263 קרבות, וכמוהו כבולטינים האח־ רים של האירועים הבין־לאומיים שנערכו בישראל. הוא פרסום הד־ מבוקש על־ידי שחקנים ואספנים ברחבי העולם. חרף הקשיים הד־ כרוכים בהכנה, הטכנית של הד־ בולטין (לרשות העושים במלא־ כה עומד זמן קצר, כי הבולטין מתפרסם מדי יום בעת התחרות), נראה לי כי יש להקדיש יתר תשומת־לב ל"כרסים ביקורי" בק־ צפי זה. העמל הרב המושקע ב־ ארגון התחרויות הבין־לאומיות הלאומיות כאחות ומחירן הגבוה מחייבים גם כלי־ביטוי נאותים. אין כל הצדקה להפקיד משימה חשובה זו בידיים בלתי־אמונות, גם אם המלאכה נעשית בהתנד־ בות.

ו. שפקמן, מערב גרמניה

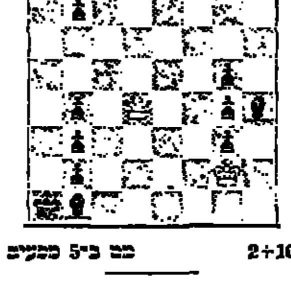

מט ב־5 מסעים 2+10

מאדריד. בתחרות הבין־לאו־ מית הגדולה היו בראש אחרי ה־ סיבוב השלישי קרפוב ואולכן עם 2.5 נק' כ"א. עם סיום התחרות (ב־15 בדצמבר) יוענק ה"אוסקר השחמטי" לשנת 1973 ע"י איגוד עתונאי השחמט הבין־לאומי.

החזק אינו בהכרח הטוב ביותר

תת־העלאה — (UNDER PROMOTION) הוא כינוי הד־ מקובל בקומפוזיציה השחמטית לציון גלגולו של רגלי לכלי הנד־ מך בכוחו מהמלכה. ההכרח בתת־ העלאה נובע לרוב מסכנת כפת (פט) העלולה להיווצר אם יגול־ גל הרגלי לכלי החזק ביותר (הד־ מלכה). בשעה צבי נדירים הד־ מקרים שבהם יש להיכנע מנוי־ ברית כוח מירבית. הסיום הבא הוא אחד מאותם בקרים.

חיפה

בסודיו בת־גלים חיפה

...ערך מכירת חפצי קרמיקה ... ...ית ואבנותית בשבת 8.12.73 ... ...ה "רידי, רח' חיים, משעה 12 עד 9 בערב. כל ההכנסות ... לוועד למען החייל. הקהל ... מו. כחורים צבניים.

ארגון אמהות עובדות מועצת פועלי חיפה

(אבות במערכה — הילדים ב־ ... מותנו. שוק התערוכה המסור ... יתקיים בימים 9—12.12.73 ... ולנוי "גילי" רח' הרצל 41, ב־ ... ענים : הבובות של סובי הציי־ ... מיופה והצפון, כבוהר גדול ... גוון, לבני מיטה וכפות — תנ־ ... ת חייל, שמיכות דקרון וצמר ... תוצרת חו"ל, בגדי נשים וילד־ ... ם. הכנסות השוק, מיועדות ל־ ... וקת מוסדות ילדים ומימון ... סיות מיוחדים, הנובעים מן המלחמה.

עירית חיפה "משען" מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

במוצ"ש בשעה 6.30 ירצה הד־ היסטוריון שלמה כרמלי על הד־ נושא : עבריה והדמוקרטיה בלווי שקופיות ושירה ביקלטה. הנד־ בור בוזכן.

עיריית חיפה, האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט

מרכז לתרבות ע"ש כבוגי, רח' צבוטר 54, יום שבת, 8.12.73, שעה 11.00 לפנה"צ, כאורח אדרין ירצה על : "אישי רוח כמנהיגים" — במלאת שנה למות ד. בן־גוריון.

במרכז לתרבות הדר ע"ש אבא חושי, רח' א. ה. סילבר וריאליה, ביום שבת, 8.12.73, שעה 11.00 ב־ בוקר, דוד ריזור ירצה על "רמת הגולן — מבט גיאוגרפי כללי". ביום שבת, 8.12.73, שעה 5.30 אחה"צ, התיאטרון "מדבאי" מציג: "הידיד בת הנרים". יום ב', 10.12.73, שעה 7.00 בערב, בבת הקולנוע : "רומא" של פליני. דב־ רי מבוא : יוסי אורן.

מרכז לתרבות ונוער ע"ש "גב־ לרין", קרית חיים, ביום שישי 7.12.73, כתה 12.45, לתלמידי חטי־ בת הביניים — רב שיח בעניני דיומא עם יאיר כגן. יום ב', 10.12.73, שעה 8.30 בערב, ד"ר בנימין בית הלחמי : "הכיבשים מסו־ פלוגים של שנת חידוש".

מרכז לתרבות ונוער "בוזרנה", רח' הגניה 46, קרית־חיים, יום שבת, 8.12.73, שעה 4.30 אחה"צ, כוכות סבת לסעודה בהשתתפות אלכסנדרה, צבי נור, עקיבא רובינ־ שטיין. יום א', 9.12.73, בשעה 10.00 לפנה"צ, שהיבה לרמן : "שיחות על חינוך". יום ב', 10.12.73, שעה 7.00 בערב, ר. גד ירצה על : "האינטרסים של מעצ־ מות העל באזור".

מרכז לנוער ולמבוגרים "נוגב", רח' גבים 21, יום שבת, 8.12.73 שעה 7.00 בערב, בבית אמנים ל־ כשפות בהשתתפות : אלכסנדרה, צבי נור, עקיבא רובינשטיין. יום א', 9.12.73, שעה 7.00 בערב, בבית הקולנוע : "ספרטקוס", דברי מ־ בוא : יוסי אורן.

מרכז לנוער ולמבוגרים — בוזנה הדר, יום ב', 10.12.73, שעה 8.00 בערב, דוד ריזור ירצה על : "רמת הגולן — מבט גיאוגרפי כללי" (בלוויי שקפים).

מרכז לתרבות ונוער ע"ש הוד־ שילה, מרכז הכרמל, יום שבת, 8.12.73, שעה 11.00 בבוקר, ד"ר שבח וייס : "חיפה — מציאות ו־ אתגר" עם הופעת ספרו : "חיפה — מציאות, מבוכה ואתגר". יום א', 9.12.73, שעה 7.00 בערב, פגישה עם אמן : דוש (גרדוש קריאל) : איך נוצרת קריקטורה בימי מלחמה ושלום — בלווי הדגמות.

מועדון לקהלה — שד' הנשיא — מרכז הכרמל, יום ב', 10.12.73, שעה 8.00 בערב, בכנס אמנים בהשתתפות : דליה לאו, ברצו הילי־ מן, להקת האחים האחיות.

בית עובדי ליפשיץ — קרית חיים, יום א', 9.12.73, שעה 7.00 בערב, צבי צוקרכן ירצה על : "הקיצונים בישראל" בלווי שק־ פים.

בית ההסתדרות — קרית אליע־ זר, רח' נחמיל, יום שבת, 8.12.73, שעה 11.00 לפנה"צ, משה גיבת : "משירי הימים האלה".

המוזר להשכלה עם מוזרב : 1. החלה הרשמה לפתיחת אולפן אינ־ טנסיבי לעברית לקראת חודש ינו־ אר 1974. 2. הלימודים בתיכון ערב למבוגר וכיתות הכנה לבגרות יתחדשו עם פתיחת סנהד"ל בבתי־ הספר הגבוהים.

תל־אביב

חודש ומקרא

הרצאות ורב־שיח בתנ"ך ב־ מסגרת "חודש ומקרא" בשיתוף עם החברה לחקר המקרא יתק־ יימו : מחר, מוצאי שבת, ב־ 6.45 במפלגת העבודה סניף רמז עם יוסף אחאי ; ביום א' ב־5.30 במועדון מאניה ביאליק עם הד־ בה ביילין, ביום ד' במועדון ועדי ההורים, רח' שיבקין 37 עם גור־אריה שדה ; ביום ה', ב־7 בערב בבית ציוני אמריקה עם יצחק שבטיאל ובליל־שבת — במועדון ותיקי ההגנה עם ג. א. שדה, פרטים במודעות.

הוועדה לעיברות

הועדה לעיברות (מיסודה של אחוזים שיזוחה היה הבהנך יקו־ תיאל עורוגי צ"ה) מודיעה, כי חידשה פעילותה ושנה לפונים אליה בדבר שינוי שמות־משפחה לועזיים לעבריים מקוריים. לפנות אל "הוועדה לעיברות", אצל גב' ש. עורוגי, רח' מאנה 25 ת"א.

"אהל־שם"

השבת, פרשת וישלח, ב־10 : י. סברסקי — הבייך ; ב־11 הרב פרידלנדר : תלמוד ; ב־4 במסיבת "עונג שבת", הרצאה : גב' דבה ביילין על הנושא : "יחסי ישראל ומצרים בתקופת המקרא". הנד־ חה : יזיד "אהל־שם" — בשה גולדשטיין. דברי אגדה — ד"ר ש. י. כהנא.

במועדון "בהוא"

בליל שבת, 7.12.1973, בשעה 8.45 יוקרן הסרט של ישראל בקר על מלחמת העולם השניה "ארוכה היא הדרך". דברי הקדמה : ישר־ אל בקר.

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק ירושות 1445/73

בענין : המנוחה רוס רבקה ז"ל שנפטרה בירושלים ביום 14.7.73.

המבקש : יצחק רוזנסקו ע"י ב"כ עוה"ד אליהו ברקוביץ ו/או יצחק אנגלנדר מחיפה, רחוב הרצל 63.

הזמנת דבר ירושה

להווי ידוע כי הוגש לבית המ־ שפט, בתיק המפורט לעיל, בק־ שה ליתן צו המכריז על ירושה. כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון הבקשה המתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדות להכרזה תוך 15 יום מ־ יום פרסום הזמנה זו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק קיום צוואה 1488/73

בענין : צוואת המנוח ד"ר וילהלם (זאב) זלוטניק ז"ל שנפ־ טר ביום 22.10.73 בחיפה.

המבקשת : אלזה זלוטניק מרח' רבנו 8 חיפה ע"י ד"ר פ. קלוג, עו"ד, רח' הרצל 35 חיפה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו לקיום צוואת המנוח ד"ר וילהלם (זאב) זלוטניק. כל המתנגד לבקשה יגיש, תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק ירושות 1452/73

בענין : עזבון המנוח זאב ליכטנפלד ז"ל שנפטר בחיפה ב־ יום 17 לחודש ינואר 1973.

המבקשת : מרים ליכטנפלד מ־ חיפה מיוצגת ע"י עו"ד יעקב חיות מרח' אבן סינא 20, חיפה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו ירושה של המנוח זאב ליכטנפלד ז"ל הנני מזמין בזה כל אדם הרוצה להתנגד לבקשה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב ב־ עיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק ירושה 1484/73

בענין : עזבון המנוח דוד אוסטשבא ז"ל שנפטר ביום 16.7.1973.

ובענין : גב' סלה אוסטשבא ע"י ב"כ עו"ד גב' נ. שילה מרח' החלוץ 18, חיפה.

הזמנה

הנני מזמין בזה כל אדם להת־ יצב בבית המשפט הזה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, ו־ ליתן טעם מדוע לא ינתן צו ירושה למבקשת הנ"ל בענין עז־ בון המנוח הנ"ל, שאם לא כן, יעשה בית המשפט ליתן תעודה כאמור.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1431/73

בענין : עזבון המנוחה חוה רי־ דר ז"ל שנפטרה ביום 3.5.73 ב־ חיפה.

והמבקש : אליהו רידר.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להת־ נגד לבקשה, להגיש התנגדות ל־ הכרזה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1479/73

בענין : ירושת המנוחה מתלון צירה ז"ל שנפטרה ביום ה' ני־ סן תשל"ב — 20.3.72.

המבקשת : כתלון סלורה בת נהום ע"י ב"כ עוה"ד המאירי יהודה בקרית־אתא, רח' העצ־ מאות 58.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו ירושה המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל. הריני מזמין בזה כל אדם הד־ טוען שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להתנגד להגיש תוך חמי־ שה עשר יום מיום פרסום הזמ־ נה זו התנגדות להכרזה שאם לא כן יתן בית המשפט צו כ־ טוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1438/73

בענין : עזבון המנוח אפרים (ארנסט) קוסמן ז"ל מחיפה, ש־ נפטר בחיפה ביום ב' אלול תשל"ג — 30.8.73.

המבקשת : הזה ורית קוסמן מרח' הפרזה 22, חיפה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו ירושה של המנוח הנ"ל והנני מזמין כל אדם, הטוען שיש לו טובת הנ־ אה בעזבון והרוצה להתנגד ל־ בקשה, להגיש תוך 15 יומים מ־ יום פרסום הזמנה זו התנגדות לבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג. — בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־8—11) במרפאות דלהלן :

1. מרפאת אילון, התורנות מגורה באורח זמני. החברים מסניפי : אילון, יד אליהו, ר־ מת־יהן, עממים ב' ורמת שואל יפנו למגן דוד אדום. רח' מאזיה 13. טל' 101. על חידוש התורנות נודיע ב־ זמן.
2. מרפאת התקוה ב'. רחוב זיו פינת רח' ברכיהו. טלפון 31122 — לחברים מסניפי : התקוה א' וב', נוקה, כפר שלם והלק הקרוב ליד־אליהו.
3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת וישה מספר 10—13 טלפון 778095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת־החייל, תל־ברוך וכן ל־ חברים מהסביבות הקרובות ל־ סניפים
4. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה 61, פינת לוינסקי טל. 33483 לחברים מסניפי : נוה־שאנן ושינגטון ופלוסקי.
5. מרפאת קסוביץ, רח' העי־ רת קסוביץ 36, פינת יהודה המכבי טל' 444494 — לחברים מסניפי קסוביץ, רבינוביץ, ר־ מת־אביב. קייץ מונים והלק מבוארי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לקסוביץ או תל־נורדוי — לפי בחירתם.
6. מרפאת תל־נורדוי, רח' דב הוז 1 פינת מנולי 21. טלפון 243233 — לחברים מסניפי : תל־נורדוי, אלחריזי, אחוד־ נוב, גלבוע הכפל רפופורט והלק מבוארי — לפי רצון הד־ חברים היכולים לפנות לתל־ נורדוי או קסוביץ לפי בחירתם.
7. מרפאה קרית שלום רח' דשבסקי 12 טלפון 822715 ל־ חברים מסניפי קרית־שלום ו־ הסביבה.

הערה :

א. אחרי השעה 12.00 ב־ לילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א ברחוב מזאיה 13, טלפון 101.

ב. החברים מסניפי : מנדל־ ברג, כר־אור, אורליפנם, שבזי, יונה הנביא ו־ מונטפיורי — הזקוקים לרופא בין השעות 8 ב־ ערב עד 7 בבוקר פנו למגן דוד אדום רחוב מזאיה 13, טל' 101.

ב. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רחוב מזאיה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת. במרפאת מנ־ דלברג — רח' אלנבי 75, טל־ פון 614467 בין השעות 2.30 5.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת, ברחוב זמנהוף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה, בזמנהוף — בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00— 11.00 לפנה"צ במרפאות :

גלבוע	— טל' 242870
התקוה א'	— טל' 32579
ושינגטון	— טל' 828180
הדר־יוסף	— טל' 778095
יד־אליהו	— טל' 34278
יונה הנביא	— טל' 55979
כפר־שלם	— טל' 31546
מנדלברג	— טל' 614467
נוה־שאנן	— טל' 33483
קרית־שלום	— טל' 822715
קסוביץ	— טל' 444494
רמת־אביב	— טל' 412294
רמת־החייל	— טל' 771162
תל־נורדוי	— טל' 243233

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תו־ רנות במגן דוד אדום רח' מזאיה 13 טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — ל־ כל סניפי המחוז במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.

א. רופאי א.א.ג. ורופא עינ־ יים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.

ב. כירורג בין השעות 9.00— 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז, בזמנהוף, רחוב זמנ־ הוף 34, טלפון 284242. בש־ עות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחרי הצהרים.

בית מרקחת מחוזי במר־ פאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

הערה :

בית המרקחת מנדלברג רח' אלנבי, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. מ־12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, טלפון 101 ובמפ־ רץ חיפה, טלפון 713232, ראה סעיף 8.
3. בימי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.
4. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ ומ־4—5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פריטקה, רח' פרידמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסנ־ יפים : פרידמן, אחד העם, שד־ רות ארים, יבנה, ד"ר גליקר, בר־ זילי, גאולה, תל־עמל, חליצה, וקביץ גלרית.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל, טלפון 535226 לחברים מהד־ סניפים : קרית אליעזר, קרית אליהו, בת גלים, עין הים, מחנה דוד, וקרית שפרינצק.
3. מרפאת ד"ש במרכז הכרמל, רח' אלחנן, טלפון 86868, לחברים מהסניפים : בונן — אחוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי ורוממה.
4. מרפאת נוה שאנן גלברג, בכבת טרומפלדור א. 3 טלפון 222121, לחברים מהסניפים : נוה שאנן, יוליוס בירגר, גלברג, ורמות רמז.
5. מרפאת קרית חיים מזרחית, טלפון 721331 לחברים מהסניפים: קרית חיים מזרחית, סימון לירוני, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמריהו וצור שלום.
6. מרפאת קרית ים א', שדרות ורבורג, טלפון 721553, לחברים מהסניפים : קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים רסקו וקרית חיים מערבית.
7. מרפאת עזיאל — קרית אתא, טלפון 722384, לחברים מהד־ סניפים : עזיאל בן צבי, פינסקר, קרית נחום, קרית בנימין ושיכון התימנים.
8. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנת מגן דוד אדום, החברים הגרים בטווח שיפוטה של עיריית חיפה, פרט לפרברי המפ־ רץ, השייכים למרפאות המפורטות בסעי־ פים 1, 2, 3, 4.

ב. במפרץ חיפה "מקסי ביא־ ליק", טל' 713232, לחברים הגרים במפרץ חיפה המשתייכים לקו־ פות המפורטות בסעיפים 5, 6.

ג. בכל יתר המרפאות במחוז חיפה קיימים סדרי תורנות קבו־ עים בהתאם לתורנות בלילות המו־ דיעין במרפאות ובארגזי התורנות.

ד. תורנות מעבדה:

במעבדה המחוזית שדרות אר־ים 54, טלפון 532107 לחברים מכל סניפי המחוז.

ה. תורנות מקרים כירורגיים

דחופים בשבתות ובחגים. במח־ לקה הכירורגית רח' אבן ... 8.

שעות תורנות : בימי שישי וערבי חג מ־4 עד 5.30 אחה"צ. בימי שבת וחג מ־9 עד 11.30 לפנה"צ.

הסינמטק הישראלי

עירית ת"א יפו · אגודת התרבות · הארכיון הישראלי לסרטים (חיפה)

גזור ושמור — מודעה יחידה

חלום ומציאות בקולנוע

8.12 ב־18.30 : "SUNRISE" (שחר) של מורנאו

8.12 ב־21.00 : גלגולים של הרוחות של פליני

הסרטים יוקרנו בימי ב' וה' בסדר אחר.

12.12 ב־18.30 : "כהפיה הזוב" של בונואל

ב־21.00

14.12 ב־14.30 : "האי העירום" של קנטו שינדו

טל' קופה 235865

משרד 284425

עובדי נמל אשדוד המגויסים

הנהלת הנמל וחבר העובדים דורשים בשלומכם

אנא שלחו כתובתכם הצבאית למדור כוח אדם בנמל.

ת. ד. 16 אשדוד, כדי שנוכל לשמור על קשר עימכם

זמני הדלקת הנרות — שבת פ' וישלח

	ירושלים	תל־אביב	חיפה
ערב שבת	3.59	4.17	4.07
מוצאי שבת	5.14	5.16	5.13

בתי־מרקחת

בירושלים

שישי

אורה, המלך ג'ורג' 27, טל. 222043 ; תהתגביאן, רובע הנוצ־ רים, טל. 283401.

שבת

קסטן, חזקיהו המלך 23, טל. 33843.

מוצאי שבת

זכרו, כשה, ישעיהו 10, טל. 228285 ; אל ארז, רחוב באב אז הרא, טל. 282682.

בתל־אביב

פרנקל רח' המלך ג'ורג' 28 טל' 223721

גרשמן, רח' אחד העם 91 (ע"י הבימה) טל' 285301

נורדאו, רח' בן־יהודה 183 טל' 242673

חיפה

שישי — 7.12

המזרח, הרצל 87, טל. 663211

שבת

בלפור, בלפור 1, טל. 662289

רמת־גן

שישי

אסותא, ז'בוטינסקי 41

שבת

הרטה, גבעתיים, רח' כצנלסון 151

בת־ים

שישי

עזרא, בלפור 135

שבת

גני — בת־ים, הנביאים 3.

בחולון

שישי

שיינין, סוקולוב 68.

שבת

אסותי, טרומפלדור 4 (מול פ' שנקר 19).

פתח־תקוה

מרכז השרון, חובבי ציון 40.

שבת

רסל, רוטשילד 89.

בנתניה

שישי

תרופה

שבת

הנשיא

הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא, רמתיים

שישי

פינקלר, רעננה, רח' אחוזה.

שבת

פינקלר, רעננה, רח' אחוזה.

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1468/73

בענין : עזבון המנוח חיים הונג לוסצר ז"ל שנפטר ביום 3.9.73 בחיפה.

המבקשת : חנה לוסצר, ע"י ב"כ עוה"ד ש. ירון ו/או מ. פרייליך מרחוב הרצל 23, חיפה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המ־ שפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח חיים הונג לוס־ צר ז"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד להכרזה להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו הת־ נגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית משפט השלום בנהריה

תיק אזרחי 825/73

התובעת : "צמי גור" ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ל. פרידמן משד' הג־ עתון 14 נהריה.

הנתבעות : כהן סריטה, עזבון המנוחה ארביב ויקטר ז"ל, כהן מסעודה — מלון מקודם נהריה ש. מכשלתי 213/3 וכיום מקום מגו־ רן בלתי ידוע.

הזמנה לדין

הואיל והתובעת הנ"ל הגישה לבימ"ש השלום בנהריה תובענה נגדכן כמפורש בכתב התביעה שהעתק ממנו שמור עבורכן ב־ בימ"ש זה, הנכן מוזמנות להגיש כתב הגנה תוך 15 יום מיום פר־ סום הזמנה זו ולהתייצב למשפט ביום 15.1.74 — 8.30.

דעו לכן כאם תגישו כתב הג־ נה ולא תתייצבו למשפט ביום האמור, ייתכן באותו יום פס"ד שלא בפניכן אך אם לא תגישו כתב הגנה במועד שנקבע לכך, ייתכן פס"ד שלא בפניכן אף לפני היום שנקבע למשפט והזמנתכן להתייצב תבוטל.

י. אבנון, מזכיר ראשי

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק ירושות 1455/73

בענין : עזבון המנוחה מרגרט הרשקוביץ ז"ל שנפטרה ביום 17.7.73 בחיפה.

המבקשת : יהודית גביש מחיפה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית הד־ משפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל והנני מז־ מינה בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להתנגד לה, יגיש התנגדות להכ־ רזה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איטמן, שופט רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק מינוי מנהל עזבון 1259/73

בענין : עזבון המנוח אלחנן לנם (לוינבוים) ז"ל שנפטר ב־ יום 30.11.63.

המבקש : אמשלם מסעוד מ־ קרית ים.

להווי ידוע כי הוגשה לבית הד־ משפט בקשה ליתן צו למינוי מנהל עזבון המנוח הנ"ל.

כל המתנגד לבקשה, יגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב ב־ עיניו

י. איטמן, שופט רשם

התעלות הקדמונות

מאת צבי אילן

כשם שאיזור פורט סעיד — איסמעיליה — סואץ ובן ואדי הר־בילאת פורחים זה לבגלה כבאה שנה, פרח גם בימי קדם, אולי לא כל האיזור. אלא רצועה מהדלתא של הנילוס, דרך ואדי טומילאת, הוף האגם המסח ועד למפרץ סואץ. הפריחה של 104 השנים האחרונות קשורה בתעלת סואץ ובתעלת המים המתוקים. גם בימי קדם היתה סיבת הפריחה תעלה סואץ, שנראה כי היתה בעת ובעונה אחת גם תעלת מים מתוקים.

צריך לזכור שתעלת סואץ הנוכחית נכרתה בעקבות כ־10 תעלות סואץ קדמונות. שהוקן נחפרו ופעלו ואחרות היו בשלבי תיכנון וביצוע מתקדמים כנראה כבר לפני 4000 שנה.

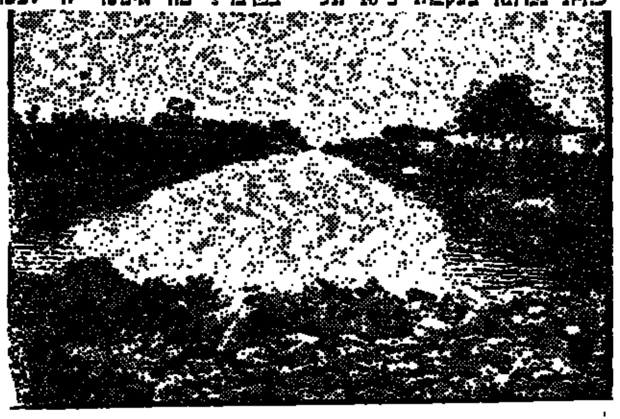

תעלת המים המתוקים

התנאי המשוער

נסקור להלן את התעלות הקדמונות ואת ההשלכות ההיסטוריות שיכולות להיות לקיומן באותם זמנים. לפני כן מלים אחדות על התנאי המשוער של התעלות הללו: תנאי התעלה הנוכחית פשוט וברור, בקו ישר בהים התיכון דרומה לים סואץ. לא כן כנראה בעבר בימי קדם, ולפחות עד ימי התקופה הערבית הקדומה. היתה לנילוס זרוע מזרחית, הידועה בשם הזרוע הפלוסית. היא נקראה ע"ש פלוסיון, העיר לחוף צפון סיני, שלידה נשפכה מימיה לים. בזמה המקבילה לתל אל־פרמה, כקום פלוסיון, כשברת את הכם הנתיק (באזה — פלוזה — פלוזיון). הדרום התייבשה כנראה בגלל עיבר בבה בהעלה ובנין שהסיפה בעצבה.

לצורך ידיעת פני השטח וגילוי בבבות של מלכים שכרו תעלות בואדי תומילאת, ניתן לשחזר כך את מהלך התעלות הללו: קו הה־לך בזרוע הפלוסית (ואולי בזרוע אחרת) בתוך הדלתא, ובאיזור אבו המד — אל־עבסה, נכנסו לואדי תומילאת, שם הלכו בשקע מזרחה, ליד אגם תמסח הדרימו ליד סרפאום, האגמים המרים של היום, כברית ועד למפרץ סואץ.

ואדי תומילאת הוא שקע, שמאחר אינה ברורה בבדיוק ומיקומו אף מציע לראות בו תוואי של זרוע נילוס קדומה. אפשר להניח, שהתעלות סואץ הקדומות הובילו מים מתוקים מזרוע הנילוס ושהתו עברו בואדי תומילאת והדרימה במנו הפריחו את האיזור. ואדי תומילאת פירושו „נהל הבוזות". בשם זה נקרא הנהל גם לפני שנכרתה בו תעלת המים המתוקים. כיצד? מה היה מקור המים של הואדי הזה המזוכר במדבר? יתכן שהיה הצפת עתיקות של הנילוס לפי כמה גירסאות. אך יתכן שמלבד אלה הילהלו והגדל כאן מים בתעלות סואץ העתיקות שהובילו מים במשך מאות שנים. מים אלה יכלו להיעבר על שכבות החוליות והטיט, כפי שכבר הזכר, הובא כנראה בהלקו כבר בתעלות העתיקות.

ולבסוף — הפוגה שאתה מוצא בואדי תומילאת תלים של ערים גדולות וחשובות יש לייחסה להימצאתם של מים מואדי לידן. דומני שאפשר גם למצוא קורלציה יפה בין מיצד כריית אחת התעלות לבין ייסודן של ערי ואדי תומילאת.

תעלת הפרעונים

כבר בימים קדמים ניסה האדם ליצור קשר מהיר וזול בין הים התיכון. מצרים לצפון אפריקה לבין הצ'יהאר ערב והימן. התעלות נחפרו פעמים אחדות והותירו מעבר ככל שהשליטים שכרו אותן היו בעבדת כוח. כשהתערער השלטון נסתמו התעלות ויבשו.

לפי סופר יוני בשם אריסטו (לא זה המפורסם) התעלה הראשונה שנכרתה היא „תעלת הפרעונים", של פרעה שנוסרת, בערך 2000 שנה לפנה"ס. הופר אחר בטוח הרבה יותר: הוא פרעה סתי בסוף המאה הי"ד לפני הספירה. פרעה זה הותיר ציור של הדרך הצבאית במצרים לכנען דרך חוף סיני, ובמקום היציאה ממצרים מתואר בציורים המכונה „הבים המפרידים" ולידו גשר. ליד הנתיב הזה יש עצים ובתוכו דגים ותנינים. לידו, בציון זוגה, יש נתיב מים נוסף, ללא צמח, ובו סוג אחד בלבד של דגים. יתכן שאחד מנתיבי המים הוא התעלה הקדומה, והשני — הזרוע הפלוסית.

דבר בעניין הזה הוא שבילל מכחותה המצאה בואדי תומילאת נתגלו שרידים רבים, אך הקדומים שבהם הם בימיו של רעמסס ב'. אכן, את כתובתה כוהים לרוב עם פיתום, ולאחר מכן אף עם סוכות. הנזכרת בפרשת יציאת מצרים. לפי הכתובות המצריות בנה רעמסס ב' את עיר רעמסס (פר־רעמסס). דבר זה הולם יפה את דעת החוקרים, שלפיה היה פרעה זה פרעה־השעבוד. וישראל בימיו, היושב בארץ גושן המנהה כאן. הוא אשר בנה „ערי מסכנות לפרעה, את פיתום ואת רעמסס" (שמות א, יא). יש ספקות לגבי זיהוי מקום העיר רעמסס. אך כנראה שיש להמשיך בחיפוש אחרה בואדי תומילאת או בקירבתו. מדוע? כיצד מצליח רעמסס לפתע להקים ערי מסכנות במדבר? מה איפשר לו לעשות מבצע „הפרחת השממה" כזה? דומני שהתשובה נעוצה במעבר תעלת המים של סתי מואדי. רעמסס ב' מלך זמן קצר אחר סתי ונראה שבימיו עדיין פעלה התעלה. נוצר יישוב ליד המים ונקבו הערים כמסכנות ליישובים האיזור דווקא בימי רעמסס ב' ולמסי־המלכות שלהם. על פריחת האיזור דווקא בימי רעמסס ב' יעלה להעיד אסטלות שלו שנתגלו בעיר סואץ (קליסמה), בבימר וג'בל אבו־חסה. במקך לנתיב המשוער של התעלה הקדומה. אגב, את תל מכחותה אשר לראות מדרום לאבו־צויר, הואת בתצפית מהתקופה הפרסית־מפרביה שכבדי מחותיכו בכבוא בצוים.

מהנהר לים

נסקור עתה בקצרה את התעלות הבאות. בימי פרעה נכה, בסוף המאה הז' לפנה"ס, נחפרה תעלה ולפי הרודוטוס הועבדו בה 120,000 עבדים. לאחר הכיבוש הפרסי הגל דריוש א' בבואה הד' לפנה"ס להרחיב את „תעלת הפרעונים". אסטלות אחדות שלו נתגלו לאורך התוואי: מצפון למפרץ סואץ, בין שלופה וכברית, בסרפאום שמצפון לאגם המר הגדול וליד תל מסחותה הנזכר, בתוך ואדי תומילאת. על אחת האסטלות נחקק — „אני צויתי לחפור תעלה זו מהנהר הנקרא פירוזה הזורם במצרים, לים הבא מפרס". הזה. עדות נוספת שהתעלה יצאה מנהר במצרים ולא מהים התיכון. לאחר־מכן נחפרה תעלה בימי תלמי ב' פילדלפוס (246—283 לפנה"ס) ואת לפי עדותו של הרודוטוס ואסטלה פילדלפוס בתל מסחותה. הקיסר הרומי טריאנוס ציווה לנקות את התעלה הישנה ולהפור קטע חדש הבגיע לנילוס בקירבת העיר בבל במצרים, שלידה שוכבת קאהיר. הפעלת התעלה האחרונה היתה בעת הכיבוש הערבי, ב־643 לספה"נ. היא פעלה כ־130 שנים בשם „תעלה נסיך האמונה". בתקופה זו כבר היה לה תפקיד נוסף — להוביל עולי־רגל ראצבים למכה ולמדינה.

אחר כך נרשמו תכניות לחפירה בהודעת על התעלה על־ידי הוונציאנים (1508) ולייבניץ (1674) וכמובן התכניות של המאה הי"ט, על הקצינים והמהנדסים הצרפתים והצרפתיים, הכבית שהוגשה לבסוף על־ידי פרדיננד דה לספס. עם פתיחת התעלה ב־1869.

באותם ימים, כבימינו, היתה תעלת סואץ וכל המפשטים לה הגורמים השולטים והקובעים בגוף הסביבה ההולדתית.

מבוא מצרים (ד')

קצרות

עם זכרו

כתבתי ב„דבר" דברים קצרים על הזהות כשה שרת ז"ל לכהונת שר החוץ. בן־גוריון ביקש ממני לבוא אל בשדה. הקדמתי ואמרתי לו: לא על עצם המינויים כתבתי — זו זכותו של ראש בבכלה לבחור לו את השרים — אלא על הצורה הקשה של ההדחה. הוא ענה לי כה שבנת והבכורו אל הדר כמוך להדרה. הנה, אמר, ספר הפרוטוקולים בישיבות הממשלה. קרא את הפרוטוקול שלפניך והעתק ממנו כחפצך; אני מוכן עליך. נכבס אני לישיבה וכשהסיים לקרוא הגה לי פתק: בסכים או לא. האם יכול ראש ממשלה לעבוד יחד עם שר המתנגד לו כל כך. קראתי וכתבתי לו: חוזר אני על דבריי, לא על עצם המינויים התרעמתי אלא על הצורה.

*

כשראיתי את הטקס עם ארונו מהרוכב ועם העולם נזכרתי באלישע הקורא בראותו את אליהו עולה בסערה השמימה: „אבי אבי רכב ישראל ופרשיו".

ז. דויד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי בת־ים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה באשור כל הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: „תכנית בת־ים 185 שינוי לתכנית מפורטת בת־ים 101, רחוב ד' — רמת־הנשיא „חלק מגוש 7128 חלקות 53, 65, 40, 70", שהודעה על הפקדתה, ביחד עם הפרטים המבוקשים, פורסמה בילקוט הפרסומים כת' 1857, תשל"ג, עמוד 41.

המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים הנ"ל פתוחים לקהל.

(—) ד' רוזניק
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

ג' בכסלו תשל"ד — 28.11.73

ב־31 בדצמבר אתה קובע את גורל המדינה — גורלך.

אתה מכריע —

בין סיכוי להסכם שלום עם שכנינו
לבין דרך המובילה אל מלחמה בלתי פוסקת.

בין המשך מדיניות של ידידות הדוקה עם ארצות־הברית
לבין דרך הרפתקנית המסכנת ידידות זו.

בין מדיניות של חתירה לשלום וביצור הבטחון —
לבין תפיסה של „אף שעל".

בין נכונות לפשרה טריטוריאלית והתיצבות בגבולות בני הגנה —
לבין גישה המתעלמת מהמציאות באיזור ובעולם.

בין בחינת מדיניות והתאמתה אל נסיבות משתנות
לבין העדר יכולת ללמוד ולשנות.

בין קביעת יעד מרכזי של שלום ובטחון
לבין העדפת כל השטחים על השלום.

בין שאיפה לשמור על אפיה היהודי של ישראל
לבין המגמה לספח אוכלוסיה ערבית רבת ממדים.

בין נכונות לקיים יחסי שכנות טובה עם מדינה ירדנית־פלשתינאית
לבין התעלמות מקיומם של הפלשתינאים ומאווייהם.

בין נכונות ללכת לועידת שלום בכל עת ובלי תנאים מוקדמים
לבין הערמת קשיים העלולים לגזור את כשלונה של הועידה מראש.

ב־31 בדצמבר עליך להכריע בין ריאליזם מדיני ובטחוני לבין סיסמאות שוא ונוקשות מדינית.

תן כוח לשלום ולבטחון הצבע מערך.

רשימת א.מ.ת. — המערך — מפלגת העבודה/מפ"ם.

בואו לאילת

להפגת מתח, למנוחה ולהנאה!

אילת היא המקום המתאים ביותר להפגת המתח ולצבירת כוחות.
השלווה השורה כאן תעביר אותך אל עולם אחר:
אקלים נעים בחורף (22 צלזיוס בממוצע), שמש מלטפת בכל שעות היום, אויר יבש וצח ונופי בראשית הנושקים לים הנפלא ועולמו התת־ימי. **האם אין זו בדיוק האוירה הדרושה לך?**

אילת ומלונותיה מציעים כעת שירות אישי בתנאים מיוחדים. להלן רשימת בתי המלון והמחירים המתייחסים ללינה + ארוחת בוקר לאדם בחדר כפול, כולל כל המסים.

מלונות 2 כוכבים:

	טלפון (קידומת 059)	לירות
קרואן	2776	27
סהרה	2128	30
עציון	2457	30
סנפיר	3188	23
אואזיס	2414	25
בלו סקי קרואן	3953	29
כוכב הים	2362	25

מלונות 3 כוכבים:

	טלפון (קידומת 059)	לירות
בקעת הירח	5111	38

מלונות 4 כוכבים:

	טלפון (קידומת 059)	לירות
אילת	3104	50
גני שולמית	3611	
	3122	50
לרום אילת	4111	50
נפטון	3131	50
הסלע האדום	3171	50
סס. טרופז	3977	50
מלכת שבא	2111	50
שלמה	3112	41

הזמנות מתקבלות ישירות בבתי המלון.

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השמינית

פונה אל

עובדי מדינה ומורים
מזכירי ועדות קלפי (בשכר)

בבחירות לכנסת השמינית יועסקו ביום הבחירות מזכירים בשכר ליד כל ועדת קלפי. נותר מספר מקומות למזכירים באזורים הנקובים מטה. על המעונינים לפנות למקומות הבאים:

- **איזור ירושלים.** ירושלים, בית שמש, הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, בנייני האומה, י—ם.
- **איזור תל־אביב.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, רח' הנביאים 4, ת"א.
- **איזור דן—צפון.** רמת־גן, הרצליה הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית. כפר המכביה, רמת־גן.
- **איזור דן—דרום.** בת ים, חולון הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, רח' הרצוג 7 חולון.
- **איזור חיפה.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, רח' חסן שוקרי 13, חיפה.
- **איזור באר־שבע.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, קריה ישנה, באר־שבע.
- **איזור צפת.** צפת, ראש פינה, קרית־שמונה הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית בי"ח ליולדות, מח' ילדים, צפת.
- **איזור עפולה.** עפולה, נצרת הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, בנין מגן דוד אדום, סניף העמק, עפולה.
- **איזור טבריה.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, בית משפט השלום, טבריה.
- **איזור עכו.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, פנקס 12, עכו.
- **איזור חדרה.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, בית משפט השלום, רח' הלל יפה 7, חדרה.
- **איזור נתניה.** לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, רח' הרצל 27, נתניה.
- **איזור פתח־תקוה.** לפנות אל משרד ועדת הבחירות האזורית, רח' ההגנה 16, פתח־תקוה.
- **איזור רמלה.** רמלה, לוד הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית בנין לשכת העבודה לשעבר, ליד אגד — רמלה.
- **איזור רחובות.** רחובות, נס־ציונה, ראשון לציון הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, רח' בנימין 21, רחובות.
- **איזור אשקלון.** אשקלון, שדרות, קרית־מלאכי, קרית־גת, אשדוד הסביבה. לפנות אל משרדי ועדת הבחירות האזורית, דרך הנצחון 7/19 אשקלון.

העובדים המעונינים לכהן ביום הבחירות בתפקיד מזכיר ליד ועדת קלפי, מתבקשים לפנות לאחת מן הכתובות המצויינות לעיל, בימים א'—ה' בשעות 08.00—18.00 וביום ו' בשעות 08.00—13.00.

התאריך האחרון להגשת הבקשות הוא יום ד', ט"ו בכסלו, תשל"ד — (10.12.73).

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי־הטבע

מודיעה

לתלמידי ה„בוגר" וה„מוסמך" וכן לתלמידי שנה א' בפקולטה לרפואה, רפואת־שיניים, רוקחות והקלאות

על

התכנסות התלמידים לקראת הלימודים בתשל"ד לתלמידים הבלתי מגוייסים

ביום ראשון, כ"א בכסלו תשל"ד (16.12.73) בשעה 11:00 לפנה"צ באולם „וייז" בגבעת רם.

במשך ההתכנסות יוקנו התלמידים לפגישות במגמות השונות לפי שנות הלימוד.

השבוע מה־16 עד ה־21 בדצמבר יוקדש לייעוץ ולהתארגנות, אישור תכניות הלימודים, שיבוץ לקבוצות תרגול והערכות להשתתפות בתרגילים, תימסר ביבליוגרפיה והדרכה אחרת.

ההשתתפות בהתכנסות ובכל אירועי שבוע הייעוץ וההתארגנות חובה על כל התלמידים שאינם מגוייסים.

לתלמידים מגוייסים ייעשו סידורים מתאימים עם שחרורם, כולל מחזור לימודים נוסף מיוחד לפי הצורך, הקוראה סיכור ריאלית, אינדיבידואלית ובקבוצות.

„כיכרות הכניה" כתגייסת לצבא
אז מה קורה?
על כך קרא בספרו של אפרים קישון —
„הרגל הפלישתית"

בית המשפט המחוזי בחיפה

תיק ירושה בתיק 1471/73 ובעניין עזבון המנוח
בבקשה: צאצאי הנפטרה שמחה נקבלי בת יוסף ז"ל (הידועה גם בשם שמחה נקיבלי), כחיפה, שנפטרה בחיפה ביום 19.6.1973.
המבקשים: גבריאל נקיבלי ר' רחל סברינה, כחיפה, רח' י"ה, פרץ 71.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו לקיום צוואה ולמינוי מנהלי עזבון, כי כפורט לעיל.

כל המתנגד לבקשה יגיש, תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איפמן, שופט
רשם